

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Для напрямку/спеціальності 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Автор:

доцент кафедри української мови
і літератури Гурдуз А. І.

Затверджено на засіданні кафедри від «28» серпня 2017 р.

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії філологічного
факультету «28» серпня 2017 р.

Затверджено на засіданні вченої ради філологічного факультету
«28» серпня 2017 р.

Зміст навчально-методичного комплексу

1. Титульна сторінка.
2. Зміст НМК.
3. Витяги з ОКХ, ОПП спеціальності.
4. Навчальна програма дисципліни (*знаходиться в окремій папці 21.1-06*).
5. Робоча навчальна програма дисципліни (*знаходиться в окремій папці 21.1-07*).
6. Програми навчальної, технологічної і професійної практик (*не передбачено навчальним планом*).
7. Засоби діагностики навчальних досягнень студентів.
8. Навчальні-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо (*навчально-методичний посібник по курсу знаходиться в окремій папці 21.1-15*).
9. Конспект лекцій з дисципліни.
10. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для контрольних робіт.
11. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
12. Завдання на курсові та дипломні проекти (*не передбачено навчальним планом*).
13. Контрольні завдання до практичних занять, завдання для заліків.
14. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети.
15. Методичні рекомендації та розробки викладача (*навчально-методичний посібник по курсу знаходиться в окремій папці 21.1-15*).
16. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів (зокрема, банк тестів, теми рефератів, глосарій).
17. Методичні матеріали щодо виконання контрольних робіт для заочної форми навчання (*не передбачено навчальним планом*).
18. Інші матеріали: Концепція курсу.

Список рекомендованої літератури до дисципліни.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
28 серпня 2017 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Факультет: філологічний

2017-2018 навчальний рік

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від “28” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри
української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від “28” серпня 2017 року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «28» серпня 2017 року № 12
Голова навчально-методичної комісії університету _____ Василькова Н. І.

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Історія української літератури» складена Гурдузом А. І. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямку 6.020303 Філологія* (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасний літературний процес, жанрово-стильові доміанти української поезії, прози, драматургії початку ХХІ ст.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія літератури, історія світової літератури, історія України, культурологія, сучасна українська літературна мова, діалектологія, мистецтвознавство, філософія, психологія.

Програма навчальної дисципліни складається з кредитів:

Кредит 1. Специфіка українського літературного дискурсу поч. ХХІ ст.

Кредит 2. Розвиток жанрів масової літератури в Україні. Українська молодіжна проза.

Кредит 3. Жанрова своєрідність сучасної української поезії та драматургії.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни „Історія української літератури” є ознайомлення студентів із своєрідною складовою літературного процесу – сучасним українським письменством, його характерними рисами та тенденціями розвитку.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія української літератури» є

- ознайомити з умовами розвитку української літератури поч. ХХІ ст., беручи до уваги закономірності поступування світового літературного процесу;
- сформулювати вміння самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності орієнтуватися в багатожанровому масиві творів сучасної української літератури;
- удосконалити вміння аналізувати художні тексти;
- навчити опрацьовувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал;
- спрямувати на осмислення української літератури як цілісності;
- сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності:

- Здатність до навчання.
- Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
- Здатність до аналізу і синтезу.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Знання специфіки українського літературного дискурсу поч. ХХІ ст..
- Уміння зіставляти гіпертекстову та мультимедійну літературу в Україні.
- Уміння аналізувати особливості розвитку жанрів масової літератури в Україні.
- Знання жанрово-стильових доміант української молодіжної прози.
- Здатність виявляти художню специфіку поезії дев'ятдесятників та двотисячників.
- Уміння аналізувати постмодерні координати сучасних українських драматичних творів.
- Здатність вирізняти основні тенденції сучасної української літератури початку ХХІ ст. згідно з теоретичними засадами закономірностей розвитку світового літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.
- Уміння з'ясувати специфіку розвитку сучасної української прози, поезії, драматургії, аналізувати художні твори, зважаючи на динаміку літературно-художніх стилів, змінність

- естетичних концепцій в історії української та світової літератури, використовуючи відповідні праці з літературознавства, літературно-критичні розвідки, художні твори.
- Здатність висловлювати власне бачення порушених у художніх творах проблем.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Тенденції розвитку українського літературного процесу поч. ХХІ ст.

Тема 1. Загальні особливості літературного дискурсу в Україні поч. ХХІ ст.

Літературні конкурси та фестивалі як складова формування літературних смаків читачів. Молодіжні літоб'єднання, гурти, літературно-мистецькі проекти, гільдії. Риси літературно-мистецького процесу в умовах розмаїття стильових течій (неонародництво, неомодернізм, неоавангардизм, феміністична література, постмодернізм, підлітково-дитяча літературна альтернатива). Місце і роль електронних видань у формуванні цілісності української літератури. Гіпертекстова, мультимедійна мережева література в Україні. Експерименти зі структурою твору на теренах української літератури.

Кредит 2. Розвиток жанрів масової літератури в Україні. Українська молодіжна проза.

Тема 2. *Масова література* в Україні. Український бестселер. Китч у контексті споживацької культури.

Розвиток жанру детективу та кримінального роману (Андрій Кокотюха, Леонід Кононович, Володимир Шкляр).

Л.Кононович – «батько українського кримінального роману». Серія кримінальних романів «Тартар». Коміксоване відтворення української дійсності 1990-х рр. в романі «Я, зомбі».

Романи «Нейтральна територія» і «Темна вода» **А.Кокотюхи** як типові зразки масової літератури.

Романи «Елементал», «Кров кажана», «Ключ» **В. Шкляра** – детективи на межі масової та високої літератур.

Тема 3. Українська молодіжна проза поч. ХХІ ст.

Творчі досягнення **Сергія Жадана**: „Депеш мод”, „Ворошиловград”.

Проза Ірени Карпи, Світлани Поваляєв, Любка Дереш, Таня Малярчук). Молодіжні бестселери С.Пиркало і Н.Сняданко.

«Жіночий» детектив в українській літературі (Євгенія Кононенко, Ірен Роздобудько).

Тема 4. *Українська містика та роман жахів*. Творчість Д.Білого (роман «Басаврюк – ХХ»), подружжя Шевченків («Бранці мороку», «Аутсайтери»), братів Капранових («Приворотне зілля», «Кобзар – 2000»).

Жанр альтернативної історії в творчості Василя Кожелянка і Дмитра Білого.

Концепція жанру фентезі та його сучасний український варіант (Марина і Сергій Дяченки, Генрі Лайон Олді, Марина Соколян, Володимир Аренев, Дара Корній та ін.).

Мелодраматичні твори Люко Дашвар («Село не люди», «Молоко з кров'ю», «Мати все», «Рай.Центр»).

Тема 5. Українська жіноча (в т. ч. любовна) проза.

Проза **Людмили Таран**. Принципи міфопоетики роману «Дзеркало єдинорога».

Проблеми міжкультурного діалогу в творчості **Дари Корній**, міфопоетика романів „Гонимарник”, „Щоденник Мавки”. Концепція тетралогія „Безсмертні”.

Еволюція стилю **Вікторії Гранецької**: «Мантра-омана», „Тіло ^{TM}», „Щасливий”.

Специфіка роботи зі словом у мелодраматичному моделюванні **Олени Печорної**: романи „Грішниця”, „Кола на воді”, „Фортеця для серця”. Продовження традицій національної класики і новаторство.

Експериментальні техніки в прозі **Ольги Слоньовської** („Дівчинка на кулі) й **Алли Рогашко** („Осіннє Рондо місячної ночі”).

Кредит 3. Жанрова своєрідність сучасної української поезії та драматургії.

Тема 6. Художні пошуки покоління дев'ятдесятників та двотисячників в царині поезії (Іван Андрусяк, Сергій Жадан, Ростислав Семків, Маріанна Кіяновська, Олег Коцарев, Дмитро Лазуткін, Мар'яна Савка). Відеопоезія як синтез мистецтв.

Тема 7. «Нова хвиля» української драматургії. Новаторство української драматургії останньої третини ХХ ст. Жанрово-стилістичних модифікації драматичних текстів. Особливості образної системи (Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Неда Неждана). Творення сценічного репертуару “традиційниками” (В.Шевчук, Б.Стельмах, Я.Верещак...) та “експериментаторами” (О.Лишега, В.Діброва, О.Ірванець, Б.Жолдак...). Новаторський характер драматичних постановок, націленість на пошук нових форм і засобів.

Постмодерний вимір драматичних творів. Творчість Катерини Демчук, Олександри Погребінської, Сергія Щученка, Олега Миколайчука-Низовця, Неда Нежданої.

3. Рекомендована література

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс „Сучасний літературний процес”. – URL до електронного варіанта : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
3. Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
4. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Р.Б. Харчук. – К. : Академія, 2008. – 248 с.

Базова

1. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблїшмент / Ярослав Голобородько. – К. : Факт, 2006. – 160 с.
2. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми / Тамара Гундорова. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
3. Гундорова Т. Український літературний постмодерн: післячорнобильська бібліотека / Гундорова Т. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес / В. Даниленко. – К. : Академвидав, 2008. – 352 с.
5. Зборовська Н. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків / Зборовська Н. – Львів : Літопис, 1999. – 336 с.
6. Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Я. Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – 304 с.
7. Якубовська М. С. У дзеркалі слова: Есеї про сучасну українську літературу / М. С. Якубовська. – Львів : Каменяр, 2005. – 752 с.

Допоміжна

1. Агеєва В. Апологія модерну : обрис ХХ віку: статті та есеї / В.Агеєва. – К. : Грані – Т, 2011. – 408 с.
2. Баран Є. ІБТ: ідеологічне резюме : (Бондар-Терещенко І.) / Баран Є. // Березіль. – 2002. – № 1–2. – С. 182–183.
3. Битько В. Сергій Жадан як прозаїк / Валентина Битько // Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 22–24.
4. Біла А. Шлях до Ітаки : Рец.: Бондар-Терещенко І. Постебня / Біла А. // Березіль. – 2002. – № 1–2. – С. 177–179.
5. Бойченко О. Любко Дереш? Є такий! / О. Бойченко О. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=133>
6. Бойчук Б. Троїсті музиканти (Жадан-Карпа-Андрухович) / Б.Бойчук // Кур'єр Кривбасу. – 2005. – Ч. 183. – С. 124–130.

7. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру (романи Євгенії Кононенко) / О. Брайко. // Слово і час. – 2003. – № 2. – С. 48–57.
8. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі / О.Веретільник // Українська мова та література. – 2006. – № 41–43 (листопад). – С. 24–30.
9. Герасименко Н. Особливості творчої манери Ірен Роздобудько / Н. Герасименко. // Слово і час. – 2005. – № 11. – С. 36–40.
10. Голобородько Я. Знизу вгору, згори вниз. Рефлексії над текстами Тані Малярчук / Ярослав Голобородько. // Березіль. – 2008. – № 5–6.
11. Голобородько Я. Тембри ліричного вокалу : Про Маріанну Кіяновську та Мар'яну Савку / Я. Голобородько // Кур'єр Кривбасу. – 2008. – № 9–10. – С. 247–256.
12. Гундорова Т. Кітч і література / Т.Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с.
13. Гурдуз А. Дон Кіхот і донкіхотство: сучасний український погляд і варіація / А. Гурдуз, О. Косенчук // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць / редкол. : А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Акцент, 2006. – Вип. 24. – Ч. 1. – С. 379–387.
14. Гурдуз А. Український Дон Кіхот: „передмова” до „продовження” / А. Гурдуз, О. Косенчук // Українська література в загальноосвітній школі. – К., 2006. - № 2. – С. 5-7.
15. Гурдуз А., Донцул Л. „Брамник” М. і С. Дяченків та „Володар Перснів” Дж. Р. Р. Толкієна в компаративному висвітленні // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць / редкол. : Г.Ф.Семенюк (гол. ред.), А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Твім інтер, 2009. – Вип. 34. Ч. 1. – С. 81-89.
16. Гурдуз А. Романи Людмили Таран „Дзеркало Єдиного” і Стела Павлоу „Троянський кінь” // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць / редкол. : Г. Ф. Семенюк (гол. ред.), А. В. Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Твім інтер, 2010. – Вип. 29. Ч. 1. – С. 151-162.
17. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – Київ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235.
18. Гурдуз А.І., Сорокіна М.О. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62.
19. Гурдуз А.І., Чорна О.Б. Нава Володимира Арєнєва: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54.
20. Гурдуз А.І. Історія, міф і гра в романі Ярослави Бакалець і Ярослава Ярїша „Із сьомого дна” // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : зб. наук. праць. – Луганськ : Вид-во Державного закладу „Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2013. – № 2 (261). Ч. I. Філологічні науки. – С. 101-107.
21. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампірада другої половини ХХ - першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 64-72.
22. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.11 (90). – С. 44-48.
23. Гурдуз А.І. Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана” // Studia methodologica / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. — Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 38. – С. 138-144.

24. Гурдуз А.І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. сер. О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 63-69.
25. Гурдуз А.І. Міфопоетика „жіночого” містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61-68.
26. Гурдуз А.І. Мова літератури і живопису: „Дівчинка на кулі” Ольги Слоньовської і Пабло Пікассо // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2014. – Вип. 39. – С. 88-92.
27. Гурдуз А. І., Барковська К. Б. Мотив сходження в романі Олени Печорної „Грішниця” // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2014. – Вип. 36. – С. 50-53.
28. Гурдуз А. І. Ізоморфізм легендарно-міфологічних образів у літературі: системне вивчення // Скарынаўскія традыцыі: гісторыя і сучаснасць : зб. навук. артыкулаў : у 2 ч. Ч. 2 / рэдкал. : А. М. Ермакова (гал. рэд.) [і інш.] ; Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны. – Гомель : ГДУ імя Ф. Скарыны, 2015. – С. 161-168.
29. Гурдуз А.І. Концепт води в романі Олени Печорної „Кола на воді” // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2015. – Вип. 39. – С. 72-75.
30. Гурдуз А.І. „Крила кольору хмар” Дари Корній і Тали Владмирової: проблеми традиції й новаторства в романі // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 6. – С. 19-28.
31. Гурдуз А.І. Метагероїня романів Дари Корній // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки : (літературознавство) : зб. наук. пр. / за ред. О.С.Філатової. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – Жовтень. – Вип. 2 (16). – С. 61-67.
32. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Дари Корній „Щоденник Мавки” // *Studia methodologica* : зб. наук. праць пам’яті д-ра філол. наук, проф., акад. Академії вищої школи України Романа Гром’яка (1937-2014) / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2015. – Вип. 40. – С. 307-312.
33. Гурдуз А. І., Кедик В. В. Логіка кольору в романах Дари Корній „Гонимарник” і Марії Ряполової „Бурецвіт” // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / за ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 1 (15). – Квітень. – С. 52-57.
34. Гурдуз А. І., Хохлова А. М. Фактор кольору в „жіночому” містичному любовному романі України початку ХХІ століття // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 5. – С. 31-41.
35. Гурдуз А.І., Шитік М.О. Цикл романів Дари Корній про Мальву в компаративному висвітленні // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : наук. збірник. Сер. : Філологія / гол. ред. серії І.В.Ступак. – Одеса : Вид. дім „Гельветика”, 2016. – Вип. 20. – Т. 1. – С. 82–84.
36. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства : (нідрозділ 2.1) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т імені В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С.В.Підопригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – С. 81-97.

37. Гурдуз А. Роман Ярослави Бакалець і Ярослава Ярша „Із сьомого дна” як українська модифікація мешап-прози : (підрозділ 2.2) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С. В. Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – С. 98–112.
38. Джугастрянська Ю. Ірен Роздобудько: коли жінка – поет / Юлія Джугастрянська. // Дивослово. – 2009. – № 1. – С. 59–61.
39. Доманська Є. Історія та сучасна гуманітаристика / Єва Доманська. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 264 с.
40. Железняк Н. Проза Життя Євгенії Кононенко / Надія Железняк // Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 13–17.
41. Завадський Ю. Типологія і поетика мережевої літератури і сучасне західне мистецтво : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю.Р. Завадський. – Тернопіль, 2006. – 21 с. – URL до автореф. : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06zysrsl.zip>
42. Захарченко А. Мережева література : досвід мімікрії / Артем Захарченко. // ЛітАкцент. – 2009. – URL : <http://litakcent.com/2009/03/20/merezheva-literatura-dosvid-mimikriji.html>
43. Зборовська Н. Криза жіночності на українському порубіжні (Роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» (коли помре твоя краса)) / Ніла Зборовська // Сучасність. – 2004. – № 3. – С. 126–131.
44. Кокотюха А. У пошуках жіночого детективу / А. Кокотюха // Літературна Україна. – 2005. – № 2. – С. 23–24.
45. Коцарев О. Дмитро Лазуткін : енергійна проза у віршах і романтичні вірші у прозі / О. Коцарев. // Кур’єр Кривбасу. – 2008. – № 3–4. – С. 337–338.
46. Коцарев О. Енергетичний напій Lazootkin : Рец.: Лазуткін Д. Солодоці для плазунів / О. Коцарев. // Березіль. – 2006. – № 1. – С. 169–171.
47. Крупка М. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О.Забужко, І.Карпи, С.Пиркало) / Мирослава Крупка // Слово і час. – 2007. – № 7. – С. 73–79.
48. Кукса Г. М. Історія розвитку та типологія жанру детективу в контексті світової літератури / Г. М. Кукса. – URL : <http://www.nbu.gov.ua/articles/2004/04kgmksl.zip>
49. Лихина Н.Е. Актуальные проблемы современной русской литературы. Постмодернизм. – Калининград, 1997. – 59 с.
50. Мамчин О. Карпати, вбивство і Любка Дереш / О. Мамчин. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=801>
51. Романенко О. Семіосфера української літератури / О.Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А.В., 2014. – 364 с.
52. Савка М. Алогізми і парадокси чи шлях чіткої логіки : (Збірка поезій М.Кіяновської «Інкарнація») / Савка М. // Молода нація: Альманах. 1998. – № 9. – С. 144–147.
53. Свято Р. Про новітню «чоловічу» прозу, або Де схований культ Любка Дереша / Р.Свято // Кур’єр Кривбасу. – 2003. – № 164 (липень). – Вклейка «Література плюс». – № 6.
54. Семенюта А. Чи є у нас драматургія? : [Про збірку українського письменника Валерія Герасимчука «П’єси про великих»] // Київ. – 2004. – № 3. – С. 162–164.
55. Семків Р. Пошуки м’ясного і страшного : Рец.: Кіяновська М., Савка М. Кохання і війна / Семків Р. // Кур’єр Кривбасу. – 2002. – № 12. – Вклейка «Література плюс». – С. 26–29.
56. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Скибицька Ю. // Укр. л-ра в загальноосвітній шк. – 2006. – № 1. – С. 8–15.
57. Слапчук В. Маленькі вогнища осінніх інквізицій : Рец.: Бондар-Терещенко І. «Ulaskava» / В. Слапчук // Кур’єр Кривбасу. – 1998. – № 10. – С. 165–168.
58. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура / Джон Сторі. – К. : Акта, 2005. – 367 с.
59. Сучасна українська література кінця ХХ – початку ХХІ століття / упоряд. І.М.Андрусак. – К. : Школа, 2006. – 464 с.

60. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві / Анна Таранова. // Вісник Львівського університету. Серія філол. – 2008. – Вип. 4. – Ч. 2. – С. 47–55. – URL: www.nbu.gov.ua/portal/natural/vlnu/Fil/.../Taranova_A.pdf
61. Трофименко Т. Електронний пластилін: треш культура покликана вивести читача за рамки звичного / Тетяна Трофименко. – URL: <http://artvertep.dp.ua/news/4694.html>
62. Фесенко В.І. Література і живопис : інтермедіальний дискурс. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – 398 с.
63. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс – гендер – жанр/ С. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 432 с.
64. Шаповал М. Новітня конфігурація української драми: путівник ілюзорного світу. Передмова / Мар'яна Шаповал // Страйк ілюзій. Антологія сучасної української драматургії. – К. : Основи, 2004. – С. 9–15.
65. Шаповал М. Час без героя / Мар'яна Шаповал. // Українська мова та література. – 2004. – Ч. 39. – С. 29–32.
66. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії / О.Юрчук. – К. : Академія, 2013. – 224 с.

Довідкова література

1. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Енkvіста, В. Е. Тейлора]. — пер. з англ. — К. : Основи, 2003. — 504 с.
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — 636 с.
3. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. — К. : Академія, 2007.
4. Літературознавчий словник-довідник / [ред. колегія Р. Т.Гром'як, Ю. І.Ковалів та ін.]. — К. : Академія, 2007. — 752 с.
5. Руднев В. Словарь культуры XX века. Ключевые понятия и тексты / В.Руднев. – М. : Аграф, 1999. – 384 с.
6. Філософський енциклопедичний словник / [голова редкол. В. І. Шинкарук]. — К. : Абрис, 2002. — 742 с.

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайти викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Посібники:
  1. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с. (8 прим. у бібл.).
  2. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с. (3 прим. у бібл.).
  3. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Харчук Р.Б. – К. : Академія, 2008. – 248 с. (36 прим. у бібл.).
3. Електронні статті:
  - Гурдуз А. Традиційні структури в літературі : навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу „Літературна компаративістика” / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – 68 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=265>.
  - Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст. / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=9&b=20>.
  - Гурдуз А.І. Нава Володимира Аренева: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” / А. І. Гурдуз, О. Б. Чорна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. – Миколаїв, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54 . – URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_9/11.htm.
  - Гурдуз А.І. Образ і комплекс Франкенштейна в романах Брайана Олдісса і Юрія Смолича / А.І.Гурдуз, К.І.Здоренко // URL: http://www.bdpu.org/scientific_published/ukr_lit_2008/Gurduz_Zdorenko/document_view.

- Гурдуз А. Під знаком Ф.Шиллера: доля однієї української драми // Матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. Інтернет-конфер. “Діалог мов – діалог культур. Україна і світ” (Ludwig-Maximilians-Universität, Fakultät für Sprach- und Literaturwissenschaften Department II Slavische Philologie, München, 1-4 листопада 2012 р.). – URL : <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/wp-content/uploads/Andrij-Gurduz.pdf>.
- Гурдуз А.І. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури / А. І. Гурдуз, М. О. Сорокіна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. : Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_10/13.htm.
- Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторста // Українознавчий альманах. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235 . – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Ukrain/2012_9/hurduz_a.pdf.
- Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - І третини ХХ ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – С. 126-129. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.

Інтернет-джерела

1. <http://chetver.com.ua/22/09.htm> / – Електронна скорочена версія журналу «Четвер», де друкуються уривки з творів сучасних письменників.
2. <http://chtyvo.org.ua> / – електронна бібліотека «Чтиво» – це книгозбірня україномовної літератури.
3. <http://e-litr.com.ua/> – сайту проекту e-LITr (електронна літературна спільнота), де містяться уривки творів сучасних українських молодих авторів.
4. <http://lib.aldebaran.ru> – електронна бібліотека.
5. <http://litakcent.com/> – електронний альманах «ЛітАкцент», який пропонує неупереджений погляд на проблеми розвитку сучасної літератури (української та зарубіжної), критичні відгуки на книжкові новинки, а також серію інтерв’ю з популярними письменниками.
6. <http://ukrlit.blog.net.ua/> – сайт української літератури ХХІ ст.: бібліотека, рецензії, презентації, огляди.
7. <http://vsiknygy.net.ua> – електронна версія газети «Друг читача»
8. <http://www.artvertep.dp.ua> – сайт «АртВертепу». Де розміщується коротка інформація про новинку українського книжкового ринку.
9. <http://www.exlibris.org.ua> – сайт української електронної бібліотеки «EXLIBRIS»
10. <http://www.gak.com.ua> – сайт «Гоголівської академія», де міститься бібліотека української літератури.
11. <http://www.ilnan.gov.ua> – сайт Інституту літератури імені Т.Шевченка НАН України
12. <http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm> – сайт незалежного культурологічного часопису «Ї», де розміщуються уривки творів сучасних українських письменників та критична інформація, що стосується сучасного літературного процесу.
13. <http://www.krok.te.ua/zvirshi/> – сайт Тернопільського молодіжного літературного угруповання «ЗВІРШІ»
14. <http://www.krytyka.kiev.ua>
15. <http://www.lib.ru/SU/UKRAINA> – електронна бібліотека української класики та сучасної української літератури.
16. <http://www.maysterni.com> – сайт «Поетичні майстерні», який присвячений актуальним проблемам сучасної української поезії.
17. <http://www.mosbul.ru> – електронна бібліотека української літератури.
18. <http://www.nbu.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, де розміщений електронний фонд літературознавчих матеріалів.
19. <http://www.novaproza.com.ua/> – сайт альманаху сучасної української літератури «Нова проза»

20. <http://www.poetryclub.com.ua> – сайт «Клубу поезії», який містить бібліотеку класиків поезії всіх країн.
  21. <http://www.poetuka.uazone.net>
  22. <http://www.poezia.org> – сайт інтернет-порталу «Поезія та авторська пісня України»
  23. <http://www.potyah76.org.ua/help/> – сайт центральноєвропейського часопису «Потяг 76», який присвячений передусім новій та найновішій літературі країн Центрально-Східної Європи.
  24. <http://www.ukrcenter.com> – сайт «Українського центру», де розміщена велика бібліотека української літератури.
  25. <http://www.vesna.org.ua> – електронна бібліотека «Весна»
  26. <http://www.vsesvit-journal.com> – сайт журналу «Всесвіт»
  27. <http://www.zahid-shid.net/> – сайт літературно-мистецького порталу «Захід-Схід», де розміщуються аналітичні статті на літературні та мистецькі теми. рецензії на книги сучасних українських і зарубіжних авторів. Подаються твори коротких прозових форм.
  28. <http://www.zsu.zp.ua/99/> – сайт Запорізького літературно клубу – 99.
  29. <http://kyivskarus.com/> – сайт літературного журналу «Київська Русь», де розміщуються літературно-критичні матеріали та електронні версії сучасних українських художніх творів.
-
4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання:** залік
  5. **Засоби діагностики успішності навчання:** виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, написання рефератів, повідомлень.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
28 серпня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Факультет: філологічний

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної нормативної дисципліни «Історія української літератури» для студентів ОКР «бакалавр» за напрямом підготовки 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Гурдуз А. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури.

Протокол № 1 від “28” серпня 2017 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О.С.)

“28” серпня 2017 р.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія* Українська мова і література	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання „Жанрово-стильове розмаїття сучасної української прози”	Спеціальність (професійне спрямування): Українська мова і літератур	Рік підготовки:	
		4	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		8	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		14	
		Практичні, семінарські	
		22	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
54			
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 40 % / 60 %: 36 год. – аудиторні заняття, 54 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: ознайомити студентів із жанрово-стильовими домінантами української поезії, прози, драматургії кінця ХХ ст. – початку ХХІ ст.

Завдання курсу:

- ознайомити з умовами розвитку української літератури поч. ХХІ ст., беручи до уваги закономірності поступування світового літературного процесу;
- сформуванню вміння самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності орієнтуватися в багатожанровому масиві творів сучасної української літератури;
- удосконалити вміння аналізувати художні тексти;
- навчити опрацьовувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал;
- спрямувати на осмислення української літератури як цілісності;
- сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності:

- Здатність до навчання.
- Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
- Здатність до аналізу і синтезу.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Знання специфіки українського літературного дискурсу поч. ХХІ ст..
- Уміння зіставляти гіпертекстову та мультимедійну літературу в Україні.
- Уміння аналізувати особливості розвитку жанрів масової літератури в Україні.
- Знання жанрово-стильових домінант української молодіжної прози.
- Здатність виявляти художню специфіку поезії дев'ятдесятників та двотисячників.
- Уміння аналізувати постмодерні координати сучасних українських драматичних творів.
- Здатність вирізняти основні тенденції сучасної української літератури початку ХХІ ст. згідно з теоретичними засадами закономірностей розвитку світового літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.
- Уміння з'ясувати специфіку розвитку сучасної української прози, поезії, драматургії, аналізувати художні твори, зважаючи на динаміку літературно-художніх стилів, змінність естетичних концепцій в історії української та світової літератури, використовуючи відповідні праці з літературознавства, літературно-критичні розвідки, художні твори.
- Здатність висловлювати власне бачення порушених у художніх творах проблем.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Тенденції розвитку українського літературного процесу поч. ХХІ ст.

Тема 1. Загальні особливості літературного дискурсу в Україні поч. ХХІ ст.

Літературні конкурси та фестивалі як складова формування літературних смаків читачів. Молодіжні лігоб'єднання, гурти, літературно-мистецькі проекти, гільдії. Риси літературно-мистецького процесу в умовах розмаїття стильових течій (неонародництво, неомодернізм, неоавангардизм, феміністична література, постмодернізм, підлітково-дитяча літературна альтернатива). Місце і роль електронних видань у формуванні цілісності української літератури. Гіпертекстова, мультимедійна мережева література в Україні. Експерименти зі структурою твору на теренах української літератури.

Кредит 2. Розвиток жанрів масової літератури в Україні. Українська молодіжна проза.

Тема 2. *Масова література* в Україні. Український бестселер. Китч у контексті споживацької культури.

Розвиток жанру детективу та кримінального роману (Андрій Кокотюха, Леонід Кононович, Володимир Шкляр).

Л.Кононович – «батько українського кримінального роману». Серія кримінальних романів «Тартар». Коміксоване відтворення української дійсності 1990-х рр. в романі «Я, зомбі».

Романи «Нейтральна територія» і «Темна вода» **А.Кокотюхи** як типові зразки масової літератури.

Романи «Елементал», «Кров кажана», «Ключ» **В. Шкляра** – детективи на межі масової та високої літератур.

Тема 3. Українська молодіжна проза поч. ХХІ ст.

Творчі досягнення **Сергія Жадана**: „Депеш мод”, „Ворошиловград”.

Проза Ірени Карпи, Світлани Поваляєв, Любка Дереш, Таня Малярчук). Молодіжні бестселери С.Пиркало і Н.Сняданко.

«Жіночий» детектив в українській літературі (Євгенія Кононенко, Ірен Роздобудько).

Тема 4. Українська містика та роман жахів. Творчість Д.Білого (роман «Басаврюк – ХХ»), подружжя Шевченків («Бранці мороку», «Аутсайтери»), братів Капранових («Приворотне зілля», «Кобзар – 2000»).

Жанр альтернативної історії в творчості Василя Кожелянка і Дмитра Білого.

Концепція жанру фентезі та його сучасний український варіант (Марина і Сергій Дяченки, Генрі Лайон Олді, Марина Соколян, Володимир Аренєв, Дара Корній та ін.).

Мелодраматичні твори Любо Дашвар («Село не люди», «Молоко з кров'ю», «Мати все», «Рай.Центр»).

Тема 5. Українська жіноча (в т. ч. любовна) проза.

Проза **Людмили Таран**. Принципи міфопоетики роману «Дзеркало єдинорога».

Проблеми міжкультурного діалогу в творчості **Дари Корній**, міфопоетика романів „Гонимарник”, „Щоденник Мавки”. Концепція тетралогія „Безсмертні”.

Еволюція стилю **Вікторії Гранецької**: «Мантра-омана», „Тіло ТМ”, „Щасливий”.

Специфіка роботи зі словом у мелодраматичному моделюванні **Олени Печорної**: романи „Грішниця”, „Кола на воді”, „Фортеця для серця”. Продовження традицій національної класики і новаторство.

Експериментальні техніки в прозі **Ольги Слоньовської** („Дівчинка на кулі) й **Алли Рогашко** („Осіннє Рондо місячної ночі”).

Кредит 3. Жанрова своєрідність сучасної української поезії та драматургії.

Тема 6. Художні пошуки покоління дев'ятдесятників та двотисячників в царині поезії (Іван Андрусак, Сергій Жадан, Ростислав Семків, Маріанна Кіяновська, Олег Коцарєв, Дмитро Лазуткін, Мар'яна Савка). Відеопоезія як синтез мистецтв.

Тема 7. «Нова хвиля» української драматургії. Новаторство української драматургії останньої третини ХХ ст. Жанрово-стилістичних модифікації драматичних текстів. Особливості образної системи (Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Неда Неждана). Творення сценічного репертуару “традиційниками” (В.Шевчук, Б.Стельмах, Я.Верещак...) та “експериментаторами” (О.Лишега, В.Діброва, О.Ірванець, Б.Жолдак...). Новаторський характер драматичних постановок, націленість на пошук нових форм і засобів.

Постмодерний вимір драматичних творів. Творчість Катерини Демчук, Олександри Погребінської, Сергія Щученка, Олега Миколайчука-Низовця, Неди Нежданої.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	конс.	с/р
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Український літературний процес початку ХХІ ст.: тенденції й закономірності розвитку						
Тема 1. Загальні особливості українського літературного дискурсу початку ХХІ ст.	16	2	2			12
Тема 2. Українська молодіжна проза початку ХХІ ст.	14	2	4			8
Усього годин за кредит 1	30	4	6			20
Кредит 2. Українська проза початку ХХІ ст.: діалог класики і „канону” масової літератури, фентезійний акцент						
Тема 3. Масова література в Україні. Український бестселер. Прояви китчу.	10	2	4			4
Тема 4. Українська жіноча (в т. ч. любовна) проза.	10	2	4			4
Тема 5. Українська містика та роман жахів. Концепція жанру фентезі. Жанр альтернативної історії.	10	2	2			6
Усього годин за кредит 2	30	6	12			14
Кредит 3. Сучасна українська поезія та драматургія: своєрідність проблемно-тематичного комплексу, жанрового спектру і поетики. Явища синтезу						
Тема 6. Художні пошуки дев'ятдесятників і двотисячників у царині поезії.	14	2	2			10
Тема 7. «Нова хвиля» української драматургії.	16	2	4			10
Усього годин за кредит 3	30	4	6			20
Усього годин:	90	14	22			54

Теми практичних занять (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Український літературний процес початку ХХІ ст.: тенденції й закономірності розвитку	
1.	Українська молодіжна проза початку ХХІ ст.	2
2.	Метагероїня роману Дари Корній. Проблеми міжкультурного діалогу.	2
3.	Детектив у сучасній українській масовій літературі.	2
	Кредит 2. Українська проза початку ХХІ ст.: діалог класики і „канону” масової літератури, фентезійний акцент	
4.	Еволюція прози Вікторії Гранецької.	2
5.	Робота зі словом у мелодраматичному моделюванні Олени Печорної.	2
6.	Рефлексійний роман Ольги Слоньовської і діалог мистецтв у ньому.	2
7.	Прозовий експеримент у романах Алли Рогашко.	2
8.	Соціально-психологічна фантастика Марини і Сергія Дяченків та їх „школа”.	1
9.	Мешап-проза в Україні.	1
	Кредит 3. Сучасна українська поезія та драматургія: своєрідність проблемно-тематичного комплексу, жанрового спектру і поетики. Явища синтезу	
10.	Нова українська поезія початку ХХІ ст.	2
11.	Українська драматургія на зламі ХХ–ХХІ ст.	4
	Разом	22

8.1. Самостійна робота (для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Український літературний процес початку ХХІ ст.: тенденції й закономірності розвитку	
1.	Літературні конкурси й мистецькі акції початку ХХІ ст. <i>(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)</i>	4
2.	Сучасний літературний процес: віддзеркалення в вітчизняній і зарубіжній періодиці (зокрема, погляд діаспори) <i>(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді; мультимедіапрезентація, її аналітичний коментар).</i>	4
3.	Роман Ліни Костенко „Записки українського самашедшого” як лакмус соціокультурних реалій початку ХХІ ст. <i>(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)</i>	
4.	Український детектив початку ХХІ ст. (Л. Кононович, В. Шкляр, Є. Кононенко, І. Роздобудько) <i>(реферат; аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)</i>	6
	Кредит 2. Українська проза початку ХХІ ст.: діалог класики і „канону”	

	масової літератури, фентезійний акцент	
5.	Концепція жанру фентезі та його сучасний український варіант. Молодіжні бестселери Світлани Пиркало і Наталки Сняданко (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	4
6.	Жанр альтернативної історії у творчості Д. Білого і В. Кожелянка (зіставний аналіз прочитаних творів цих митців)	4
7.	„Львівський текст” в українській літературі початку ХХІ ст. (реферат, творча робота)	2
8.	Синтетична проза Максима Кідрука (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	4
	Кредит 3. Сучасна українська поезія та драматургія: своєрідність проблемно-тематичного комплексу, жанрового спектру і поетики. Явища синтезу	
9.	Нова енергія українського поетичного слова ХХІ ст. (поезія напам'ять, письмові відповіді на питання плану)	10
10.	Українська драматургія в постмодерному форматі (доповіді, письмові відповіді на поставлені питання)	10
	Разом	54

10. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Жанрово-стильове розмаїття сучасної української прози

11. Методи навчання

Методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі; словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (повідомлення, реферати).

Методи контролю

Методи: фронтальний, груповий, індивідуальний, комбінований; форми контролю: опитування, співбесіда, усні та письмові відповіді, контрольна робота.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Засоби діагностики успішності навчання:

Усне опитування, письмове опитування, написання рефератів, тестування, читання та аналіз художніх творів, написання самостійних та контрольних робіт.

Основними критеріями оцінювання навчальної діяльності студентів з курсу є її систематичність, активність і результативність.

Показниками систематичності навчальної діяльності є відвідування студентами практичних занять з курсу та своєчасне виконання навчальних і контрольних робіт. Активність студента на практичних заняттях визначається якістю підготовки до нього і рівнем виконання практичних завдань. Показником результативності є правильність виконання на практичних заняттях усіх видів робіт (зокрема, контрольних), ґрунтовність опрацювання тем для самостійного вивчення, а також участь у науково-дослідній роботі.

Основними формами поточного контролю є такі види робіт:

- перевірка (усна, письмова) рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- контрольні завдання;
- усний або письмовий експрес-контроль;
- тестування;

- перевірка рівня засвоєння студентами навчальних тем, призначених для самостійного та індивідуального опрацювання;
- підсумкова комплексна контрольна робота.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях (оцінці підлягає рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговорюванні питань, що винесені на практичні заняття);

2) виконання завдань для самостійного опрацювання. Самостійна робота є позааудиторною і призначена для самостійного ознайомлення студента з певними розділами курсу за рекомендованими викладачем матеріалами і підготовки до виконання індивідуальних завдань. Організація самостійної роботи студентів має здійснюватися з дотриманням індивідуального підходу. Індивідуальні завдання можуть виконувати за бажанням усі студенти або окремі з них (творчо обдаровані, вимогливі, з досвідом практичної діяльності, навчання та роботи за кордоном тощо). Індивідуалізація самостійної роботи сприяє самореалізації студента, розкриваючи в нього такі грані особистості, які допомагають професійному розвитку.

Основними видами самостійної роботи з друкованим матеріалом є:

- самостійне вивчення за підручником або іншими джерелами тем і розділів, визначених викладачем;
- попереднє ознайомлення з матеріалом наступного заняття з метою введення студентів у коло питань, що доведеться вивчати;
- аналіз, синтез, порівняння, ґрунтування явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготування відповідей на поставлені напередодні викладачем запитання та з метою закріплення здобутих знань;
- розгляд і аналіз таблиць та ілюстрацій, вміщених у підручнику;
- конспектування самостійно прочитаного;
- підготування доповідей, рефератів, анотацій тощо.

3) виконання контрольних завдань. Контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань того чи іншого кредиту, до якої включаються елементи знань з планового повторення попередніх кредитів. Завдання для контролю складаються з двох рівнів: репродуктивного і творчого. Завдання репродуктивного рівня складаються з двох частин: нові знання і елементи знань з повторення попередніх кредитів. Загальна сума балів за одну контрольну роботу становить 30 (в одному випадку – 20) балів. Завдання першого рівня «ознайомчо-орієнтований» – 15 балів, завдання другого рівня «понятійно-аналітичний» – 25 балів, завдання третього рівня «продуктивно-синтетичний» – 35 балів. Сума балів становить 300: 80 балів за КР + 100 балів за інші види робіт + 120 балів за екзаменаційний тест.

Розподіл балів, які отримують студенти на заліку

Іспит

Поточне тестування та самостійна робота							Контрольні роботи	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
14	14	14	15	14	15	14	80	120	300/100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Підопригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підопригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
2. Навчально-методичний комплекс „Сучасний літературний процес”. – URL : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
3. Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С.В.Підопригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
4. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Р.Б. Харчук. – К. : Академія, 2008. – 248 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблїшмент / Ярослав Голобородько. – К. : Факт, 2006. – 160 с.
2. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми / Тамара Гундорова. –К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
3. Гундорова Т. Український літературний постмодерн : післячорнобильська бібліотека / Гундорова Т. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес / Даниленко В. – К. : Академвидав, 2008. – 352 с.
5. Зборовська Н. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків / Н. Зборовська. – Львів : Літопис, 1999. – 336 с.
6. Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Я. Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – 304 с.
7. Якубовська М. С. У дзеркалі слова : Есеї про сучасну українську літературу / М. С. Якубовська. – Львів : Каменяр, 2005. – 752 с.

Допоміжна

1. Агеєва В. Апологія модерну : обрис ХХ віку: статті та есеї / В.Агеєва. – К. : Грані – Т, 2011. – 408 с.
2. Баран Є. ІБТ: ідеологічне резюме : (Бондар-Терещенко І.) / Баран Є. // Березіль. – 2002. – № 1–2. – С. 182–183.
3. Битько В. Сергій Жадан як прозаїк / Валентина Битько // газ. Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 22–24.
4. Біла А. Шлях до Ітаки : Рец.: Бондар-Терещенко І. Постебня / Біла А. // Березіль. – 2002. –№ 1–2. – С. 177–179.

5. Бойченко О. Любко Дереш? Є такий! / О. Бойченко О. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=133>
6. Бойчук Б. Троїсті музиканти (Жадан-Карпа-Андрухович) / Б.Бойчук // Кур'єр Кривбасу. – 2005. – Ч. 183. – С. 124–130.
7. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру (романи Євгенії Кононенко) / О. Брайко. // Слово і час. – 2003. – № 2. – С. 48–57.
8. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі / О.Веретільник. // Українська мова та література. – 2006. – № 41–43 (листопад). – С. 24–30.
9. Герасименко Н. Особливості творчої манери Ірен Роздобудько / Н. Герасименко. // Слово і час. – 2005. – № 11. – С. 36–40.
10. Голобородько Я. Знизу вгору, згори вниз. Рефлексії над текстами Тані Малярчук / Ярослав Голобородько. // Березіль. – 2008. – № 5–6.
11. Голобородько Я. Тембри ліричного вокалу : Про Маріанну Кіяновську та Мар'яну Савку / Я. Голобородько // Кур'єр Кривбасу. – 2008. – № 9–10. – С. 247–256.
12. Гундорова Т. Кітч і література / Т.Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с.
13. Гурдуз А. Дон Кіхот і донкіхотство: сучасний український погляд і варіація / А. Гурдуз, О. Косенчук // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / редкол. : А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – К. : Акцент, 2006. – Вип. 24. – Ч. 1. – С. 379–387.
14. Гурдуз А. Український Дон Кіхот: „передмова” до „продовження” / А. Гурдуз, О. Косенчук // Українська література в загальноосвітній школі. – К., 2006. - № 2. – С. 5-7.
15. Гурдуз А., Донцул Л. „Брамник” М. і С. Дяченків та „Володар Перснів” Дж. Р. Р. Толкієна в компаративному висвітленні // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / редкол. : Г.Ф.Семенюк (гол. ред.), А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – К. : Твім інтер, 2009. – Вип. 34. Ч. 1. – С. 81-89.
16. Гурдуз А. Романи Людмили Таран „Дзеркало Єдиного рога” і Стела Павлоу „Троянський кінь” // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / редкол. : Г. Ф. Семенюк (гол. ред.), А. В. Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Твім інтер, 2010. – Вип. 29. Ч. 1. – С. 151-162.
17. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – Київ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235.
18. Гурдуз А.І., Сорокіна М.О. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62.
19. Гурдуз А.І., Чорна О.Б. Нава Володимира Арсєва: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54.
20. Гурдуз А.І. Історія, міф і гра в романі Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна” // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : зб. наук. пр. – Луганськ : Вид-во Державного закладу „Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2013. – № 2 (261). Ч. І. Філологічні науки. – С. 101-107.
21. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампіріада другої половини ХХ - першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 64-72.
22. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського,

2013. – Вип. 4.11 (90). – С. 44-48.
23. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства: (*підрозділ 2.1*) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова”: моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського; за заг. ред. С.В.Підопригори. – Миколаїв: Іліон, 2014. – С. 81-97.
  24. Гурдуз А. Роман Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна” як українська модифікація мешап-прози: (*підрозділ 2.2*) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова”: моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського; за заг. ред. С. В. Підопригори. – Миколаїв: Іліон, 2014. – С. 98-112.
  25. Гурдуз А.І. Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана” // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. — Тернопіль: Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 38. – С. 138-144.
  26. Гурдуз А.І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. пр. Сер.: Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 63-69.
  27. Гурдуз А.І. Міфопоетика „жіночого” містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. пр. Сер.: Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61-68.
  28. Гурдуз А.І. Мова літератури і живопису: „Дівчинка на кулі” Ольги Слоньовської і Пабло Пікассо // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль: Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 39. – С. 88-92.
  29. Гурдуз А. І., Барковська К. Б. Мотив сходження в романі Олени Печорної „Грішниця” // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2014. – Вип. 36. – С. 50-53.
  30. Гурдуз А. І. Ізоморфізм легендарно-міфологічних образів у літературі: системне вивчення // Скарынаўскія традыцыі: гісторыя і сучаснасць: зб. навук. артыкулаў: у 2 ч. Ч. 2 / рэдкал.: А. М. Ермакова (гал. рэд.) [і інш.]; Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны. – Гомель: ГДУ імя Ф. Скарыны, 2015. – С. 161-168.
  31. Гурдуз А.І. Концепт води в романі Олени Печорної „Кола на воді” // Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2015. – Вип. 39. – С. 72-75.
  32. Гурдуз А.І. „Крила кольору хмар” Дари Корній і Тали Владимірової: проблеми традиції й новаторства в романі // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність: зб. наук. пр.; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг: Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 6. – С. 19-28.
  33. Гурдуз А.І. Метагероїня романів Дари Корній // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки: (літературознавство): зб. наук. пр. / за ред. О.С.Філатової. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Жовтень. – Вип. 2 (16). – С. 61-67.
  34. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Дари Корній „Щоденник Мавки” // *Studia methodologica*: зб. наук. праць пам’яті д-ра філол. наук, проф., акад. Академії вищої школи України Романа Гром’яка (1937-2014) / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль: Наук.-ред. відділ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2015. – Вип. 40. – С. 307-312.
  35. Гурдуз А. І., Кедик В. В. Логіка кольору в романах Дари Корній „Гонимарник” і Марії Ряполової „Бурецьвіт” // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. пр. Сер.: Філологічні науки (літературознавство) / за ред. О. С. Філатової. – Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 1 (15). – Квітень. –

С. 52-57.

36. Гурдуз А. І., Хохлова А. М. Фактор кольору в „жіночому” містичному любовному романі України початку ХХІ століття // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 5. – С. 31-41.
37. Гурдуз А.І., Шитік М.О. Цикл романів Дари Корній про Мальву в компаративному висвітленні // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : наук. збірник. Сер. : Філологія / гол. ред. серії І.В.Ступак. – Одеса : Вид. дім „Гельветика”, 2016. – Вип. 20. – Т. 1. – С. 82–84.
38. Джугастрянська Ю. Ірен Роздобудько: коли жінка – поет / Юлія Джугастрянська. // Дивослово. – 2009. – № 1. – С. 59–61.
39. Доманська Є. Історія та сучасна гуманітаристика / Єва Доманська. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 264 с.
40. Енциклопедія постмодернізму / ред. Ч. Енkvіста, В. Е. Тейлора ; пер. з англ. – К. : Основи, 2003. – 504 с.
41. Железняк Н. Проза Життя Євгенії Кононенко / Надія Железняк // Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 13–17.
42. Завадський Ю. Типологія і поетика мережевої літератури і сучасне західне мистецтво : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю.Р. Завадський. – Тернопіль, 2006. – 21 с. – URL : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06zyrszl.zip>
43. Захарченко А. Мережева література : досвід мімікрії / Артем Захарченко. // ЛітАкцент. – 2009. – URL : <http://litakcent.com/2009/03/20/merezheva-literatura-dosvid-mimikriji.html>
44. Зборовська Н. Криза жіночності на українському порубіжжі (Роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» (коли помре твоя краса)) / Ніла Зборовська. // Сучасність. – 2004. – № 3. – С. 126–131.
45. Кокотюха А. У пошуках жіночого детективу / А. Кокотюха // Літературна Україна. – 2005. – № 2. – С. 23–24.
46. Коцарев О. Дмитро Лазуткін : енергійна проза у віршах і романтичні вірші у прозі / О. Коцарев. // Кур'єр Кривбасу. – 2008. – № 3–4. – С. 337–338.
47. Коцарев О. Енергетичний напій Lazootkin : Рец.: Лазуткін Д. Солодощі для плазунів / О. Коцарев. // Березіль. – 2006. – № 1. – С. 169–171.
48. Крупка М. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О.Забужко, І.Карпи, С.Пиркало) / Мирослава Крупка // Слово і час. – 2007. – № 7. – С. 73–79.
49. Кукса Г. М. Історія розвитку та типологія жанру детективу в контексті світової літератури / Г. М. Кукса. – URL : <http://www.nbu.gov.ua/articles/2004/04kgmksl.zip>
50. Лихина Н.Е. Актуальные проблемы современной русской литературы. Постмодернизм. – Калининград, 1997. – 59 с.
51. Мамчин О. Карпати, вбивство і Любка Дереш / О. Мамчин. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=801>
52. Романенко О. Семіосфера української літератури / О.Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А.В., 2014. – 364 с.
53. Савка М. Алогізми і парадокси чи шлях чіткої логіки : (Збірка поезій М.Кіяновської «Інкарнація») / Савка М. // Молода нація: Альманах. 1998. –№ 9. – С. 144–147.
54. Свято Р. Про новітню «чоловічу» прозу, або Де схований культ Любка Дереша / Р.Свято. // Кур'єр Кривбасу. – 2003. – № 164 (липень). – Вклейка «Література плюс». – № 6.
55. Семенюта А. Чи є у нас драматургія ? : [Про збірку українського письменника Валерія Герасимчука «П'єси про великих»] // Київ. – 2004. – № 3. – С. 162–164.
56. Семків Р. Пошуки м'ясного і страшного : Рец.: Кіяновська М., Савка М. Кохання і війна / Семків Р. // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 12. – Вклейка «Література плюс». – С. 26–29.
57. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Скибицька Ю. // Укр. л-ра в загальноосвітній шк. – 2006. – № 1. – С. 8–15.

58. Слапчук В. Маленькі вогнища осінніх інквізицій : Рец. : Бондар-Терещенко І. «Ulaskava» / В. Слапчук // Кур'єр Кривбасу. – 1998. – № 10. – С. 165–168.
59. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура / Джон Сторі. – К. : Акта, 2005. – 367 с.
60. Сучасна українська література кінця XX – початку XXI століття / упоряд. І.М.Андрусак. – К. : Школа, 2006. – 464 с.
61. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві / Анна Таранова // Вісник Львівського університету. Сер. філол. – 2008. – Вип. 4. – Ч. 2. – С. 47–55. – URL: www.nbu.gov.ua/portal/natural/vlnu/Fil/.../Taranova_A.pdf
62. Трофименко Т. Електронний пластилін: треш культура покликана вивести читача за рамки звичного / Тетяна Трофименко. – URL : <http://artvertep.dp.ua/news/4694.html>
63. Фесенко В.І. Література і живопис : інтермедіальний дискурс. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – 398 с.
64. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс – гендер – жанр / С. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 432 с.
65. Шаповал М. Новітня конфігурація української драми: пугівник ілюзорного світу. Передмова / Мар'яна Шаповал // Страйк ілюзій. Антологія сучасної української драматургії. – К. : Основи, 2004. – С. 9–15.
66. Шаповал М. Час без героя / Мар'яна Шаповал // Українська мова та література. – 2004. – Ч. 39. – С. 29–32.
67. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії / О.Юрчук. – К. : Академія, 2013. – 224 с.

Довідкова література

1. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. — пер. з англ. — К. : Основи, 2003. — 504 с.
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — 636 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. — Т.1. — К. : Академія, 2007. — 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. — Т. 2. — К. : Академія, 2007. — 624 с.
5. Літературознавчий словник-довідник / [ред. колегія Р. Т.Гром'як, Ю. І.Ковалів та ін.]. — К. : Академія, 2007. — 752 с.
6. Руднев В. Словарь культуры XX века. Ключевые понятия и тексты / В.Руднев. – М. : Аграф, 1999. – 384 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайти викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Посібники:
  1. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с. (**8 прим. у бібл.**).
  2. Сучасна українська белетристика : координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с. (**3 прим. у бібл.**).
  3. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Харчук Р.Б. – К. : Академія, 2008. – 248 с. (**36 прим. у бібл.**).
3. Електронні статті:
  - Гурдуз А. Традиційні структури в літературі : навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу „Літературна компаративістика” / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – 68 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=265>.
  - Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст. / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=9&b=20>.
  - Гурдуз А.І. Нава Володимира Арєнева: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа,

або Заклятий скарб” / А. І. Гурдуз, О. Б. Чорна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. – Миколаїв, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54. – URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_9/11.htm.

- Гурдуз А.І. Образ і комплекс Франкенштейна в романах Брайана Олдісса і Юрія Смолича / А.І.Гурдуз, К.І.Здоренко. URL: http://www.bdpu.org/scientific_published/ukr_lit_2008/Gurduz_Zdorenko/document_view.
- Гурдуз А. Під знаком Ф.Шиллера: доля однієї української драми // Матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. Інтернет-конфер. “Діалог мов – діалог культур. Україна і світ” (Ludwig-Maximilians-Universität, Fakultät für Sprach- und Literaturwissenschaften Department II Slavische Philologie, München, 1-4 листопада 2012 р.). – URL : <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/wp-content/uploads/Andrij-Gurduz.pdf>.
- Гурдуз А.І. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури / А. І. Гурдуз, М. О. Сорокіна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. : Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_10/13.htm.
- Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторста // Українознавчий альманах. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Ukralm/2012_9/hurduz_a.pdf.
- Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - І третини ХХ ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – С. 126-129. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.

Інтернет-джерела

1. <http://chetver.com.ua/22/09.htm> / – Електронна скорочена версія журналу «Четвер», де друкуються уривки з творів сучасних письменників.
2. <http://chtyvo.org.ua> / – електронна бібліотека «Чтиво» – це книгозбірня україномовної літератури.
3. <http://e-litr.com.ua/> – сайту проекту e-LITr (електронна літературна спільнота), де містяться уривки творів сучасних українських молодих авторів.
4. <http://lib.aldebaran.ru> – електронна бібліотека.
5. <http://litakcent.com/> – електронний альманах «ЛітАкцент», який пропонує неупереджений погляд на проблеми розвитку сучасної літератури (української та зарубіжної), критичні відгуки на книжкові новинки, а також серію інтерв'ю з популярними письменниками.
6. <http://ukrlit.blog.net.ua/> – сайт української літератури ХХІ ст.: бібліотека, рецензії, презентації, огляди.
7. <http://vsiknygy.net.ua> – електронна версія газети «Друг читача»
8. <http://www.artvertep.dp.ua> – сайт «АртВертепу». Де розміщується коротка інформація про новинку українського книжкового ринку.
9. <http://www.exlibris.org.ua> – сайт української електронної бібліотеки «EXLIBRIS»
10. <http://www.gak.com.ua> – сайт «Гоголівської академія», де міститься бібліотека української літератури.
11. <http://www.ilnan.gov.ua> – сайт Інституту літератури імені Т.Шевченка НАН України
12. <http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm> – сайт незалежного культурологічного часопису «Ї», де розміщуються уривки творів сучасних українських письменників та критична інформація, що стосується сучасного літературного процесу.
13. <http://www.krok.te.ua/zvirshi/> – сайт Тернопільського молодіжного літературного угруповання «ЗВІРШІ»
14. <http://www.krytyka.kiev.ua>
15. <http://www.lib.ru/SU/UKRAINA> – електронна бібліотека української класики та сучасної

української літератури.

16. <http://www.maysterni.com> – сайт «Поетичні майстерні», який присвячений актуальним проблемам сучасної української поезії.
17. <http://www.mosbul.ru> – електронна бібліотека української літератури.
18. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, де розміщений електронний фонд літературознавчих матеріалів.
19. <http://www.novaproza.com.ua/> – сайт альманаху сучасної української літератури «Нова проза»
20. <http://www.poetryclub.com.ua> – сайт «Клубу поезії», який містить бібліотеку класиків поезії всіх країн.
21. <http://www.poetuka.uazone.net>
22. <http://www.poezia.org> – сайт інтернет-порталу «Поезія та авторська пісня України»
23. <http://www.potyah76.org.ua/help/> – сайт центральноєвропейського часопису «Потяг 76», який присвячений передусім новій та найновішій літературі країн Центрально-Східної Європи.
24. <http://www.ukrcenter.com> – сайт «Українського центру», де розміщена велика бібліотека української літератури.
25. <http://www.vesna.org.ua> – електронна бібліотека «Весна»
26. <http://www.vsesvit-journal.com> – сайт журналу «Всесвіт»
27. <http://www.zahid-shid.net/> – сайт літературно-мистецького порталу «Захід-Схід», де розміщуються аналітичні статті на літературні та мистецькі теми, рецензії на книги сучасних українських і зарубіжних авторів. Подаються твори коротких прозових форм.
28. <http://www.zsu.zp.ua/99/> – сайт Запорізького літературно клубу – 99.
29. <http://kyivskaruss.com/> – сайт літературного журналу «Київська Русь», де розміщуються літературно-критичні матеріали та електронні версії сучасних українських художніх творів.

Витяг з ОПП

Кредит 1. Тенденції розвитку українського літературного процесу поч. ХХІ ст.

Тема 1. Загальні особливості літературного дискурсу в Україні поч. ХХІ ст.

Літературні конкурси та фестивалі як складова формування літературних смаків читачів. Молодіжні літоб'єднання, гурти, літературно-мистецькі проекти, гільдії. Риси літературно-мистецького процесу в умовах розмаїття стильових течій (неонародництво, неомодернізм, неоавангардизм, феміністична література, постмодернізм, підлітково-дитяча літературна альтернатива). Місце і роль електронних видань у формуванні цілісності української літератури. Гіпертекстова, мультимедійна мережева література в Україні. Експерименти зі структурою твору на теренах української літератури.

Кредит 2. Розвиток жанрів масової літератури в Україні. Українська молодіжна проза.

Тема 2. *Масова література* в Україні. Український бестселер. Китч у контексті споживацької культури.

Розвиток жанру детективу та кримінального роману (Андрій Кокотюха, Леонід Кононович, Володимир Шкляр).

Л.Кононович – «батько українського кримінального роману». Серія кримінальних романів «Тартар». Коміксоване відтворення української дійсності 1990-х рр. в романі «Я, зомбі».

Романи «Нейтральна територія» і «Темна вода» **А.Кокотюхи** як типові зразки масової літератури.

Романи «Елементал», «Кров кажана», «Ключ» **В. Шкляра** – детективи на межі масової та високої літератур.

Тема 3. Українська молодіжна проза поч. ХХІ ст.

Творчі досягнення **Сергія Жадана**: „Депеш мод”, „Ворошиловград”.

Проза Ірени Карпи, Світлани Поваляєв, Любка Дереш, Таня Мальярчук). Молодіжні бестселери С.Пиркало і Н.Сняданко.

«Жіночий» детектив в українській літературі (Євгенія Кононенко, Ірен Роздобудько).

Тема 4. *Українська містика та роман жахів*. Творчість Д.Білого (роман «Басаврюк – ХХ»), подружжя Шевченків («Бранці мороку», «Аутсайдери»), братів Капранових («Приворотне зілля», «Кобзар – 2000»).

Жанр альтернативної історії в творчості Василя Кожелянка і Дмитра Білого.

Концепція жанру фентезі та його сучасний український варіант (Марина і Сергій Дяченки, Генрі Лайон Олді, Марина Соколян, Володимир Аренєв, Дара Корній та ін.).

Мелодраматичні твори Люко Дашвар («Село не люди», «Молоко з кров'ю», «Мати все», «Рай.Центр»).

Тема 5. Українська жіноча (в т. ч. любовна) проза.

Проза **Людмили Таран**. Принципи міфопоетики роману «Дзеркало єдиного рога».

Проблеми міжкультурного діалогу в творчості **Дари Корній**, міфопоетика романів „Гонимарник”, „Щоденник Мавки”. Концепція тетралогія „Безсмертні”.

Еволюція стилю **Вікторії Гранецької**: «Мантра-омана», „Тіло™”, „Щасливий”.

Специфіка роботи зі словом у мелодраматичному моделюванні **Олени Печорної**: романи „Грішниця”, „Кола на воді”, „Фортеця для серця”. Продовження традицій національної класики і новаторство.

Експериментальні техніки в прозі **Ольги Слоньовської** („Дівчинка на кулі) й **Алли Рогашко** („Осіннє Рондо місячної ночі”).

Кредит 3. Жанрова своєрідність сучасної української поезії та драматургії.

Тема 6. Художні пошуки покоління дев'ятдесятників та двотисячників в царині поезії (Іван Андрусак, Сергій Жадан, Ростислав Семків, Маріанна Кіяновська, Олег Коцарєв, Дмитро Лазуткін, Мар'яна Савка). Відеопоезія як синтез мистецтв.

Тема 7. «Нова хвиля» української драматургії. Новаторство української драматургії

останньої третини ХХ ст. Жанрово-стилістичних модифікації драматичних текстів. Особливості образної системи (Ярослав Стельмах, Ярослав Верещак, Неда Неждана). Творення сценічного репертуару “традиційниками” (В.Шевчук, Б.Стельмах, Я.Верещак...) та “експериментаторами” (О.Лишега, В.Діброва, О.Ірванець, Б.Жолдак...). Новаторський характер драматичних постановок, націленість на пошук нових форм і засобів.

Постмодерний вимір драматичних творів. Творчість Катерини Демчук, Олександри Погребінської, Сергія Щученка, Олега Миколайчука-Низовця, Неди Нежданої.

Витяг з ОКХ

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- специфіку українського літературного дискурсу поч. ХХІ ст.;
- гіпертекстову та мультимедійну літературу в Україні;
- особливості розвитку жанрів масової літератури в Україні;
- жанрово-стильові доміанти української молодіжної прози;
- художню специфіку поезії дев'ятдесятників та двотисячників;
- постмодерні координати сучасних українських драматичних творів.

вміти:

- згідно з теоретичними засадами найголовніших закономірностей розвитку світового літературного процесу к. ХХ – поч. ХХІ ст., вирізняти основні тенденції сучасної української літератури поч. ХХІ ст.;
- аналізувати процеси, пов'язані з розвитком української літератури поч. ХХІ ст.;
- зважаючи на динаміку літературно-художніх стилів, змінність естетичних концепцій в історії української та світової літератури, використовуючи відповідні праці з літературознавства, літературно-критичні розвідки, художні твори, уміти з'ясувати специфіку розвитку сучасної української прози, поезії, драматургії, аналізувати художні твори;
- висловлювати власне бачення порушених у художніх творах проблем;
- послуговуватися філософськими та літературознавчими термінами;
- самостійно організувати власну навчально-дослідну діяльність.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти відповідними компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- володіти навичками самостійно обґрунтовувати й здійснювати різнорівневе дослідження літературних творів;
- мати навички кваліфікованого аналізу та узагальнення з використанням сучасних методик і методологій результатів наукових досліджень у галузі теорії та історії літератури;
- знати актуальні проблеми сучасної літературної дійсності у зв'язку з традиціями, новаторством;
- уміти аналізувати сучасну українську літературну систему в літературно-мистецькому контексті;
- мати вміння аналізувати художнє явище як складову світового літературно-мистецького процесу;
- володіти етичними та правовими нормами організації навчально-виховного процесу під час навчання предмета літератури;
- володіти методикою сучасного філологічного дослідження синтетичного плану;
- мати навички наукової організації праці і застосовувати їх у практичній діяльності;
- удосконалювати навички критично аналізувати та застосовувати теоретичні й практичні знання у сфері теорії та історії літератури для власних наукових досліджень;
- вміти використовувати навички професійного володіння технікою літературознавчих досліджень, уміти самостійно будувати теоретичне дослідження, оформлювати його результати у вигляді наукових статей і завершеної науково кваліфікаційної роботи;
- володіти вмінням планувати та здійснювати самостійну пошукову діяльність;
- уміти працювати з довідковими джерелами, базами даних різного типу, здійснювати загальнонауковий пошук, аналіз першоджерел, метааналіз інформації.

II. Фахові:

- знати різновиди літературно-мистецьких систем і принципи їх побудови;
- володіти термінологічним апаратом навчальної дисципліни;
- знати сучасне тлумачення проблем літературної генерики, наратології, віршознавства, теорії літературного процесу;
- уміти критично оцінювати історію літератури з позиції сучасних теоретичних методологій;
- володіти навичками орієнтування в багатожанровому масиві сучасної української літератури, вирізняти гіпертекстову та мультимедійну літературу в Україні;
- критично оцінювати літературу з урахуванням актуальних тенденцій її розвитку, здійснювати типологічні зв'язки між літературними явищами і фактами.

Засоби діагностики навчальних досягнень студентів

Усне опитування, письмове опитування, написання рефератів, тестування, читання та аналіз художніх творів, написання самостійних та контрольних робіт.

Основними критеріями оцінювання навчальної діяльності студентів з курсу є її систематичність, активність і результативність.

Показниками систематичності навчальної діяльності є відвідування студентами практичних занять з курсу та своєчасне виконання навчальних і контрольних робіт. Активність студента на практичних заняттях визначається якістю підготовки до нього і рівнем виконання практичних завдань. Показником результативності є правильність виконання на практичних заняттях усіх видів робіт (зокрема, контрольних), ґрунтовність опрацювання тем для самостійного вивчення, а також участь у науково-дослідній роботі.

Основними формами поточного контролю є такі види робіт:

- перевірка (усна, письмова) рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- контрольні завдання;
- усний або письмовий експрес-контроль;
- тестування;
- перевірка рівня засвоєння студентами навчальних тем, призначених для самостійного та індивідуального опрацювання;
- підсумкова комплексна контрольна робота.

Об'єктами поточного контролю знань студента є:

1. систематичність та активність роботи на практичних заняттях (оцінці підлягає рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговорюванні питань, що винесені на практичні заняття);

2. виконання завдань для самостійного опрацювання. Самостійна робота є позааудиторною і призначена для самостійного ознайомлення студента з певними розділами курсу за рекомендованими викладачем матеріалами і підготовки до виконання індивідуальних завдань. Організація самостійної роботи студентів має здійснюватися з дотриманням індивідуального підходу. Індивідуальні завдання можуть виконувати за бажанням усі студенти або окремі з них (творчо обдаровані, вимогливі, з досвідом практичної діяльності, навчання та роботи за кордоном тощо). Індивідуалізація самостійної роботи сприяє самореалізації студента, розкриваючи в нього такі грані особистості, які допомагають професійному розвитку.

Основними видами самостійної роботи з друкованим матеріалом є:

- самостійне вивчення за підручником або іншими джерелами тем і розділів, визначених викладачем;
- попереднє ознайомлення з матеріалом наступного заняття з метою введення студентів у коло питань, що доведеться вивчати;
- аналіз, синтез, порівняння, ґрунтування явищ, фактів, закономірностей, викладених у друкованих джерелах інформації, з метою підготування відповідей на поставлені напередодні викладачем запитання та з метою закріплення здобутих знань;
- розгляд і аналіз таблиць та ілюстрацій, вміщених у підручнику;
- конспектування самостійно прочитаного;
- підготування доповідей, рефератів, анотацій тощо.

4) Виконання контрольних завдань. Контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань того чи іншого кредиту, до якої включаються елементи знань з планового повторення попередніх кредитів. Завдання для контролю складаються з двох рівнів: репродуктивного і творчого. Завдання репродуктивного рівня складаються з двох частин: нові знання і елементи знань з повторення попередніх кредитів. Загальна сума балів за одну контрольну роботу становить 30 (в одному випадку – 20) балів. Завдання першого

рівня «ознайомчо-орієнтований» – 15 балів, завдання другого рівня «понятійно-аналітичний» – 25 балів, завдання третього рівня «продуктивно-синтетичний» – 35 балів. Сума балів становить 300: 80 балів за КР + 100 балів за інші види робіт + 120 балів за екзаменаційний тест.

Розподіл балів, які отримують студенти на заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Контрольні роботи	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
14	14	14	15	14	15	14	80	120	300/100

1. "Відмінно"

Студент володіє набутими знаннями та використовує їх для вирішення нової навчальної проблеми. Оцінка „відмінно” передбачає повні відповіді на всі запропоновані в білеті питання з наведенням необхідних теоретико-методологічних передумов, вираженим творчим підходом до вирішення проблеми, зазначенням прикладів, які б ілюстрували відповідний аспект певного питання. Студент виявляє розуміння історико-літературних явищ і процесів; робить аргументовані висновки; характеризує історико-літературні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації. Вміє:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, системно і повно;
- аргументовано висловлювати свої думки, вміти формулювати висновки;
- виявляти творчий підхід до виконання завдань;
- правильно оформити письмову роботу.

2. "Добре"

Студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки явищ і процесів; може узагальнювати й застосовувати знання, але припускається певних негрубих помилок чи неточностей у відповідях, не ілюструє свої відповіді прикладами. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

3. "Задовільно"

Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, вміє застосовувати знання у стандартних ситуаціях. Студент самостійно відтворює фактичний матеріал теми; може дати стисло характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом); правильно вживає літературознавчі терміни. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

У роботі виконано не менш як одну третину поставлених завдань, коли студент володіє основами літературознавчого зіставлення і не може на практиці застосувати теоретичні знання, навести приклади обговорюваних у роботі мистецьких явищ і процесів; проводить можливі й переважно (частково) правильні зіставлення творів чи інших явищ міжлітературного процесу і не демонструє при цьому певні теоретичні знання.

4. "Незадовільно"

Студент не володіє навчальним матеріалом, не зміг виконати жодного з поставлених питань, не володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями компаративного аналізу художніх творів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Конспект лекцій з дисципліни

Лекція № 1

Тема: Специфіка українського літературного процесу початку ХХІ ст.

1. Основні умови і тенденції розвитку літератури початку ХХІ ст. Літературні конкурси та фестивалі як складова формування літературних смаків читачів.
2. Гіпертекст, феномен мережевої літератури. Комп'ютеризація літературного процесу в контексті культури постмодернізму.
3. Українські літоб'єднання, літпроекти поч. ХХІ ст.

Література:

1. Герасимчук Н. Мережева література: нова форма чи зміст? / Герасименко Ніна // Слово і час. — 2010. — № 10. — С. 64–71.
2. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії / Тамара Гундорова. — К. : Факт, 2008. — 284 с.
3. Завадський Ю. Р. Типологія і поетика мережевої літератури і сучасне західне мистецтво : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю. Р. Завадський. — Тернопіль, 2006. — 21 с. — URL : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06zyrszl.zip>
4. Захарченко А. Мережева література : досвід мімікрії / Артем Захарченко // ЛітАкцент. — 2009. — URL : <http://litakcent.com/2009/03/20/merezheva-literatura-dosvid-mimikriji.html>
5. Карымова М. Г. Гипертекст и сетелитература в контексте культуры постмодернизма [Электронный ресурс] / М. Г. Карымова. // Постмодернизм : proetcontra : Материалы Международной конференции «Постмодернизм и судьбы художественной словесности на рубеже тысячелетий» / под ред Н. П. Дворцовой. — Тюмень : Изд-во «Вектор-Бук», 2002. — С. 63–68. — Режим доступа : www.tmnlib.ru/DbFileHandler.axd?706
6. Кіяновська М. Антологія як свідчення екзистенційної самотності літератури / М. Кіяновська. // Альманах «ЛітАкцент». — К. : Темпора, 2009. — С. 153—158.
7. Костюк В. Модерн як поле експерименту / Василь Костюк, Вадим Денисенко. — К., 2002. — 176 с.
8. Кремень Т. Концептуальні особливості сучасної лірики (на матеріалі творчості миколаївський поетів) / Кремень Т. Д., Дробот Н. Ю. — URL :
9. Неборак В. Літературознавство й кітч / Віктор Неборак. // Альманах «ЛітАкцент». — К. : Темпора, 2009. — С. 52—58.
10. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві / Анна Таранова. // Вісник Львівського університету. Серія філол. — 2008. — Вип. 4. — Ч. 2. — С. 47—55.
11. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 248 с.
12. Харчук Р. Чи визволяє масова культура? / Роксана Харчук. // Альманах «ЛітАкцент». — К. : Темпора, 2009. — С. 46—47.

Початок оновлення літератури (кінець 1980-х рр.). Зникнення «соцреалізму», літературоцентризму, зміна одноголосся на багатоголосся. Перехід української літератури з антиколоніального дискурсу до постколоніального (з 1991 р.). Постмодерна спрямованість художніх творів. Специфіка складових української літератури постмодерної епохи, а саме: неонародництва, неомодернізму, постмодернізму, феміністичної літератури і неоавангарду (за стильовою класифікацією Т.Гундорової). Порушення меж між високим мистецтвом та низьким. Розвиток масових жанрів в українській літературі.

Існування вітчизняної літератури в умовах ринкової економіки. Літературні акції як спроба донести новинки книжкової продукції до читача. Щорічні форуми видавців, книжкові ярмарки, прес-конференції, фестивалі. Активізація діяльності українських видавництв («Смолоскип», «Факт», «Фоліо», «Грані-Т», «Кальварія» і под.). Визначення якості книжкової продукції за рахунок системи різноманітних рейтингів та конкурсів:

всеукраїнський конкурс «Коронація слова», конкурс дитячої книжки «Золотий лелека», конкурс гостросюжетного роману «Золотий Бабай» і под. Літературні інтернет-конкурси («Поетичні майстерні» і под.)

В Україні існує система премій для визначення найбільш талановитих авторів як молодих, так і досвідчених, зокрема «Гранослов», іменні премії Лесі Українки, Євгена Маланюка, Володимира Сосюри, Олександра Олеся. Найавторитетніша літературна премія – імені Тарас Шевченка (з 1961 р.).

Основні умови творення сучасної української літератури:

- перехід до постколоніального дискурсу;
- розвиток книжкової індустрії в умовах ринкової економіки;
- відкритість художньої літератури до західних літературних тенденцій;
- наближення літератури до реципієнта, за рахунок проведення конкурсів, фестивалів, літературних зустрічей;
- швидкі темпи розвитку науково-технічного прогресу (літературні журнали, бібліотеки, конкурси, форуми в мережі Інтернет)

Література поза межами книги (слем, аудіокниги). Слем – читання віршів, в якому є важливою насамперед форма виконання, а зміст займає другорядне місце. Слем-турніри як спроба популяризації сучасної поезії. Епатажність слем-турнірів: «Взуй їх всіх! Поезія, що вийшла за рамки поезії» (м.Львів), Махновський слем (м.Гуляйполе), «Данецький слем 2.0.» (м.Донецьк) і под.

Комп'ютеризація літературного процесу в контексті культури постмодернізму. Поняття гіпертексту. Література в мережі. Мережева література та її підвиди (гіпертекстова, мультимедійна). Відеопоезія, або мережева зорова поезія.

Журнали в мережі Інтернет, що знайомлять із подіями сучасного літературного життя в Україні та світі («І» – незалежний культурологічний часопис; «Захід-Схід» – мистецько-літературний часопис; «Потяг 76» – часопис – присвячений новій та найновішій літературі країн Центрально-Східної Європи; і под.)

Діяльність українських літературних угруповань поч. ХХІ століття. Локальні та загальноукраїнські літературні угруповання. Мистецьке об'єднання «OстаNNя Барикада». «Західний фронт молоді поезії» – угруповання молодих митців з різних областей України. Всеукраїнський літературний проект «Без фільтру». Мистецька гільдія «Неабищо» – житомирське літературне угруповання, «Крейда» – рівненське літературне угруповання, ZBIPШ – тернопільське літературне угруповання, запорізький літературний клуб «99» та ін. Сучасні літературні угруповання на Миколаївщині – «Дев'ятий сфінкс», «Літера «Н».

У кваліфікації шляху українського фентезі ХХІ ст. як чи не найпродуктивнішого вітчизняного літературного жанру періоду дослідники розходяться в ряді ключових аспектів стосовно традиції й новаторства, причому в виниклій ситуації принципові не тільки відповіді на ці питання, але й трактування самих питань.

Будь-яка міфотворчість може тяжіти, і це очевидно, до двох полюсів: базуватися на художньому уявленні митця-автора або ж формуватися як результат переосмислення і відповідного синтезу досвіду авторів-попередників. Зі зрозумілих причин ці дві лінії міфотворчості названо «джойсівською» і «кафкіанською», або «конструюючою» і «стихійною», і прикметно, що формально вони паритетні. Не дарма погляди на визначення авторського міфу переважно розходяться в подібних же аспектах: системній пізнішій реінтерпретації твору як інваріантної моделі (А. Нямцу) або ж здатності конкретного творіння відразу трактуватися як авторський міф (Г. Грабович, О. Забужко, Т. Мейзерська й ін.). У розмові ж про розвиток української літератури і її потребу в національній міфотворчості виявляється парадокс оцінки «конструюючої» і «стихійної» ліній міфотворчості: у випадку зі шляхом розвитку національної літератури «джойсівська» модель позиціонована як небажана. Виникає інтрига: для мистецтва національного рівня неприйнятно те, що вважається нормою на рівні індивідуальної творчості.

Звідси постає питання (коректна відповідь на яке проблематична): відсторонену «гру» з набутками зарубіжного досвіду варто розглядати швидше як цінність чи як нездатність

створити своє власне? Логіка постмодерністської доби, між іншим, показує і виправдовує той факт, що в художній практиці кінця XX – XXI ст. превалує саме тип «конструюючої» міфотворчості, що на перший план виводить проблему (характеру, ролі і перспектив) міжкультурного діалогу.

У пропонованій статті, отже, робимо спробу окреслити ракурси актуальної нині проблеми української міфотворчості в найпродуктивнішому жанрі фентезі (сформулювавши відповідну ситуацію вибору перед вітчизняним автором) і з урахуванням відповідних тенденцій вперше простежити стратегії міжкультурного діалогу в творах окремих репрезентативних письменників України XXI ст.

Справедливість думки про найбільші перспективи творення українського фентезі з огляду на національну традицію [10] сумнівів не викликає, однак варто уточнити, про яку саме традицію йдеться. Звичайний приклад у цьому контексті – заглиблення ряду письменників у язичницьку сферу (скажімо, в повісті Володимира Арєнєва (псевдонім Володимира Пузія) «Бісова душа, або Заклятий скарб» 2003 р. чи в романах Дари Корній (псевдонім Мирослави Замойської) «Зворотний бік світла» 2012 р. і «Зворотний бік темряви» 2013 р.) – можна розуміти подвійно. По суті, використання язичницьких сюжетних і мотивних елементів і конструювання канви твору з них є також запозиченням – історичним: по-перше, говорити тут про реалії тільки давніх українців важко через охоплення її слов'янською язичницькою культурою широких етнічних територій; по-друге, офіційне культурно-духовне переключення Київської Русі в 988 р. на християнство автоматично відміняє в ній язичництво, і нині звертання до останнього в творі виглядає й архаїчно, й екзотично (нація обрала інший духовно-релігійний шлях), а, отже, не здатне вповні взяти на себе навантаження смислів сучасності (як взяв на себе в період отримання незалежності України образ козака).

Правда, серед різновидів фентезі наявні історично орієнтовані, але акцент нашої розмови – на найбільш продуктивних і успішних художніх технологіях, які можуть лягти в основу майбутньої міфотворчої національної моделі. Тобто вбачання панацеї для фентезійної творчості в язичницьких варіаціях вельми цікаве, проте звертає читача не тільки до власне української історії (тобто – і до моралі, і до ментальності тощо) і обмежене в адаптації ідеологічних та інших смислів сучасного суспільства. Крім того, навіть при такому проблемно-тематичному вирішенні маємо часто незначні переосмислення язичницьких образних і мотивних структур та їх комбінації й поєднання, що також є різновидом вищезгаданої «конструюючої» лінії міфотворчості.

Найбільш запозичувана (експортована) нині в світі американська модель-матриця т. зв. супермена орієнтована виключно на майбутнє (тиражовані історії з участю іпостасей цього образу тривають переважно в сучасному місті й супроводжуювані відповідною техносферою), вона проникнена американською ідеологією і не тільки не апелює до історичного стереотипу американця (позбавлена ретро-елементів), але зовні майже не акцентує американську приналежність (найбільш яскравим виключенням, очевидно, є Капітан Америка). Отже, набагато важливіше просувати національну ідеологію в нових (хоча б відносно [6, 64]) образних системах, ніж підбирати для нової літератури ретро-образи, відчутно слабкі і втомлені для актуальних цивілізаційних смислів.

Універсальність звучання художнього матеріалу стає наступним ключовим моментом у поширенні певної національної літератури. Категорія універсального також багатогранна і потребує широких коментарів, неможливих у межах статті. Укажемо два протилежні погляди на універсальне в міфотворчості: це наднаціональне як а) світове (за рівнем художньої майстерності) з компромісним збереженням національного елемента чи б) як результат відмови (нівеляції) від свого національного начала. Хоча майстерність митця полягає у виході на універсальне звучання твору при максимальному збереженні його етноспецифіки, зрозуміла складність зацікавлення міжнародної аудиторії локально-національним образним матеріалом. Тому шлях вирішення проблеми бачиться швидше в привнесенні нових акцентів у сам механізм фентезійної канви, ніж у виключно національно зумовленому коректуванні системи образів. Адже художній світ Дж. Р. Р. Толкієна

поллюбився планеті не самими незвичними образами персонажів, а, скажімо, К. С. Льюїс у «Хроніках Нарнії» в означеному сенсі ще менш оригінальний і переважно спирається на біблійну канву, пропонуючи, проте, специфічний «ескапізм навиворіт» [1, 135] тощо.

«Підтверджують» наші роздуми про домінування в фентезі ідейно-структурного рівня над образним претензії до вітчизняної літератури Я. Дубинянської, яка, нарікаючи на значний за обсягом масив «порожнього всередині» вітчизняного фентезі [8], на його вторинність, відзначає: «...те, що потрапляло мені до рук, за якістю не надто відрізнялося від російського... окрім хіба що мови та національного колориту – характерники-мавки-упирі замість баронів-драконів-вампірів. Мімікують суто зовнішні прикмети жанру, витлумачені за національною кон'юнктурою» [8]. Указуючи на «попсовий набір кельтських міфологічних персонажів» у фентезійній літературі, Г. Пагутяк говорить про кризу вже світового фентезі [12, 6] і в цьому дещо перебільшує.

Очевидно, що відносна сталість «набору персонажів» у даному жанрі зумовлює ступінь впливу певної регіональної культурно-літературної системи. І навпаки: відсутність (активного) використання окремих національних образів у регіональному мистецькому контексті – ознака «слабкості» (в широкому розумінні) відповідної локальної системи. Так що питання письменниці і критика Г. Пагутяк адресовані швидше не стану «світового фентезі», а рівню міжкультурного впливу його окремих національних складників. Крім того, говоримо тут і про ряд інших факторів – зокрема, традиції, екзотизму і т. ін. Адже не оголошуємо кризу байки в Європі через те, що в ній діють частіше Ведмідь, Лисиця і Вовк, а не Колібрі, Койот чи Кенгуру.

Потреба віднайдення ключової моделі сучасної національної літературної міфотворчості як способу виходу національної культури на якісно новий рівень і активної участі в формуванні європейського і світового літературно-мистецького процесу, отже, нині особливо актуальна (і не тільки в Україні) і в різний спосіб артикулюється дослідниками (Н. Зборовською, О. Забужко, В. Даниленком і деякими іншими). Практичні студії з пошуку рецептури такої міфотворчості тривають, проте вивчення швидкозмінної ситуації вітчизняного фентезі (зокрема, пріоритетного тут, як бачимо, міського [3; 4]) – найпомітніших його зразків – показує схильність українського митця до формування комбінованої лінійно-мозаїчної міфопоетичної парадигми (романи Людмили Багат «Зло» 2002 р., Дари Корній «Гонимарник» 2010 р., «Зворотний бік світла» 2012 р., «Зворотний бік темряви» 2013 р. й ін., Вікторії Гранецької «Мантра-омана» 2011 р., поема Вікторії Шуліко «Атлантида» 2009 р. і под.) і в окремих випадках – наближення до власне авторського міфу (скажімо, романи Людмили Таран «Дзеркало єдинорога» 2008 р., Марії Ряполової «Бурецьвіт» 2010 р.). Домінування комбінаторної міфопоетики спостерігаємо і в цілому в масовій українській літературі. Яскравий приклад такої парадигми – компромісне поєднання вказаної вище американської моделі героя й елементів поетики українських міфологічної й казкової сфер у романі Василя Шкляра «Елементал» 2001 р. (перша премія Всеукраїнського конкурсу романів і кіносценаріїв «Коронація слова – 2001») [детальніше див.: 19, 217–221], хоча і з переважанням інонаціонального складника.

Зрозуміло, що комбінований тип організації міфопоетичної парадигми твору співвідносний з уже вказуваною «конструюючою» лінією міфотворчості і за визначенням презентує міжкультурний діалог у творі вельми яскраво.

Лекція № 2

Тема: Масова література

1. Поняття «масова література»
2. Масова література в Україні «Коронація слова»
3. Популярна белетристика як жанрова проза.

Література:

1. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми / Тамара Гундорова. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.

2. Гундорова Т. Український літературний постмодерн : післячорнобильська бібліотека / Гундорова Т. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
3. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
4. Романенко О. Семіосфера української літератури / О.Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А.В., 2014. – 364 с.
5. Сучасна українська белетристика : координати « Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
6. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс – гендер – жанр/ С. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 432 с.

Літературний процес ХХ – початку ХХІ століть годі уявити без масової літератури. Вона є найбільш поширеною, розповсюдженою, читаною й популярною у світі. Проте її твори найчастіше отримують негативну оцінку як низькоякісні, маргінальні. Високочолі критики презирливо іменують їх тривіальними, банальними, дешевими, бульварними, а також «кітчем», «трешем» (сміттям), «макулатурою», «мотлохом», словесним «фаст-фудом» або «жуйкою». Тривалий час філологія погордливо оминала цей тип письменства. Історія мистецтва слова розумілася як історія Серйозної, Високої, Елітарної, Класичної літератури. Унаслідок цього сформувалася модель літературної історії, яку Юрій Тинянов образно назвав «історією генералів», тобто винятково творів з високої полиці, а Лев Гудков іронічно окреслив як «зведення всієї біології до метеликів».

Для розрізнення масової та елітарної літератури є важливими поняття «горизонту сподівань» та «естетична цінність», що застосовували у своїй практиці представники рецептивної естетики та формальної школи в західному літературознавстві. Так, Ганс Яусс естетичну цінність твору визначає як відстань від горизонту сподівань читача до конкретного твору мистецтва. До масової літератури, за визначенням Г.Яусса, належать твори, які повністю збігаються із горизонтом сподівань читача, тобто естетична цінність у творах відсутня. Якщо ж твори відрізняються від горизонту сподівань читача в конкретну епоху, то вони мають високу естетичну цінність і згодом входять до скарбниці світової літератури (переважно твори модерні та авангардні).

Із 1970-х років, як підкреслює А. Таранова, спостерігається взаємопроникнення високої та масової літератур, що стає типовою ознакою постмодерної ситуації. Масова література поступово починає визнаватися особливим типом літератури з власними правилами, власними естетичними законами, багатством жанрів. Як бачимо, масова література вже не постає як знижена, а як самостійне соціально-культурне утворення.

Отже, масова література - це широко тиражований, адаптований для розуміння пересічним читачем масив творів, в яких емоційний зміст (розважальний, дидактичний) домінує над естетичним та пізнавальним, реалізуються колективні бажання та фантазії читацької більшості. Твори такого ґатунку тісно пов'язані з соціальним контекстом, їх не можна вивчати ізольовано від контексту. Таким творам властива фабульна напруга, яка має тримати читача від початку і до кінця, цікава інтрига, легкість оповіді, невимущена ефектність фрази, емоційний надмір (коли йдеться про мелодраму), гостре протиставлення добра і зла, переважно хепіендівський фінал, оптимістична настанова .

Становище української – колоніальної – культури в Російській імперії було специфічним. Проблеми масової / популярної літератури впродовж ХІХ століття дискутувалися в контексті питань про шляхи розвитку національної культури, про її місію, про особливого творця та реципієнта. Народницьку концепцію популярної літератури в 1860-х роках обґрунтував Пантелеймон Куліш: вона мусила стати «простонародною», тобто українські письменники мали ототожнювати себе з «великою збірною особою простолюдина».

Дилема масової / елітарної літератури в українському контексті накладалася на протистояння «народників» і «модерністів». В українському варіанті концепція масової літератури набула особливого виміру – як літератури популярної, що становила

народницький варіант масової. Висока ж культура була ототожнена із «майбутньою модерною нацією»

Істотними факторами становлення масового суспільства і масової культури в СРСР стали індустріалізація, розвиток технологій, конвеєрного ви-робництва. Заразом у країні поширилися соціальні технології управління масами, запотребуваним став тип людини «масовика», «орговика». У державі «...встановилася амбівалентна система понять. Були легалізовані терміни «масова пісня», «масова естрада», «радянські масові свята», але термін «масова культура», як узагальнююча категорія, використовувався лише в негативному сенсі і застосовувався до «капіталістичного» суспільства».

Масова література в 1990-х – 2000-х роках. 1990-ті роки на пострадян-ському просторі стали переломною епохою, часом суспільної кризи, якої зазнала й культура. Економічні катаклізми, перехід до вільного ринку й капіталістичного способу виробництва докорінно трансформували спосіб існування літератури й окремого письменника.

Велику роль у розвитку українського розважального письменства відіграли літературні конкурси «Коронація слова» і «Золотий Бабай». «Коронація слова» – це проект «Крафт Фудз Україна», заснований підприємцями Юрієм і Тетяною Логушами. Проголошена мета – підтримка новітньої української культури: «Література, кіно і театр – обрані не випадково, адже саме ці жанри є стратегічними жанрами культури, які формують і визначають зрілість нації. Метою організації й завданнями конкурсу є пошук нових імен, видання найкращих романів книжками, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу кіно й театру, і як наслідок – наповнення українського ринку повнокровою конкурентоспроможною літературою, а кіно й театру – якісними українськими фільмами й п'єсами». У програмових гаслах конкурсу прочитується літературоцентричний національний дискурс, який оперує поняттями «якісна», «конкурентоспроможна», «повнокровна» література, «гостросюжетна, цікава, захоплююча».

Лекція № 3

Тема: Розвиток жанрів масової літератури в Україні

7. Українська мелодрама.
8. Український детектив на кримінальний роман.
9. Українське фентезі.
10. Історичний роман на сучасному етапі як жанр масової літератури:

Література:

1. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми / Тамара Гундорова. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
2. Гундорова Т. Український літературний постмодерн : післячорнобильська бібліотека / Гундорова Т. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
3. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
4. Романенко О. Семіосфера української літератури / О.Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А.В., 2014. – 364 с.
5. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
6. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс – гендер – жанр/ С. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН – XXI, 2011. – 432 с.

Детектив та кримінальний роман в сучасній українській масовій літературі. Л.Кононович – «батько українського кримінального роману». Серія кримінальних романів «Тартар». Гіперболізований образ крутого українського хлопця як пародія на всесвітній синдром «бондіани» у форматі культу сили. Коміксоване відтворення української дійсності 1990-х рр. в романі «Я, зомбі». Здобутки А.Кокотюхи в царині українського детективу. Романи «Нейтральна територія», «Темна вода» як типові зразки масової літератури. Романи

«Елементал», «Кров кажана», «Ключ» В. Шкляра – детективи на межі масової та високої літератур.

«Жіночий детектив» в творчості Ірен Роздобудько та Євгенії Кононенко. Посадання в романі «Імітація» Є. Кононенко елементів детективу, соціально-психологічного роману та гендерного есею.

Українська містика та роман жахів. Творчість Д. Білого (роман «Басаврюк- XX»), подружжя Шевченків («Бранці мороку», «Аутсайтери»), братів Капранових («Приворотне зілля», «Кобзар – 2000»). Горизонти українського фентезі (Марина та Сергій Д'яченки, Володимир Арєнев, Генрі Лайон Олді). Українські мелодрами Люко Дашвар («Село не люди», «Молоко з кров'ю», «Мати все», «Рай. Центр»).

У світлі перехідності етапу розвитку сучасної української літератури та її пошуку себе важливі як ніколи проблеми повноцінного входження в світовий корпус при відповідності художнього рівня і збереженні своєї оригінальності (хоча, як видно з критичних опусів сьогодення, саме поняття оригінальності так чи інакше переосмислюється). Автоматично актуалізоване при цьому питання міжкультурного діалогу – одне з найвагоміших для мистецтва глобалізованого світу, активно вивчається в різноаспектних компаративних дослідженнях і є досить складним у контексті розгляду тенденцій сучасної національної літератури. Очевидно, кращим варіантом тут є баланс «золотої середини», коли в зацікавленні зарубіжним художнім досвідом вітчизняний автор не розчиняється в ньому й не нівелює власний національний.

Своє типове для української літератури ХХІ ст. втілення комбінаторна міфопоетика знаходить у романістичі Дари Корній, причому системний аналіз її творів виявляє характерну динаміку в плані основних орієнтирів інтертекстуальності – переключення від західно-американської до слов'янської літературно-мистецької сфери.

Через різнорівневі сходження з вампірським циклом Стефані Майер «Сутінки» роман Дари Корній «Гонимарник» став сприйматися як його український варіант [детальніше див.: 7, 230]. Львівська письменниця стверджувала, що не читала «Сутінки» (але слухала їх перекази доньки [15]), й заперечувала паралелі свого роману з американським творінням [14]. Теоретично така можливість не виключається, і подібність «Гонимарника» до «Сутінків» може зумовлюватися тим, що обидві авторки під час написання книг послуговувались спільними, прийнятими для літератури вказаної тематики й популярними в мистецтві ХХ–ХХІ ст. моделями образів, сюжету тощо (до речі, назва циклу С. Майер усе-таки з'являється в пізнішому романі Дари Корній «Зворотний бік світла» [12, 159]). Ті самі причини зумовлюють запозичення Дарою Корній і з інших зарубіжних творів, зокрема сучасної кінопродукції, – в першу чергу, західноєвропейської й американської [детальніше див.: 7, 230] (і для українського фентезі таке явище не поодиноке [3]). При цьому з подальшим входженням мистецтва слова в мультимедіапростір поступово розвивається традиційний літературоцентризм.

Домінування в тексті «Гонимарника» зарубіжного культурно-літературного контексту (в українському фентезі подібне спостерігаємо і в інших творах, у найвищому ступені, можливо, – в «Мантрі-омані» В. Гранецької [детальніше див.: 3]) з огляду на проблемно-тематичний комплекс, національний пафос твору тощо є неочікуваним. Для прикладу: інтертекстуальність циклу про Варти С. Лук'яненка (і В. Васильєва) переважно орієнтована на російський культурно-літературний простір, так само як інтертекстуальність важливого для творчості українських авторів фентезі доробку С. Кінга [3; 4, 66; 7, 234] – на американський.

Тим не менше, «Гонимарник» перебуває в руслі української літературної традиції, про що свідчать наявні в його тексті системні художні рішення, притаманні ряду вітчизняних класичних і новіших творів. Зокрема, мова йде про трансформовані й посадані в романі лінії «Тіней забутих предків» М. Коцюбинського і «Лісової пісні» Лесі Українки [детальніше див.: 7, 231–233] (частково така художня стратегія Дари Корній переходить і в видані 2014 р. у співавторстві з Талою Владмировою «Зозулята зими»).

У пізніших книжках Дари Корній спостерігаємо перехід до східних (в першу чергу,

слов'янських) ключових інтертекстуальних орієнтирів. Скажімо, перші два романи трилогії «Зворотний бік світла» – «Зворотний бік темряви» – «Зворотний бік сутіні» (остання книга ще не видана) також містять в основі стратегії міжкультурних конструктів, але базова художня канва тут уже інша. Деклароване розроблення давньослов'янської міфології присутнє (антураж слов'янського язичництва й української чарівної казки), але структурною (сюжетною) опорою для книг стає знаковий для літератури межі ХХ–ХХІ ст. російський романний цикл про Варти С. Лук'яненка (і В. Васильєва) (до цієї книжкової серії вже звертались українські автори: зокрема, думки про надмірне її наслідування навіть «Обитель героїв» О. Ладиженського і Д. Громова – тандему Г. Л. Олді 2004–2005 рр.).

Як і автори «Варт», Дара Корній змальовує співіснування у світі (точніше – в одному з можливих світів) людей і безсмертних магів (у «Вартах» – Інших), що останні залежно від схильностей стають на бік добра чи зла і відповідно поділяються на світлих і темних. Прикметно, що в українському романному циклі номінації безсмертних (світлі і темні), а також їх ступенів сили (великі світлі, великі темні) такі ж, як і в російському – для Інших. Назви романів Дари Корній підкреслюють, що рух сюжету в них триває через умовний показ проявів «темряви» в стані сил добра («Зворотний бік світла») і навпаки («Зворотний бік темряви»), – подібну концепцію бачимо в книгах «Нічна Варта» і «Денна Варта». Крім того, третя частина російської серії – «Сутінкова Варта», і третя книга Дари Корній, як було сказано, – «Зворотний бік сутіні».

Специфіка модельованого українською авторкою світу полягає, зокрема, в своєрідності постановки морально-етичних акцентів при «знятті» традиційної бінарності «добро – зло» через звертання до язичницьких вірувань загалом і конкретно до образу бога Сварога. За Дарою Корній, постать Сварога поєднувала ці два начала, втілювані Білобогом і Чорнобогом [12, 223] (письменниця користується відповідністю в системі українського язичництва культів Сварога і Рода – батька Білобога і Чорнобога [2, 423]): «Світло і темрява – то лишень два боки одного цілого...» [12, 183], і на перший план при цьому виходить поняття рівноваги. У світоустрої «Варт» таке «зняття» реалізовано введенням так званої Інквізиції – третьої сили, до складу якої можуть входити представники обох протилежних таборів (приклад деміфологізації відповідного середньовічного церковного інституту), що стежить за дотриманням Вартами Угоди – умови рівноваги – між Світлими і Темними (показові слова інквізитора Вітезслава: «...я караю тих, хто порушив Угоду. ... Не тих, хто не правий...» [17, 699]). Показово, що в прозі Дари Корній «передбачено» існування «сірих» і «спостерігачів», які не пристали до жодного з таборів магів [12, 272], а Мара і Мор укладають угоду про взаємоконтроль рівноваги між світлими і темними [12, 275].

«Є щось вище над поняттями добра і зла» [12, 108] – говорить Мара в першій, художньо значно сильнішій книзі української трилогії, і її слова перегукуються з реплікою бабусі Аліни в «Гонимарнику»: «Світ, дитиночко, не чорно-білий. Те, що вчора здавалося добром, легко може стати нині злом, і наоборот теже буває...» [11, 74]. Таке положення органічне тенденції поступового взаємозміщення стереотипних образів добра і зла в літературі й мистецтві середини ХХ – ХХІ ст.

Змагання добра і зла за душу людини – вічна тема в світовому мистецтві, яскраво показана, скажімо, ще в «нових казках» романтика Е. Т. А. Гофмана. Інтригою трилогії Дари Корній стає вибір життєвого шляху – ініціалізація в світлу чи темну – доньки темного Стриба (пригадується історія доньки Антона Городецького – Великої Світлої в майбутньому). Прикметно, що факт ініціалізації, трактування її передумов і результатів стосовно відносин таборів світлих і темних у тексті української авторки повністю відповідають цим моментам у художньому світі «Варт». Більш того, Дара Корній наділяє велику світлу Птаху здатністю «втручатися в минуле та в майбутнє» [12, 174], і можливість змінювати хід історії мають Великі Інші в російському романному циклі.

Нового звучання в тексті Дари Корній набуває думка не стільки про протистояння світлих і темних, скільки про їх взаємозумовлене співіснування. У «Зворотному боці темряви» читаємо: «Мальва замислилася. У чому ж різниця між світлими та темними? Для світового укладу, мети та гармонії – наче ніякої» [13, 261]. В українській трилогії й

російському циклі про Варти існування світлих і темних приведено до спільного знаменника – відповідно до позитивного (це діти одного бога: «...нашому творцю однаково милі його діти і ті, що зліва, і ті, що справа...» [13, 263], він каже їм: «Ви є добро і зло. Краса і Погань. І ви будете вічно. Бо ви є життя» [13, 262]) і відносно негативного (при очевидній відмінності Світлих і Темних Інших Антон Городецький усвідомлює, що й «світлі» – свого роду вампіри [17, 362]). Більш того, в тексті Дари Корній ватажок Темного світу Мор говорить: «Тут ми зі світлими співаємо однакову пісню. Славу життю!» [13, 263].

У трилогії Дари Корній взаємини сил світла і темряви ускладнені й особистими стосунками шлюбної пари темного Стриба і світлої Птахи; крім того, має місце тут інтрига з виявлення нових неініційованих безсмертних (Мальви, закоханого в неї Остапа) – подібні сюжетні рішення, але в більшому масштабі бачимо в серії епізодів російських романів про Варти.

Відчутний певний зв'язок аналізованого романного циклу Дари Корній з її попередніми творами. Так, персонаж Стриб функціонально споріднений з образом гонимарника з однойменного роману письменниці; фігурує в «Зворотному боці світла» і власне образ мольфарки. Настанови Сну Птасі в главі «П'яті ворота» першої частини «Зворотного боку світла» нагадують повчання героїні «Гонимарника» старцем-характерником; як і героїня роману 2010 р., Птаха згодом мандрує світами уві сні.

Інтертекстуальні зв'язки трилогії Дари Корній не обмежуються сказаним і переважно охоплюють також фентезійний корпус творів. Так, вислів Птахи: «Ми – лишень воротарі. Брамники...» [12, 16] – і відповідна художня ситуація в «Зворотному боці світла» навіюють думки про роман Марини і Сергія Дяченків «Брамник» 1994 р. – першу книгу їх циклу «Блукачі». Залишення належної до роду магів Мальви на виховання чужим людям з іншого світу при умові, що рідний світ уб'є маленьку дівчинку [12, 75], недвозначно відсилають до відповідного фрагмента першої книги знаменитого циклу Джоан Ролінг про хлопчика-чаклуна «Гаррі Поттер і філософський камінь» 1997 р., причому коли в героя американки знаком обраності є шрам на чолі, то в Мальви – родинка на руці; як і Поттер, Мальва – напівкровка і проходить на особливій території навчальний курс магії, ставлячись до цього вельми творчо (ім'я героя романного циклу Дж. Ролінг іронічно згадується в тексті твору Дари Корній [12, 35; 12, 80]).

Простежується певна типологічна близькість аналізованої української трилогії до російської романної серії про Вовкодава М. Семенової 1995–2014 рр. Зокрема, мова йде про особливу трансформацію взятої тут в основу казкової моделі (з помітною роллю ретроспекції) [16, 15]. Як і М. Семенова, Дара Корній (у випадку з постатями Стриба, Птахи й деяких інших образів) звертається до давнього циклічного способу організації сюжету, презентованому «трискладовою схемою «вихід героя з «рідного» простору – перебування в «чужому» просторі – повернення» [16, 17].

Міфопоетика нефентезійного роману Дари Корній «Зірка для тебе» 2012 р. наближається до мозаїчного різновиду, де своєрідну систему складають наскрізні символи варіативного функціонування (зірки, птаха, крил та деякі інші) і вставлені авторські легенди. Вищезазначений «відхід» письменниці від західних культурних моделей як ключових тут також констатується (обіграно навіть аспект тюрксько-монгольської міфології, пов'язаний з образом божества Тенгрі; нагадаємо, що ця міфологія залучена і до художнього світу «Варт»), хоча західний контекстний шар роману («на чолі» з «Алхіміком» П. Коельо) відчутний.

При тяжінні міфопоетичної парадигми до мозаїчного типу значно більшу авторську самостійність на ниві міфотворчості демонструє фентезі-роман М. Ряполової «Бурецвіт» (отримав міжнародну відзнаку «Єврокон – 2011»), у якому, при збереженні контурів слов'янської міфології, авторка здійснює спробу оригінального змістового наповнення перипетій квесту персонажів, більш чи менш вдалого переосмислення окремих образів слов'янського язичницького світу (наприклад, змальовуючи міських русалок-чоловіків), створення елементів власної міфологічної системи (порівняймо з підходом Володимира Арєнєва [5]). Відверто ігрове українське фентезі сьогодення також орієнтоване на

джойсівську міфотворчу лінію з властивою їй поєднаністю фрагментів попередніх художніх світів, зокрема, зарубіжних письменників. Показовий приклад тут – роман «з елементами альтернативної історії» «Паничі» Владислава Івченка (III премія «Коронації слова – 2014»), де обіграно як вітчизняну традицію (розмова про «сонячне сало» в I розділі твору – алюзія на хліб такого походження в «Сонячній машині» В. Винниченка; назва детективної агенції «Хаос» пародіює вивіску охоронної фірми «Тартар» із роману Леоніда Кононовича «Я, зомбі» і т. ін.), так і західну (образи Стрибунців, або Одноногів, тут запозичені з частини «Підкорювач зорі», або Плавання на край світу» септалогії К. С. Льюїса «Хроніки Нарнії» (плем'я Однотопів) і переосмислені в тій же неочікуваній тональності, що й молитва «Отче наш» у Паничів).

Відхід українського митця від популярних, «перевіраних» успіхом попередників художніх моделей, безумовно, є бажаним. При цьому загальна ситуація вибору перед вітчизняним автором фентезі постає наступна: а) (настійно рекомендоване критикою) кардинальне національно зумовлене переосмислення систем образів – і високий ризик творчості «для домашнього вжитку»; б) адаптація і паритетне входження до світового корпусу в плані традиції (зокрема, за рахунок компромісу з національною складовою) та в) переосмислення ідейно-структурного плану фентезійного твору і, за умови успіху, можливість певного просування національно ґрунтованих образних систем. Період учнівства українського фентезі продовжується, хоча основними орієнтирами стають уже не тільки західно-американські художні формули.

Обираючи свій шлях, українське фентезі як своєрідний авангард національної літератури обирає водночас і ближчу собі морально-духовну атмосферу – східну, західну чи варіацію їх синтезу. Безсумнівно, в потрібному системному дослідженні міжкультурного діалогу в вітчизняному фентезійному світі відобразиться й вельми реальна еволюція духовних шукань українського письменника, а отже, – й українця як такого.

Лекція № 4-5

Тема: Альтернатива як спосіб самовираження молодих українських прозаїків

1. Концептуальні парадигми покоління поч. ХХІ ст.
2. Сергій Жадан – лідер покоління к. ХХ – поч. ХХІ ст.
3. «Стьоб» у текстах Ірени Карпи. Субкультура як тема творів Світлани Поваляєвої
4. Поколіннева альтернатива Любка Дереша. Синтез романтичного фентезі, сюрреалізму, пародії в творчості Тані Малярчук.
5. Жіноча проза в Україні початку ХХІ ст.: міфопоетична парадигма.

Література:

1. Бондар-Терещенко І. Нова проза між М&Ж / Ігор Бондар-Терещенко // Бондар-Терещенко І. Текст 90-х: герої та персонажі. — Тернопіль : Джура, 2003. — С. 204—207.
2. Голобородько Я. Літературний екстрим: Карпа, Пиркало / Ярослав Голобородько // газ. Українська мова та література. — 2009. — № 17—19 (травень). — С. 61—63.
3. Голобородько Я. Таня Малярчук – місіонерка візій / Я. Голобородько // Слово і час. — 2010. — № 10. — С. 83—89.
4. Жадан С. Пальці двох рук / Сергій Жадан // Декамерон. 10 українських прозаїків останніх десяти років / уклад. та післям. С.Жадана. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2010. — С. 312—317.
5. Кушнерюк Ю. Р. Концепція радянської ментальності в українській молодіжній прозі початку ХХІ століття / Ю. Р. Кушнерюк // Вісник Запорізького національного університету. — 2008. — № 2. — С. 138—141.
6. Стусенко О. Любка Дереш: історія хвороби / Олександр Стусенко // Альманах «Літакцент». — К. : Темпора, 2008. — Вип. 1 — С. 74—81.
7. Поліщук Л. Як стати святим (святою). Практичні поради у вигляді художнього тексту // Лариса Поліщук // Україна. — 2007. — № 10. — С. 79—80.

8. Харчук Р. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Р.Харчук. — К. : Академія, 2008. — 248 с.

Концептуальні світоглядні парадигми молодих письменників поч. ХХІ ст. «Молодіжна проза». «Підлітково-дитяча літературна альтернатива». Двотисячники.

Творчість молодих прозаїків об'єднує спільний духовний стрес; переосмислення соціокультурної ситуації 1980-90-х рр.; належність до постколоніальної культури; ненав'язливе заперечення традицій; «вишукана «маргінальність»; створення власних філософських, естетичних цінностей; відторгнення дійсності за рахунок використання іронії, «стьобу», сленгу, обценної лексики.

Творчість С.Жадана як поета та прозаїка. Відгомін футуризму М.Семенка в текстах С.Жадана. Зв'язок з традицією американського покоління бітників періоду 1960-х рр. Використання прийомів авангарду (екзотизм, епатаж), постмодерні ремінісценції, колажність, інтертекстуальність, іронія; ґрунтовна розробка урбаністики. Проблеми молодого людини 1990-х рр. в автобіографічному романі «Депеш мод». «Советська» ментальність незалежної України в романі «Ворошиловград» С.Жадана.

Щоденникове письмо Ірени Карпи. Неприхована агресія та відверте осміювання культурної дійсності 1980-1990-х рр. в тексті «50 хвилин трави».

Субкультура як тема творів Світлани Поваляєвої. Романтика смерті в творі «Ексгумація міста».

Молодіжна трилогія Любка Дереша («Культ», «Поклоніння ящірці», «Намір!»). Створення автором найповнішого в українській літературі образу нового покоління.

Синтез романтичного фентезі, сюрреалістичних і реалістичних елементів, пародії в творчості Тані Малярчук. Книга страхів «Згори вниз» як спроба осмислити власне призначення молодою людиною поч. ХХІ ст.

Жіноча проза в українській літературі кінця ХХ – першого десятиліття ХХІ ст. займає особливе місце. Посилений дослідницький інтерес (зокрема, В. Агеєвої, Н. Зборовської, С. Філоненко, О. Забужко, Г. Улюри, Г.-П. Рижкової, Ю. Кушнерюк) сприяв вирішенню ряду питань її жанрової природи, гендерного плану тощо. Водночас така знакова складова цієї прози як містичний любовний роман залишається висвітленою аспектно (С. Філоненко, Г. Авксентьєвою та ін.), хоча, закономірно зазнаючи потужного впливу відповідних західноєвропейських і північноамериканських художніх моделей, стає помітним осередком формування оригінальної у вітчизняному літературно-мистецькому процесі міфопоетичної парадигми. Потребу глибокого вивчення сучасного українського містичного любовного роману констатує, зокрема, С. Філоненко, зіставляючи рівень його розроблення в зарубіжній і вітчизняній науці. Без сумніву, відсутній поки комплексний системний аналіз цього художнього корпусу сприятиме вирішенню питань його декларованого і реального місця в сучасному українському і світовому літературному процесі, співвідношення традиційного і новаторського в означеній романістиці, прогнозування розвитку і ролі її у вітчизняній літературі. Крім того, обговорюваний художній контекст напряму підключений до глобальної проблеми пошуку і формування сучасної національної літературної міфотворчості в Україні (Н. Зборовська [10, 6]), або, простіше, – створення зразка для наслідування (В. Даниленко [8, 303]) (порівняймо з судженнями О. Забужко [9, 198]).

Метою пропонованої статті є визначення типології міфопоетичних систем ряду помітних в українській літературі першого десятиліття ХХІ ст. і високо оцінених вітчизняною критикою і читачем «жіночих» містичних любовних романів – «Зла» Людмили Баграт 2002 р., «Дзеркала єдинорога» Людмили Таран 2008 р. і «Гонимарника» Дари Корній (Мирослави Замойської) 2010 р. – як певним чином репрезентативних щодо окремих різновидів і тенденцій розвитку жанру (зокрема, роман «Зло» став дипломантом Всеукраїнського конкурсу романів, кіносценаріїв та п'єс «Коронація слова» 2001 р., «Гонимарник» відзначений III премією цього конкурсу в 2010 р. і премією «Відкриття себе» – ім. В. Савченка – Міжнародної асамблеї фантастики «Портал-2011»). Відповідно ключовими

в нашій розвідці є а) визначення природи міфопоетики і б) принципів побудови міфопоетичної системи кожного з названих творів, а також в) виявлення рис спорідненості і своєрідності їх міфопоетичних парадигм. У зіставленні вказані романи раніше не вивчалися; крім того, автору цієї статті належать перші літературознавча розвідка про «Дзеркало єдинорога» [7] та спроба визначення місця «Гонихмарника» в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства [6]. Комплексний розгляд міфопоетичної парадигми роману Л. Баграт «Зло» також пропонуємо вперше (здебільшого дослідники вказують / коментують окремі аспекти цього твору як контекстного [напр.: 16, 259]).

Отже, названі романи Л. Баграт, Л. Таран і Дари Корній – оформлені в містико-фентезійному ключі історії про прагнення української жінки знайти щастя в сучасному місті. Героїні книг – творчі, вольові, сильні й, за великим рахунком, самотні натури, які в пошуках долі проходять специфічні символічні перепони (певні ініціації) і перебувають при цьому ніби між двома світами (що і передбачає відповідний художній канон [18]): дійсністю й ірраціональним простором – фольклорної традиції (у Дари Корній), сну (в Л. Баграт), специфічного авторського міфу (в Л. Таран) (у співвідношенні з цими творами «Мантрі-омані» В. Гранецької 2011 р. полюсами аналогічного двосвіту стають життя і тимчасове існування Євпраксії за його межами). Мова йде, зокрема, про тип героїні-борця, рятівниці, якій дано виступити в традиційно чоловічій ролі. Аліна в «Гонихмарнику» визволяє душу обранця Сашка й сама набуває надзвичайну надприродну силу (жіноча іпостась характерництва), у «Злі» Марго сходить у паралельний реальності світ коханого Яна, борючись за своє почуття (пригадується тут і героїня «Містичного вальсу» Н. Шевченко 2003 р.). У «Дзеркалі єдинорога» Сніжана Корунка, вивищуючись над обставинами, в результаті знаходить рівного собі партнера, наскільки це можливо в феміністично орієнтованому творі; її сила тут осмислюється, в першу чергу, як духовна чистота [7, 157].

Художній простір аналізованих романів виражено міфопоетичний, хоча способи організації його дещо відмінні. Так, в ідейно-смісловому центрі твору Л. Таран – органічна тенденція сучасного літературно-мистецького процесу інтерпретація легендарно-міфологічної структури – античного образу (єдинорога) з паралельною актуалізацією протилежних символічних смислів останнього [детальніше див.: 7, 159–160]. Під виразним впливом (кліше сюжету, системи образів і т. ін.) романного циклу Стефані Майер «Сутінки» 2005–2010 рр. написаний «Гонихмарник» Дари Корній, із масиву подібного роду прози в сучасній – і не лише українській – літературі (зіставмо з російськими творіннями типу «Потягу» О. Усачової 2009 р.) цей роман вигідно вирізняє адаптованість ідейно-тематичного ядра до української фольклорно-міфологічної й літературної традиції [6]. Нарешті, сюжет «Зла» Л. Баграт реалізовано переважно через вібрацію в свідомості героїні опозиції «реальність – сон» із наступними взаємозаміщенням цих полюсів («Я зрозуміла, що моє життя в світі без Яна (уявлюваний коханий героїні. – А. Г.) – просто сон. ... Цей світ став неважливим Там, а світ Яна – реальністю...») і нівеляцією межі між ними («Світи почали зливатися, перетинка між ними зникла...»).

Розрізняючи ряд основних типів міфопоетичної організації художнього твору, міфопоетичні системи «Зла», «Дзеркала єдинорога» і «Гонихмарника» можемо кваліфікувати як комбіновані (лінійно-мозаїчні). Коли в цих системах романів Л. Баграт і Дари Корній т. зв. лінійний компонент служить і певною схемою-прототипом для вибудовування сюжету, то в «Дзеркалі єдинорога» ця лінійність сформована власне письменницею, а міфопоетична парадигма її роману якісно наближається до авторського міфу.

Отже, в романі Л. Таран образ єдинорога служить ключем до розкриття світоглядної позиції автора й отримує оригінальну і показову щодо часового контексту інтерпретацію. Переживаючи психологічну кризу, головна героїня твору, Сніжана Панібратова, опановує себе і ситуацію шляхом самозаглиблення й викриття та переборення своїх страхів; своєрідним поштовхом до такого рятівного кроку стає образ єдинорога, який бачить дівчина в своїй уяві (варіації подібної концепції в літературі відомі: «Шолом жаху: Міф про Тесея і Мінотавра» В. Пелевіна 2003 р., «Троянський кінь» С. Павлоу 2005 р. та ін.). Образ диво-коня пов'язано з постаттю Сніжани, часом ототожнюється з нею і водночас символізує поворотний

для її долі вибір; розповідає про зустрічі з єдиногомом і уявлювана матір'ю героїні, Ольгою Корункою, О. Кобилянська. «Передчуття» єдиногога Сніжаною дано вже на перших сторінках, де він піднесений і як символ власне життя. Так, якась екстатична, що віє первісністю, музика, яку слухає дівчина: «Синкопи відлунювали мlostю і жагою, невинністю й знадливістю водночас. Ошляхетнена хіть... так палає радість життя» [15, 58]. Оксюморонні поєднання «невинність і знадливість», «ошляхетнена хіть» відповідають повній символічній характеристиці єдиногога, образ якого, у свою чергу, також може бути співвіднесений з гармонією, втілюваною, зокрема, музикою (як не пригадати тут «Сонату єдиногога» П. Бігля, де єдиногоги і є музикою). Звільнення Сніжани від душевних страждань пов'язано з усвідомленням своєї сутності, і в цей вирішальний для неї час героїня бачить єдиногога. Оскільки тоді життя здається Сніжані зруйнованим, і її свідомість порівняно з водою, якої досі торкались лише поверхні [15, 58], а тепер проникли в глибину, то очевидна паралель до поданої на початку роману «легенди» про очищення єдиногомом післячорнобильської Прип'яті: як згірклу воду річки диво-кінь робить цілющою, так і дане саморозумінням (інакомовно – вдивлянням у дзеркало єдиногога) духовне прозріння Сніжани зцілює її життя.

В описі очищення єдиногомом річки письменниця переосмислює фольклорні перекази про здатність рогу диво-коня зцілювати отруєну змієм воду (в українській художній культурі, дійсно, закріпилось уявлення про чорнобильське лихо як спричинене ворожими людьми, «темними силами» – «змієм»). Хоча в нинішній культурній традиції єдиногог символізує перш за все чистоту, шляхетність і под., Л. Таран акцентує поєднаність у його постаті вказаних вище протилежних начал, тобто тяжіє до традиції трактувань швидше іншої групи міфічних істот – кентавра, Мінотавра, химери й под. Має місце у «Дзеркалі єдиногога» й переосмислення певних соціальних стереотипів. За легендою, наблизитись до єдиногога може тільки цнотливиця (також існує повір'я, що інші люди його не бачать), та коли в романі Ольгу Кобилянську – людину високих духовних ідеалів – єдиногог рятує від заміжжя, то він же з'являється й Сніжані, зраженій коханим, але такій, що зберегла чистоту душі. Окреслена інтенція логічна для Л. Таран – письменниці-феміністки.

У романі превалює мотив шляху переважно як духовного учнівства Леоніда Панібратова (зокрема, в осягненні світу жінки) та його доньки, уявлюваний буквально культурний зв'язок нації (Ольга Корунка – Ольга Кобилянська), введений містико-фантастичний елемент (пам'ять переродження брата героїні Максима). Основними складовими міфопоетичного мотиву дороги стають концепти пам'яті й міфу.

Якщо у «Дзеркалі єдиногога» Л. Таран складові міфопоетичної системи поєднані гармонійно (чорнобильська нить як частина авторського переосмислення міфу про єдиногога, пов'язана з ним «партія» Ольги Кобилянської як персонажа тощо), то в романі Л. Баграт «Зло» відчувається пошук міфопоетичного ключа, який так і залишається пошуком. У міфопоетичній системі «Зла» діалогізують не вповні прописані лінії різної природи: домінантна булгаковська нить («Майстер і Маргарита») із допоміжними мотивом переслідування героїні містичним Чорним Незнайомцем (у романі В. Гранецької «Мантра-омана» співвідносним ірраціональним переслідувачем Євпраксії, а пізніше – її матері стає Ловець Снів), елементами поетики класичної чарівної казки, сну й рядом «технічних» міфопоетичних мотивів, актуалізованих у певних фрагментах тексту (наприклад, модель Попелюшки).

У силу специфіки історії роду героїні Л. Баграт уявлення про добро і зло в її свідомості дещо деформоване (бабусі «пощастило» бути згвалтованою під час фашистської окупації). Як і в «Дзеркалі єдиногога» і «Гонимарнику», у «Злі» підкреслено містичний зв'язок доль персонажів-родичів. Так, у романі Л. Баграт прабабка героїні Марго, Христина, помирає в 20 років під час пологів, а схожа на неї «мов дві краплі води» [2, 13] правнучка (це «просто друге народження» Христини в тілі Марго [2, 13]) в 21 рік потрапляє у своєрідний «любовний трикутник», після чого вбиває себе – «народжується» в уявлюваному нею світі-сні свого коханого Яна [2, 284]. Більш того, на початку оповіді Марго говорить про бажання виразити нереалізоване кохання (трюх) жінок її роду; у результаті негативні прикмети особистих історій її попередниць поєднуються в її інтимному житті – у постаті коханця-тирана, який за

віком і – частково – поведінкою схожий на батька, знущується над героїнею, зокрема, гвалтуючи.

Пошук Марго кохання проходить ніби під знаком роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита» – улюбленої книги героїні та її коханого зі сну [2, 71]; «...у Булгакова, – міркує Марго, – краса любові...» [2, 193]. Сцена, в якій оголена героїня Л. Баграт роздивляється себе у дзеркалі в місячному сяєві перед відчиненим вікном [2, 60–61], зокрема, проектується на підготовку її тезком у творі російського класика до участі на балу Воланда (символізм імені головної героїні має місце і в «Дзеркалі єдинорога» Л. Таран, хоча тут він дещо іншої природи [7, 157]). Коханий Марго зі сновидінь просить її: «...я хочу, щоб ти була королевою цього вечора. Господинею бенкету. Моєю Маргаритою» [2, 196]. А пізніше в машині з Яном героїня української авторки не просто їде на бенкет – «летить» [2, 198], і саме по дорозі на це свято їх перестриває таємничий циган. На бенкеті Марго з полегшенням відзначає, що присутні цілують її руку, а не коліно [2, 204]; тут же бачить вона духовно померлого тирана Костянтина, тимчасом як у творі М. Булгакова на бал Воланда прибувають грішні душі. Цього ж вечора Ян проходить із героїнею незвичайний обряд вінчання й, нарешті, каже, що вона на святі «єдина справжня людина серед манекенів» [2, 197].

Марго української письменниці послідовно позиціонована як чаклунка – наприклад, див.: [2, 60–61], [2, 84], [2, 217], [2, 229] (відьмою здається Градобуру і героїня роману Дари Корній), хоча знаходимо у «Злі» й узагальнювальне: «Кожна жінка – чаклунка» [2, 61]. «Наближення» до булгаковського тексту обіграно в Л. Баграт і своєрідною відмовою її героїні від Сонця й угодою з Місяцем – умовним переходом на бік ночі, сну. У результаті героїню знаходять кохання – уві сні (Ян) і протилежна йому дивна руйнівна пристрасть – у реальності (Костянтин; з його образом пов'язано лейтмотивне, повторюване з дитинства Марго «ніколи не розмовляти з Незнайомцем» [2, 15], що перегукується з відомою фразою в романі «Майстер і Маргарита»). Підкреслювана при цьому подвійність символіки Місяця («як Діани і Гекати – небесна і пекельна» [11, 298]) органічно вписується в бінарноопозиційну систему роману Л. Баграт, центром якої є традиційний корелят «добро – зло».

Осмислення світу сну і як світу принципово іншої дійсності досягається авторкою завдяки «узгодженню» художнього вирішення з міфологічними уявленнями: любовні відносини уві сні Марго будує з Яном, життя якого в реальності обірване ще при його народженні, тимчасом як, за віруваннями, «...померлий їде на Місяць (і повертається з нього – згідно з тими традиціями, які припускають перевтілення)» [11, 297–298]. Таку своєрідну актуалізацію міфологічного утвердження смерті як «тимчасової зміни життєвого плану» [11, 298] бачимо і в фіналі роману, коли героїня вбиває себе для поєднання з коханим у його світі.

Символічно важливий вчинок Марго – переплавлення її золотого хрестика на браслет для подарунку коханому зі сну, що в світлі сказаного бачиться актом відступництва, принесенням жертви тіньовому – «місячному» – боку реальності (про гріховність і небезпеку такого кроку дівчину попереджає ювелір [2, 134], в якого потім, до речі, трапляється мікроінсульт [2, 148]). Попри те, що «у християнській традиції Місяць порівнюється з Церквою Божою на землі...» [13], у контексті роману Сонце і Місяць, день і ніч недвозначно протиставлені як утілення добра і зла саме в християнському розумінні. Героїня, яка не любить Сонце [2, 67] і позиціонує себе як «людину сутінок» [2, 8], перед «укладанням» угоди з Місяцем коментує ситуацію так: «Я молилася Богові. Чотири роки. Проте він не зміг нічим допомогти» [2, 61]. Балансування Марго між двома світами підкреслено також наскрізним у тексті образом кішки – тварини традиційно амбівалентної символіки, яка, за віруваннями, «...стоїть на грані... реального і потойбічного...» [3, 527]. З кішкою послідовно порівнюється героїня (наприклад: «...всі говорили, що я дуже схожа на кішку» [2, 27], «я завжди була кішкою-одиначкою» [2, 91]), яка сама має кішку, зосереджує увагу на зображеннях кішок навколо себе ([2, 20], [2, 79]) і порівнює з кішкою/котом навіть свого коханого Яна.

У світлі булгаковської перспективи окремі деталі роману Л. Баграт набувають нового звучання, особливого смислу: скажімо, «претендує» на «роль» Майстра коханий Марго зі сну – Ян-архітектор.

Оригінально показано й опозиційність батька і сина Яновських: деспот Костянтин –

юрист, а скалічений ним син Сергій (який через каліцтво закінчує життя самогубством) – скрипаль: тобто в контексті роману закон (читай: канон, реальність) калічить / убиває мистецтво (читай: душу, романтику).

Тип розвитку подій у «Гонихмарнику» Дари Корній нагадує видозмінену сюжетну канву «Сутінків», образи ж головних героїв за рядом характеристик (зокрема, мотивацією стосунків і життєвих завдань) відрізняються від ключових постатей творіння С. Майер. Порівняно з «американською Джоан Ролінг» Дара Корній перипетії прописує набагато простіші, більшу увагу приділяє образам звичайних людей і не принижує їх світ відносно світу надприродних істот, робить спробу ренарації українського язичницького міфу з аранжуванням елементів інших національних міфологій (за приклад цього може слугувати епізод перебування героїні Аліни в т. зв. безчассі), привносить властиве українській душі пантеїстичне переживання світу. Можливо, з останнім пов'язано й вибір ключового для твору містичного образу – гонихмарника, дводушника, частини живої природи (а не, скажімо, вампіра – за визначенням мертвої ірраціональної сутності).

Про перебування «Гонихмарника» в руслі української літературної традиції свідчать наявні в його тексті системні художні вирішення, притаманні ряду вітчизняних класичних і новіших творів. Природа міфопоетики «Гонихмарника» співвідносна з аналогічною характеристикою «Тіней забутих предків» М. Коцюбинського і «Лісової пісні» Лесі Українки; у романі поєднано аспекти обох цих творів. Так, із повістю М. Коцюбинського роман споріднює передусім подібність ряду елементів сюжету: це, зокрема, історія стосунків у карпатському селі родів Градобурів і Григоренків, яка отримує продовження у Львові й так певно осучаснюється порівняно з «Тінями забутих предків». Аналогічно тому, як протиставляються образи Івана й Марічки на рівні міфологем вогню і води, що відповідають у повісті чоловічому й жіночому початкам [5, 117–118], у «Гонихмарнику» протиставлені образи жінок роду Аліни й чоловіків роду Сашка відповідно на рівні міфологем землі (перші) та повітря, вогню і води (другі).

Наслухання головною героїнею флюяри Кажана-гонихмарника з наступною хвилею натхнення співвідносна з епізодом «Тіней забутих предків», коли Іван впізнає у співі флюяри щезника *власну* мелодію (цю істоту згадано й Дарою Корній [12, 59]). Аліна, як і Іван – для гуцульського світу, – обраниця природи: як спадкова відунка вона знається на травах і, здатна розрізняти в гонихмарнику єство людини і потвори, є своєрідним виключенням серед людей [12, 228]. Функціонально співвідносна з образом гонихмарника роману Дари Корній постать Юри-мольфара з повісті «Тіні забутих предків».

Притаманна «лебединій пісні» М. Коцюбинського (М. Євшан) вібрація усвідомлення людини її природного статусу від позиції «підпорядкована природі її частка» до переживання відчуття «господар природи» [детальніше див.: 5, 118] чітко простежується і в творінні сучасної письменниці, де людина усвідомлює свою могутність (мати Аліни поряд із гонихмарником [12, 80]) і мізерність (Аліна в Карпатах [12, 168]). Відзначимо введення в тексти «Гонихмарника» і «Тіней забутих предків» легенд Карпатського краю (співвідносні міфи про виникнення гір) і те, як передано загальну атмосферу його дивосвіту.

Оригінально вплетено в канву роману й лінію «Лісової пісні»: це улюблена книжка Аліни в дитинстві, і батько її тоді називає Мавкою [12, 205]; розповідаючи про побачену силу гонихмарника, Аліна каже матері: «...я зустріла Того, що Греблі Рве, чи В Скалі Сидить, Перелесника. Я не знаю, як воно називається насправді» [12, 206]. Прикметний протягом довгого часу зелений колір Аліниного волосся, те, що її мати «...виросла в глухому волинському поліському селі» [12, 58] і що сама героїня – а це вабить до неї Сашка – ніби створює казку навколо себе [12, 227], – виникає ефект «казки в казці» (до речі, Марго Л. Баграт роздумує про «сни в снах» [2, 125]). Можемо говорити про своєрідне переакцентування порівняно з драмою-феєрією: сильна духом Аліна бореться за душу Сашка-гонихмарника (у Лесі Українки ж – Мавка, яка прагне людського, і слабший духом Лукаш).

Інновація Дари Корній в інтерпретації української міфології – показ характерниці, а також гонихмарниці [12, 280] – за суттю узгоджується з логікою української натури [4, 155]; образ гонихмарника в авторки зазнає подвійної деміфологізації: разом із жіночою статтю

отримує кардинально змінену в перспективі функціонально-символічну характеристику. Різномірнево споріднений роман Дари Корній з «Домом на горі» В. Шевчука 1983 р. (приреченість жінок одного роду на функціонально співвідносну містичну зустріч в їх житті й мотивація поведінки в цьому контексті останньої з представниць сім'ї), «Вартами» С. Лук'яненка (і В. Васильєва) й деякими іншими творами. Особливою в «Гонихмарнику» є лінія С. Кінга [детальніше див.: 6, 234]; певна сюжетна паралель до його ж повісті «Потаємне вікно, потаємний сад» 1990 р. очевидна у випадку зі «Злом» Л. Баграт, як помітна і в іншому подібному до «Гонихмарника» містичному романі – «Мантра-омана» В. Гранецької. Традиційними в літературі стали активно використовувані Дарою Корній прийоми стирання меж між дійсністю, сном і потойбіччям, застосування картини (аналогічно – дзеркала) як проходу до паралельного світу тощо. Подвійне життя Аліни (вночі – в незвичайних «снах»-переходах в інший вимір), про яке йдеться в епілозі, відповідає способу існування сучасного супергероя американської й західноєвропейської літератури і кіно.

Прикметно, що в романі Дари Корній традиційна для такого типу творів сюжетна модель «людина зближується з представником (-ами) містичного світу (потворою (-ами)) і протистоїть йому (їм) чи, рідше, перетворюється на частину цього світу» дещо змінюється: це вже історія відносин представників світла і темряви, ангельського й демонічного [детальніше див.: 6, 233].

Намір героїні вибороти в Градобура людську душу Сашка й відповідно співчуття дівчини гонихмарнику, спроба подивитись на світ його очима і ствердження безвиході його становища [12, 212], підкреслення недосконалості самих людей («...люди не менше зло, ніж Градобури» [12, 212]) зумовлюють зближення в книзі полюсів доброго і злого, що вписує роман до корпусу поширених в останній третині ХХ – першому десятилітті ХХІ ст. творів, де підкреслено розмитість межі понять добра і зла або їх відносність, де часом функції добро- і злотворення набуваються одним містичним персонажем із традиційно однозначною символістською семантикою (наприклад, у «Вартах» С. Лук'яненка (і В. Васильєва)) або ж представниками протилежних щодо цих функцій надприродних сил (Мінотавр з однойменної п'єси Л. Каверіної набуває рис Христа і Прометея; за праву справу бореться Хеллбой з однойменної кінодилогії реж. Г. дель Торо 2004–2008 рр. і под.). Недарма бабуся Аліни каже доньці: «Світ, дитиночко, не чорно-білий. Те, що вчора здавалося добром, легко може стати нині злом, і наоборот тоже буває...» [12, 74].

Сприяє показу трагізму становища гонихмарника Сашка ситуація, в якій він стає жертвою кохання. Поглиблює драматизм усвідомлення Кажаном неможливості бути з обраницею й не бути з нею. Апелювання ж до традиційних структур вивищує душевний біль персонажа до світових масштабів: «Кажан розуміє – він знайшов її. Ту, кого Майстер називав Маргаритою, Орфей – Евридікою, Амур – Психеєю. Але він осоружний для неї, покруч. Як із цим тепер жити?» [12, 229].

За рядом факторів аналізовані твори Л. Баграт, Л. Таран і Дари Корній близькі: фактично це психологічні драми, де містико-фентезійний елемент має швидше ігровий характер (прикметні слова Марго з роману «Зло»: «Божевільний той світ, у якому людина щасливіша уві сні, аніж у житті» [2, 101]). У цій прозі героїні проходять шлях самопізнання, а відповідні різномірневі легендарно-міфологічні структури при цьому відіграють допоміжну роль культурних символічних орієнтирів. У романі Л. Баграт мати недарма говорить Марго: «Світ довкола тебе – одне велике дзеркало» [2, 28], а пізніше героїня розуміє: «Ян відкривав мене для мене...» [2, 84]; подібне відбувається зі Сніжаною у «Дзеркалі єдинорога» Л. Таран.

Хронотоп аналізованих романів специфічний. Як правило, події розвиваються в особливий у міфологічно-фольклорному розумінні час. Оскільки заголовному персонажу «Гонихмарника» Дари Корній властивий незвичайний спосіб життя, то й поворотні події сюжету пов'язані тут часто з місячною ніччю. Акцент у романі Л. Баграт «Зло» також робиться на нічних годинах (уночі Марго укладає містичну «угоду» з Місяцем, уві сні зустрічається з вимріяним коханим Яном) і, крім того, на улюбленому часі доби Марго – сутінках: на початку твору дівчина говорить: «Я – людина сутінок. Коли сутеніло, я народилась, і в мене таке передчуття, що саме в сутінки я помру» [2, 8], – а в фіналі роману

«сутінки огорнули її» [2, 285]. У творі Л. Таран сюжетну канву складають фрагменти, «розказані» переважно від імені різних персонажів; через таку багатофокусність і нівелювання лінійності часу в цій книзі також виникає органічний її міфопоетичній атмосфері ефект відносності часу, кільцевості часопростору. У типологічно подібному аналізованому творам «Містичному вальсі» Н. Шевченко події тривають напередодні Різдва.

Переважно міський простір розвитку подій (навіть у випадку з «Гонихмарником», що в цьому творі наскрізні лінії «Тіней забутих предків» М. Коцюбинського і «Лісової пісні» Лесі Українки) піднесено також містифіковано: якщо Аліні з роману Дари Корній допомагає покровитель Львова св. Юрій-Змієборець, то в романі Л. Баграт власне Львів здається Марго казковим [2, 275], як і Світлані в «Містичному вальсі» Н. Шевченко: «місто магії» [17, 65] (до речі, тут героїня зустрічає св. Миколу).

Самозаглиблення й самопізнання героїнь в аналізованих романах подано крізь умовне роздвоєння їх особистості і згідно з міфопоетичною настановою творів. Так, у «Гонихмарнику» Аліні в образі парубка являється патрон Львова, співвідносний тут із постаттю мудрого порадника з чарівної казки. Марго Л. Баграт знаходить істину в розмовах із внутрішнім голосом, що, знов-таки, нагадує аналогічний момент у «Містичному вальсі» (хоча в останньому романі голос у голові дівчини божественний). Сніжані ж Л. Таран досягнути себе допомагає єдиноріг (зіставмо, наприклад, з подібною ситуацією героїні Т. Брукса сільфіди Івиці з «Чорного єдинорога»).

Апелюючи до психології, можна говорити, вірогідно, про образ Чорного Незнайомця в житті Марго Л. Баграт як про її Тінь, про зустріч її з любим і потворним чоловіками як про уособлений результат роздвоєння «я» самої героїні (прикметно, що Марго вражена схожістю її з Яном при їх знайомстві; звертають на себе увагу й імена зображуваних чоловічих постатей: **Ян**, Костянтин **Яновський**, сина якого називають **Яном**). Крім того, мають місце в романі своєрідна кільцевість композиції (аналогічно – в «Мантрі-омані» В. Гранецької) і специфічна система містичних знаків, що зумовлюють, роблять очікуваною трагічну розв'язку. Так, малій Марго постійно нагадують про страшного Чорного Незнайомця (іншу художню функцію образ «чорного незнайомця» відіграє в «Гонихмарнику»), і до вже дорослої героїні він приходить із спогадів дитинства; з тих же часів героїня пам'ятає вбиту дівчинку на гойдалці (традиційно гойдалка може символізувати життя, своїми рухами вгору-вниз імітуючи його злети і падіння), а в 21 рік переживає смерть друга і згодом залишає життя й сама (до речі, незадовго до її самогубства на гойдалку Марго кличе Ян). Відзначимо тут і любов героїні до сутінок і домінантно наскрізний у тексті роману чорний колір; зустріч Марго зі смертельно хворою подругою; переплавлення хрестика на браслет для Яна; попередження героїні від цигана уві сні, сина Костянтина – про злочинну натуру його батька; епізод, у якому Костянтин збиває машиною собаку (подібне він повторює з власним сином), тощо.

Особливу роль в аналізованих романах відіграє також виражена в різний спосіб творча діяльність їх героїнь. Так, «...почувалася жертвою... поки не відкупилася від страхів романом» [15, 99], Сніжана Л. Таран: у своїй книзі дівчина розвиває побачений у паризькому музеї сюжет старовинних шпалер із зображенням Діви і єдинорога (дійсно, окрасою музею Клюні є цикл gobеленів кінця XV ст. «Діва і єдиноріг»); до речі, історію створення цих gobеленів уже «реконструювала» в романі «Дама та єдиноріг» 2003 р. англійка Т. Шевальє. Своєрідним звільненням написання картин стає для Аліни в «Гонихмарнику». Називаючи себе «фесю казок» [2, 20], Марго Л. Баграт творить свою історію-казку, а, скажімо, Євпраксія з «Мантри-омані» В. Гранецької пише книгу в пам'ять про свого коханого.

Загалом аналізовані твори Л. Баграт, Л. Таран і Дари Корній, кожний по-своєму, ілюструють складне і певно послідовне переосмислення в «жіночій» прозі сучасності різнотипного легендарно-міфологічного матеріалу [зокрема, детальніше див.: 14], розставляючи при цьому нові актуальні соціопсихологічні акценти. Залучення ширшого кола українських жіночих романів кінця XX – першого десятиліття XXI ст. до розгляду в запропонованому нами ключі, як і розроблення ряду намічених у цій розвідці питань, уможливить об'єктивне досягнення місця і ролі вказаного вітчизняного художнього корпусу у

відповідному світовому контексті.

Лекція № 6-7

Тема: Художні виміри сучасної поезії.

Новітні дифузії української драми на зламі ХХ-ХХІ ст.

1. Філологічні ігри І.Бондаря-Терещенка. Метаіронічні візії Сергія Жадана. Урбанізм поетичного світу автора.
  2. Двотисячники. «Лірична» проза бугтя в поезіях Дмитра Лазуткіна.
  3. Відеопоезія (Олег Коцарев, Катерина Бабкіна, Богдан Горобчук).
  4. Стан драматургії. Організації драматургів.
  5. Багатовекторність пошуків «літератури для театру». Основні тенденції розвитку драматургії. Новаторський характер драматичних постановок, націленість на пошук нових форм і засобів.
  6. Монодрама Ярослава Стельмаха як синдром екзистенціалістського світосприймання.
  7. Драматургічна лабораторія Олександра Ірванця. Філософські пошуки Неди Нежданої.
- Література:
1. Баран Є.: (Бондар-Терещенко І.) / Є. Баран // Березіль. — 2002. — № 1—2. — С. 182—184. — URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=ІБТ : ідеологічне резюме
  2. Біла А. Від ломки до ломки : лірика Сергія Жадана / А.Біла // Слово і час. — 2002. — № 1. — С. 35—48.
  3. Коцарев О. Енергетичний напій Lazootkin : Рец.: Лазуткін Д. Солодощі для плазунів / Олег Коцарев // Березіль. — 2006. — № 1. — С. 169—171. URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
  4. Неборак В. У десятку! / Віктор Неборак // Метаморфози. 10 український поетів останніх 10 років / укл. С.Жадан ; післям. В.Неборака. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2011. — С. 265—269.
  5. Савка М. http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR= Алогізми і парадокси чи шлях чіткої логіки (Збірка поезій М.Кіяновської «Інкарнація») / Савка М. // Молода нація : альманах. — 1998. — № 9'98. — С. 144—147.
  6. Семків Р. Великі сподівання / Ростислав Семків // Дві тонни : антологія поезії двотисячників / упоряд. Б.-О.Горобчук, О.Романенко. — К. : Маузер, 2007. — С. 299—301.
  7. Бібліотека сайту центру Леся Курбаса . — URL : <http://www.kurbas.org.ua>
  8. Бондар Л.О. Творчість Ярослава Стельмаха в контексті «нової хвилі» української драматургії 80-х років ХХ століття : автореф. дис на здобуття наук ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / Л.О.Бондар. — Херсон, 2007. — 20 с.
  9. Голобородько Я. Прозора непроза Олександра Ірванця / Ярослав Голобородько // Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблїшмент. — К. : Факт, 2006. — С.93—101.
  10. Даниленко В. Театр у шухляді / Володимир Даниленко // Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. — К. : Академвидав, 2008. — С. 317—323.
  11. Семенюта А. Чи є у нас драматургія ? [Про збірку українського письменника Валерія Герасимчука «П'єси про великих»] / А.Семенюта // Київ. — 2004. — № 3. — С. 162—164.
  12. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Юлія Скибицька // Укр. л-ра в загальноосвітній шк. — 2006. — № 1. — С. 8—15.

13. Шаповал М. Новітня конфігурація української драми : путівник ілюзорного світу / Мар'яна Шаповал // Страйк ілюзій. Антологія сучасної української драматургії. — К. : Основи, 2004.— С. 9—15.
14. Шаповал М. Полістильова гама сучасної «молодої» драми / Мар'яна Шаповал // Філологічні семінари. Література як стиль і спогад. — К. : КНУ, 2003. — Вип. 6. — С. 122—128.
15. Шаповал М. Час без героя / Мар'яна Шаповал // Українська мова та література. — 2004. — Ч. 39. — С. 29—32.

Різномасштабність сучасної української лірики. Інтелектуальний дискурс в поетичних збірках І.-Б.Терещенка: «Лірень» (1987), «Ulaskava» (1994), «Фібруарій» (1999), «Постебня» (2001), «Коза-Дерида» (2002), «Сорока-бароко» (2005), «Автогеографія» (2006). Гра смислами, іронічне обігрування українського минулого як імперського, так і радянського та пострадянського, постмодерного. Насичення поезій мікро- та макроцитатами. Інтелектуальна гра з читачем. Специфічна мова віршів – суміш правопису чинного, правопису 1928 року, русизмів, галицизмів.

Метаіронічні візії в поетичних збірках Сергія Жадана «Рожевий дегенерат» (1993), «Неп», «Генерал Юда» (1994), «Цитатник» (1995), «Пепсі» (1998), «Балади про війну і відбудову» (2001), «Марadona» (2007), «Ефіопія» (2009). Автобіографічність, урбанізація, авангардизм та постмодернізм у художньому світі поезій Сергія Жадана. Створюючи власне естетичне поле, Жадан спромігся поєднати українську поетичну традицію (зокрема футуристичну, семенківську) із коннотаціями текстової складової панк- і рок-субкультур. Естетичний «міф Харкова» в поезіях Сергія Жадана.

Пошуки гармонії в ліриці Маріанни Кіяновської («Інкарнація», «Вінки сонетів», «Міфотворення», «Кохання і війна» (у співавторстві з Мар'яною Савкою), «Книга Адама», «Звичайна мова», «Дещо щоденне»). Філософські одкровення Мар'яни Савки («Малюнки на камені», «Тінь риби»).

Поетичне покоління «двотисячників» (Дмитро Лазуткін, Галина Ткачук, Сашко Ушкалов, Ілля стронговський, Катерина Бабкіна, Олег Коцарев, Павло Коробчук, Богдан-Олег Горобчук і под.). Антологія поезії «двотисячників» «Дві тонни». Зміни в поезії лірики (тематика, жанр, мова).

Поетичні збірки Дмитра Лазуткіна «Дахи» (2003), «Солодощі для плазунів» (2004), «Паприка грез» (Москва, 2006), «набиті травною священні корови» (2006), «Бензин» (2008). Розмовно-декларативна манера поета.

Відеопоезія як синтез мистецтв. Розвиток відеопоезії в Україні після тринадцятого Форуму видавців у Львові (2006). Участь українських поетів у фестивалях відеопоезії.

Специфіка творчості драматурга, орієнтація та глядацьку аудиторію, можливість театральної постановки. Зміна якості драми відповідно до потреб доби. Відхід від ідеологічного впливу на людину через театральну політику. Розвиток драматургії і театру в сучасних умовах.

Популяризація сучасних авторів Гільдією українських драматургів (очолює Ярослав Верещак), Конфедерацією українських драматургів (очолює Неда Неждана (Надія Мірошніченко), Державним центром театрального мистецтва імені Леся Курбаса. Ініціатива організацій в провадженні проектів, що намагаються залучити молодих драматургів до активної творчості.

Збірка «Наша драма» (2001-2002). Збірник «Сучасна українська драма». Антології молодої української драматургії: «У чеканні театру» (1998), «У пошуку театру» (2003), «Страйк ілюзій» (2004).

Проведення мистецьких акцій з метою виявлення молодих талановитих драматургів (проект «Нова драма» (2001-2002), фестиваль сучасної драматургії «Драма.UA» і под.)

Стильове розмаїття пошуків у царині сучасної драматургії (Сергій Щученко, Наталя Ворожбит, Максим Куробкін, Неда Неждана, Олександр Ірванець, Олександра Погребінська, Катерина Демчук, Тетяна Іщенко, Олег Миколайчук-Низовець). Традиційна реалістична

драма (О.Погребінська, І.Бондар-Терещенко). Біографічний напрямок в драматургії («П'єси про великих» В.Герасимчук). П'єси неоміфологічного спрямування: казки, міфи, фентезі (В.Сердюк «Сестра милосердя»). Експериментальний напрям сучасної драматургії – неможливість перекладу, складність постановки, герметичність.

Філософські пошуки у п'єсах Неди Нежданої («Той, хто відчиняє двері», «Самогубство самотності»). Драматургічна лабораторія Олександра Іранця («Прямий ефір»). Драма-антиутопія в творчості О.Ірванця («Маленька п'єса про зради для однієї актриси»).

**Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань із дисципліни,
завдань для контрольних робіт**

Комплексний тест

Базовий рівень (30 питань з 1 правильною відповіддю)

1. Основною ознакою масової літератури є...
розрахованість на соціальну еліту
формульність
детективна інтрига
політична складова
зняття табуєваних тем
2. Роман „Імітація” належить...
Ірен Роздобудько
Євгенії Кононенко
Марині і Сергію Дяченкам
Наталці Шевченко
3. Назвіть дебютний роман Дари Корній.
„Крила кольору хмар”
„Гонихмарник”
„Щоденник Мавки”
„Зворотний бік світла”
„Зворотний бік темряви”
4. У жанрі фантастичної прози працюють...
Євгенія Кононенко
М. і С. Дяченки
Люко Дашвар
Ірена Карпа
Ігор Бондар-Терещенко
5. Коміксоване відтворення української дійсності 1990-х рр. запропоноване в романі Леоніда Кононовича...
„Зів’ялі квіти викидають”
«Я, зомбі»
„Кров кажана”
„Солодка Даруся”
„Перламутрове порно: Супермаркет самотності”
6. П’єси «Той, хто відчиняє двері» і «Самогубство самотності» належать...
Сергію Жадану
Неді Нежданій
Олександрю Ірванцю
Катерині Демчук
Ярославу Верещаку
7. Роман „Армагед-Дом” належить...
Володимирі Арєнєву
Сергію Жадану
Ярославу Верещаку
Марині і Сергію Дяченкам
Наталці Шевченко
8. Автором поетичної збірки „Автогеографія” є...
Дмитро Лазуткін
Сергій Жадан
Анна Багряна
Ігор Бондар-Терещенко

- Мар'яна Савка
9. Антологія поезії «Дві тонни» презентує творчість...
митців 90-х років ХХ ст.
митців-„двотисячників”
митців початку 20-х років ХХІ ст.
Сашка Ушкалова
Олега Коцарева
10. Малої Шевченківської премії удостоєний твір...
«Сталінка»
„Слово за тобою, Сталіне!”
„Лови”
„Тигролови”
„Людолови”
11. Ловець снів фігурує в творі...
„Зло”
„Зів'ялі квіти викидають”
„Елементал”
„Мантра-омана”
„Солодка Даруся”
12. Найбільший успіх Євгенії Кононенко приніс роман...
„Зрада”
„Імітація”
„Ностальгія”
„Зворотний бік темряви”
„Крила кольору хмар”
13. Дебютний роман Олени Печорної...
„Гонихмарник”
„Повія”
„Грішниця”
„Кола на воді”
„Яма”
14. Твір, у якому описані події, що передують сюжету початкового твору.
Твір-відгалуження
Приквел
Сиквел
Мідквел
Лавбургер
15. Героїнею циклу романів Дари Корній „Безсмертні” є...
Мавка
Мальва
Маргарита
Таня Малярчук
Сніжана
16. Автором „Записок Білого Пташка” є...
С. Жадан
В. Шевчук
Л. Таран
О. Забужко
Г. Пагутяк
17. Цю письменницю критики назвали „українською Стефані Майер”.
В. Гранецька
О. Забужко

Дара Корній
Тала Владмирова
Наталка Шевченко

18. «Поклоніння ящірці» – частина прозового циклу...

Л. Кононовича
Дари Корній
О. Забужко
Люко Дашвар
Любка Дереша

19. У масовій літературі України початку ХХІ ст. це місто як простір розгортання дії стає найпопулярнішим.

Київ
Миколаїв
Львів
Харків
Луцьк

20. Цей твір написаний авторами як „українська відповідь Гаррі Поттеру”.

„Поклоніння ящірці”
„Зозулята зими”
„Ірка Хортиця”
„Осіннє Рондо місячної ночі”
„Я, зомбі”

21. Цей твір критика розцінила як українську версію циклу „Сутінки”.

„Елементал”
„Осіннє Рондо місячної ночі”
„Тіло ТМ”
„Мантра-омана”
„Гонихмарник”

22. Художні твори, в яких продовжено сюжет твору-інваріанта з використанням його персонажів, називаються...

Приквели
Сиквели
Мідквели
Лавбургери
Фанфіки

23. Люко Дашвар – псевдонім...

Дари Корній
Вікторії Гранецької
Ольги Слоньовської
Ірини Чернової
Дмитра Білого

24. Одне з сучасних українських видавництв називається...

„Рожевий фламінго”
„Чорний кіт”
„Червоний”
„Зелений пес”
„Білий слон”

25. У жанрі ретродетективу працює...

Подружжя Угрюмових
Подружжя Шевченків
Подружжя Лапікур
Генрі Лайон Олді

- Л. Кононович
26. Книжка „Мексиканські хроніки” належить...
Автору „Гонихмарника”
Автору „Бота”
Автору „50 хвилин трави”
Автору „Імітації”
Автору „Щоденника Мавки”
27. Як „місто-палімпсест” змальовує Максим Кідрук...
Київ
Берлін
Париж
Нью-Йорк
Мехіко
28. Ключовим для фентезійного жанру стає наявність у творі...
елементів наукової фантастики
персонажів ірраціональної природи
гумористичного опису зображуваного
квесту
язичницьких образів і мотивів
29. Роман „Колекція пристрастей, або Пригоди молоді українки” належить...
Оксані Забужко
Людмилі Таран
Наталці Сняданко
Леоніду Кононовичу
Сергію Дяченку
30. Чикліт – це...
різновид фентезі
ім’я героїні роману Л. Кононовича
жанр сучасної постфеміністичної прози
жанр сучасної англомовної прози
самоназва групи англомовних письменниць

Середній рівень (6 питань відкритого типу)

1. Який роман С. Жадана отримав швейцарську премію в 2014 р.? („Ворошиловград”).
2. Яка жанрова приналежність переважної більшості романів Дари Корній? (Міське фентезі).
3. Назвіть ім’я головного героя детективного циклу Валерія і Наталі Лапікур „Інспектор і кава”? (Олексій Сирота).
4. Найбільш популярний в українській жіночій прозі початку ХХІ ст. жанр. (Містичний любовний роман).
5. Корпус творі, що не можуть бути перенесені на папір або які при роздруку багато втрачають в художньому плані. (Мережева література).
6. Дмитро Громов і Олег Ладиженський працюють як тандем під псевдонімом... (Генрі Лайон Олді).

(6 питань з 2-3 правильними відповідями або на встановлення відповідності)

1. Назвіть романи Люко Дашвар.
«Село не люди»
„Елементал”
«Молоко з кров’ю»
„Ключ”
«Рай.Центр»
„Чорний Ворон”

2. Творцями української відеопоезії є...
  - Олег Коцарев
  - Дмитро Лазуткін
  - Галина Ткачук
  - Сашко Ушкалов
  - Катерина Бабкіна
  - Богдан Горобчик
3. Серед сучасних драматургів виділяються...
  - Сергій Щученко, Наталя Ворожбит
  - Павло Коробчук, Богдан-Олег Горобчук
  - Максим Куробкін, Неда Неждана
  - Маріанна Кіяновська, Мар'яна Савка
  - Дмитро Лазуткін, Катерина Бабкіна
4. Проблеми масової літератури вивчають...
  - Дмитро Наливайко
  - Софія Філоненко
  - Дара Корній
  - Анатолій Гуляк
  - Тамара Гундорова
5. Проблему молодіжних субкультур широко висвітлено в творах...
  - „Долина совісті” М. і С. Дяченків
  - „Елементал” В. Шкляра
  - „Культ” Любка Дереша
  - „Дівчинка на кулі” О. Слоньовської
  - „Поклоніння ящірці” Любка Дереша
6. Максиму Кідруку належать такі твори...
  - „Зрада”
  - „Твердиня”
  - „Тіло ТМ”
  - „Бот: Гуаякільський парадокс”
  - „Польові дослідження з українського сексу”

(15 тестів з 1 правильною відповіддю)

1. Типологія і поетика мережевої літератури вперше в Україні стали об'єктом дисертаційної роботи...
  - Ю. Завадського
  - Ю. Лотмана
  - І. Папуші
  - Т. Гундорової
  - М. Жулинським
2. У жанрі жахів працюють...
  - Марина та Сергій Д'яченки
  - Наталка та Олександр Шевченки
  - брати Віталій і Дмитро Капранови
  - подружжя Угрюмових
3. Трилер і комікс – жанри...
  - масової літератури
  - фентезійної літератури
  - паралітератури
  - китчу
  - інтелектуальної прози
4. Справжнє ім'я Олени Печорної.

Дара Корній
Олена Сердюк
Галина Пагутяк
Ніна Бічуя
Тала Владмирова

5. Образами спільних героїнь пов'язані романи...
„Зло” і „Гонимарник”
„Крила кольору хмар” і „Зозулята зими”
„Зозулята Мідвича” і „Зозулята зими”
„Зворотний бік світла” і „Мантра-омана”
„Дзеркало єдинорога” й „Імітація”
6. Роман цієї письменниці відзначений премією імені М. Коцюбинського.
Л. Баграт
І. Карпа
Олена Печорна
В. Гранецька
О. Слоньовська
7. Справжнє ім'я Володимира Арєнєва...
Володимир Арєнєв
Володимир Пузій
Генрі Лайон Олді
Маня Малярчук
Наталка Сняданко
8. Хто з наведених письменників України найбільше уваги приділяє безпосередньо роботі зі словом?
М. і С. Дяченки
О. і Н. Шевченки
В. Гранецька
О. Слоньовська
О. Печорна
9. Ольга Кобилянська є персонажем твору...
„Поклоніння ящірці”
„Село не люди”
„Зів'ялі квіти викидають”
„Долина совісті”
„Дзеркало єдинорога”
10. Градобур і Сашко Кажан – персонажі твору...
„Фортеця для серця”
„Гонимарник”
„Зло”
„Сталінка”
„Щасливий”
11. Прийом суцільного оживлення природи спостерігаємо в творах...
О. Печорної
Володимира Арєнєва
братів Капранових
подружжя Угрюмових
подружжя Шевченків
12. Героїні романів Дари Корній найчастіше асоціюються з...
квітами
замками
зірками

птахами
сонцем

13. У жанрі гумористичного фентезі працюють...
Тала Владмирова і Люко Дашвар
подружжя Дяченків
подружжя Шевченків
подружжя Угрюмових
Галина Вдовиченко і Галина Пагутяк
14. Автор теорії про формульність масової літератури...
М. Жулинський
Н. Фрай
Дж. Дж. Кавелті
П. Коельо
Г. Сиваченко
15. „Зворотний бік темряви” стосовно „Зворотного боку світла” є...
Сиквелом
Приквелом
Мідквелом
Римейком
Пародією

Високий рівень (вміння аналізувати та застосовувати набуті знання)
(6 тестів з 1 правильною відповіддю)

1. Прикладом української мешап-прози є...
Повість Володимира Арєнєва „Бісова душа, або Заклятий скарб”
Роман М. і С. Дяченків „Армагед-дом”
Роман Я. Бакалець і Я. Яріша „Із сьомого дна”
Роман Л. Баграт „Зло”
Роман Людмили Таран „Дзеркало єдинорога”
2. У романі Дари Корній „Гонихмарник” обіграно сюжет...
„Кам’яної душі” Г. Хоткевича
„Тіней забутих предків” М. Коцюбинського
„Сну” Т. Шевченка
„Дикої качки” Г. Ібсена
„Роксолани” П. Загребельного
3. Посилення позицій альтернативної історії в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. мотивоване...
хвилею інтересу до мелодраматичних творів
задоволеністю населення умовами суспільного й культурного життя періоду
частковою невдоволеністю населення умовами життя
відчуттям системного дискомфорту населення щодо умов суспільного й культурного життя
виключно прагненням художнього експерименту
4. Вплив творчості Стивена Кінга позначається на творі..
„Мантра-омана” В. Гранецької
„Ключ” В. Шкляра
„Зворотний бік світів” Дари Корній
„Тіло ТМ” В. Гранецької
„Ворошиловград” С. Жадана
5. Фрагмент сюжету „Майстра і Маргарити” М. Булгакова обіграно в романі...
„Ключ” В. Шкляра
„Ексгумація міста” С. Поваляєвої
„Бранці мороку” Шевченків
„Зло” Л. Баграт

„Зворотний бік світла” Дари Корній

6. Стиль цього автора близький до стилю М. Коцюбинського.

Максим Кідрук

Оксана Забужко

Неда Неждана

Олена Печорна

Ірена Карпа

(9 тестів з 2-3 правильними відповідями)

1. Назвіть романи Олени Печорної.

„Крила кольору хмар”

„Гонимарник”

„Грішниця”

„Кола на воді”

„Щоденник Мавки”

„Фортеця для серця”

2. Назвіть сучасні літературні угруповання Миколаївщини.

«Дев’ятий сфінкс»

„Зелений пес”

«ОстаNNя Барикада»

«Літера «Н»

«Західний фронт молоді поезії»

«Неабищо»

3. Які письменниці працюють у жанрі детективу?

Дара Корній

Ірен Роздобудько

Євгенія Кононенко

Людмила Таран

Людмила Баграт

4. Назвіть романи Дари Корній, написані у співавторстві з Талою Владмировою.

„Крила кольору хмар”

„Гонимарник”

„Щоденник Мавки”

„Зворотний бік світла”

„Зворотний бік темряви”

„Зозулята зими”

5. У романі „Мантра-омана” В. Гранецької міфопоетика...

лінійного типу

мозаїчного типу

комбінаторна

така, що є результатом тяжіння до кафкіанського типу міфотворчості

така, що є результатом тяжіння до джойсівського типу міфотворчості

6. У цих романах Чорнобильська зона постає особливою територією духовного очищення...

„Грішниця”

„Московіада”

„Кола на воді”

„Дзеркало єдинорога”

„Елементал”

7. У жанрі бойовика працюють...

Леонід Кононович

Марина Гримич

Марія Матіос

Василь Шкляр
Юрій Андрухович

8. Для масової літератури характерні такі риси...

Інтелектуалізм
Консервативність
„Поетика повсякденності”
Герметизм
Комерційність

9. Ці жінки – письменниці і науковці.

Людмила Баграт
Оксана Забужко
Вікторія Гранецька
Ольга Слоньовська
Ніла Зборовська

(Питання відкритого типу)

1. Справжнє ім'я Дари Корній.
2. «Батько українського кримінального роману»..

(6 питань-есе)

1. Назвіть прикмети фентезійного жанру в романі Марії Ряполової „Бурецьвіт”.
2. Провідні риси метагероїні романів Дари Корній.
3. Покажіть комбінаторність міфопоетики роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана”.
4. Сутність деміфологізації чоловічого образу в жіночому романі України початку ХХІ ст.
5. Ознаки мешап-прози в романі Я. Бакалець і Я. Яріша „Із сьомого дна”.
6. Поясніть принцип консервативності масової літератури.

Практичне заняття № 1

Тема: Українська молодіжна проза поч. ХХІ ст.

План

1. Світоглядні орієнтири української молодіжної прози поч. ХХІ ст.
2. Проблема «втраченого» покоління 1990-х у романі «Депеш мод» Сергія Жадана.
3. Специфіка реалізації художньої форми щоденника в тексті «50 хвилин трави» Ірени Карпи.
4. Поколіннєва альтернатива в романі «Поклоніння ящірці» Любка Дереша.

Завдання: дати визначення таким поняттям: *молодіжний роман, мізантропія, субкультура, альтернативна література, стьоб, щоденник, сленг, обценна лексика.*

Література

1. Баран Є. Діти Кетаміну / Євген Баран . – URL: www.litakcent.com
2. Битько В. Сергій Жадан як прозаїк / Валентина Битько // Українська мова та література (газ.). — 2009. — № 17—19 (травень). — С. 22—24.
3. Голобородько Я. Ді-джей української прози Сергій Жадан / Я. Голобородько // Слово і час. — 2010. — № 10. — С. 100—107. — URL: http://lib.ndu.edu.ua/CGI/irbis64r_91_opac/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=1&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=30&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=
4. Голобородько Я. Легітимація українського андеграунду: «Депеш Мод» як «ModernTalking» Сергія Жадана / Я. Голобородько // Дзеркало тижня. — 2005. — 27 серпня. — С. 18.
5. Зборовська Н. Криза жіночності на українському порубіжні (Роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» (коли помре твоя краса)) / Ніла Зборовська // Сучасність. — 2004. — № 3.—С.126—131.
6. Ірванець О. Феномен Дереша / О.Ірванець // Україна. — 2008. — № 6. — С. 98.
7. Мамчин О. Карпати, вбивство і Любка Дереш / О.Мамчин. — URL: <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=801>
8. Харчук Р.Б. Сучасна українська проза : постмодерний період / Р. Б. Харчук. — К. : Академія, 2008. — 248 с.
9. Черненко Г. Гендерна інверсія в сучасному українському постколоніальному романі (Сергій Жадан «Депеш мод» та Ірена Карпа «Фройд би плакав») / Г. Черненко // Слово і час. — 2008. — № 12. — С. 75—80. — URL: http://lib.ndu.edu.ua/CGI/irbis64r_91_opac/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=1&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=30&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема: Метагероїня роману Дари Корній. Проблеми міжкультурного діалогу

План

1. Поняття метароману і метагероя.
2. Основні характеристики героїні романів Дари Корній. Еволюція: від „Гонимарника” до „Безсмертних”.
3. Базові принципи фентезійного моделювання в прозі Дари Корній. Системність романів.
4. Робота з національним і світовим легендарно-міфологічним матеріалом. „Щоденник Мавки”.
5. Резонанс творчості Дари Корній.

Література

1. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонихмарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторства // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – Київ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235.
2. Гурдуз А.І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будақ, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 63-69.
3. Гурдуз А.І. Міфопоетика „жіночого” містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будақ, гол. ред. сер. О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61-68.
4. Гурдуз А.І. „Крила кольору хмар” Дари Корній і Тали Владмирової: проблеми традиції й новаторства в романі // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 6. – С. 19-28.
5. Гурдуз А.І. Метагероїня романів Дари Корній // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки : (літературознавство) : зб. наук. пр. / за ред. О.С.Філатової. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Жовтень. – Вип. 2 (16). – С. 61-67.
6. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Дари Корній „Щоденник Мавки” // Studia methodologica : зб. наук. праць пам’яті д-ра філол. наук, проф., акад. Академії вищої школи України Романа Гром’яка (1937-2014) / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2015. – Вип. 40. – С. 307-312.
7. Гурдуз А. І., Кедик В. В. Логіка кольору в романах Дари Корній „Гонихмарник” і Марії Ряполової „Бурецьвіт” // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / за ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 1 (15). – Квітень. – С. 52-57.
8. Гурдуз А. І., Хохлова А. М. Фактор кольору в „жіночому” містичному любовному романі України початку ХХІ століття // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 5. – С. 31-41.
9. Гурдуз А.І., Шитік М.О. Цикл романів Дари Корній про Мальву в компаративному висвітленні // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : наук. зб. Сер. : Філологія / гол. ред. сер. І.В.Ступак. – Одеса : Вид. дім „Гельветика”, 2016. – Вип. 20. – Т. 1. – С. 82–84.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема: Детектив у сучасній українській масовій літературі.

План

1. Специфіка масової літератури в Україні.
2. Роль і місце детективу, кримінального роману в жанровій системі масової літератури:
  - Л.Кононович – «батько українського кримінального роману». Моделювання образу супергероя в романі «Я, зомбі» Л.Кононовича
  - український бестселер В.Шкляр (романи «Ключ», «Елементал»).
  - «жіночий» детектив в українській літературі. Екзистенційні проблеми в романі «Імітація» Є.Кононенко.

3. Українська мелодрама. Романи Люко Дашвар.

Завдання: Подайте визначення таким літературознавчим поняття: *бестселер, масова література, паралітература, детектив, кримінальний роман, трилер, кітч, авантюрний детектив.*

Література

1. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру : (романи Євгенії Кононенко). *Слово і Час*. 2003. № 2. С. 48-57. URL: http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
2. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі. *Газ. Українська мова та література*. 2006. №41-43 (листопад). С. 64-70. URL: http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
3. Герасименко Н. Особливості творчої манери Ірен Роздобудько. *Слово і Час*. 2005. № 11. С. 36-40. URL: http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
4. Гудзь Ю. Прокиньтесь, мешканці штанів! Романи Леоніда Кононовича в контексті української реконкісти. *Кур'єр Кривбасу*. 2001. № 3. С.176-179.
5. Джугастрянська Ю. Ірен Роздобудько: коли жінка – поет. *Дивослово*. 2009. № 1. С. 59–61. URL: http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
6. Євгенія Кононенко – міс Марпл української літератури. Інтерв'ю з письменницею. *Україна*. 2007. № 10. С. 65.
7. Желізняк Н. Проза Життя Євгенії Кононенко. *Газ. Українська мова та література*. 2009. № 17-19 (травень). С.13–17.
8. Кокотюха А. У пошуках жіночого детективу. *Літературна Україна*. 2005. № 2. С. 23-24
9. Кукса Г.М. Історія розвитку та типологія жанру детективу в контексті світової літератури. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2004/04kgmksl.zip>
10. Неборак В. Літературознавство й кітч. *ЛітАкцент*. Київ : Темпора, 2009. С.52-58.
11. Сокур А. Національна містика Л.Кононовича. *Газ. Українська мова та література*. 2009. № 17-19 (травень). С.54–58.
12. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві. *Вісник Львівського університету. Серія філол.* 2008. Вип. 4. Ч. 2. С. 47-55. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vlnu/Fil/.../Taranova_A.pdf
13. Харчук Р. Євгенія Кононенко – три в одному: детектив, соціально-психологічний роман, гендерний есей. *Сучасна українська проза: Постмодерний період*. Київ : Академія, 2008. С.198–206.
14. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підопригори. Миколаїв: Іліон, 2014.

Практичне заняття № 4

Тема: Еволюція прози Вікторії Гранецької План

1. Особливості міського фентезі.
2. Міфопоетика жіночого містичного любовного роману в Україні початку XXI ст.: основні закономірності.
3. Специфіка проблемно-тематичного комплексу роману В. Гранецької „Мантра-омана”. Система образів.
4. Комбінаторна міфопоетика твору. Роль окремих ірраціональних образів. Художня концепція „Мантри-омани”.
5. Роман В. Гранецької „Тіло ТМ” у типологічному ряду світової літератури. Діалог національного й універсального.
6. Нові горизонти смислові акценти і жанрові прикмети в „Нещасливому”.

Література

1. Гранецька В. Як з'явилася „Мантра-омана” / Вікторія Гранецька // Вікторія Гранецька. Офіційний сайт. – URL : granetska.net.ua/mantra-omana/yak-zyavilasya-mantra-omana.html .
2. Гурдуз А.І. Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана” // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. — Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 38. – С. 138-144.
3. Гурдуз А.І. Міфопоетика „жіночого” містичного любовного роману першого десятиліття XXI століття в Україні // *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61-68.
4. Дубинянська Я. Введення в оману / Яна Дубинянська // *ЛітАкцент*. – URL : litakcent.com/2012/01/20/vvedennja-v-omanu/ .
5. Куява Ж. „Мантра-омана”: не сотвори собі... гріха / Жанна Куява // *Сумно?Ком*. – 2011. – 09. – 12. – URL : sumno.com/literature-review/mantra-omana-ne-sotvory-sobi-griha/ .
6. Нікалео Н. Мантра чи омана? / Ніка Нікалео // Вікторія Гранецька. Офіційний сайт. – URL : granetska.net.ua/mantra-omana/mantra-chi-omana.html .
7. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр : моногр. / С. О. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2011. – 432 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Тема: Робота зі словом у мелодраматичному моделюванні Олени Печорної

План

1. Оригінальність творчої манери Олени Печорної. Продовження національних традицій і новаторство.
2. Мінорна концентрованість фабули в романі „Грішниця”. Перегук роману з українськими й зарубіжними творами відповідної тематики („Повія” Панаса Мирного, „Яма” І. Куприна, „Дівчата” В. Висоцького, „11 хвилин” П. Коельо).
3. Від трагедії матері до трагедії батька: концепція героя в „Колах на воді”. Роль утілень образів стихій у розкритті художньої концепції роману.
4. Робота з традиційними моделями у романі „Фортеця для серця”. Новаторство письменниці.

Література

1. Герасименко Н. Жіноча література: чи справді „рожева”? *Слово і Час*. 2015. № 3. С. 56-69.
2. Герасименко О. Про що мовчить вода? *Всі книги*. 2013. 3 вересня. URL :

- vsiknygy.net.ua/shcho_pochytati/30596 .
3. Гурдуз А. І., Барковська К. Б. Мотив сходження в романі Олени Печорної „Грішниця”. *Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки*. Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2014. Вип. 36. С. 50-53.
  4. Гурдуз А.І. Концепт води в романі Олени Печорної „Кола на воді”. *Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки*. Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2015. Вип. 39. С. 72-75.
  5. Печорна О. „Краще „фільтрувати” мову і мати внутрішню цензуру” : інтерв’ю. *Чернігів-інфо*. 2013. 15 листопада. URL : 4ernigiv.info/strichka/2024-pismennicya-olena-pechorna-krasche-fltruvati-movu-mati-vnutrshnyu-cenzuru.html .

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

Тема: Рефлексійний роман Ольги Слоньовської і діалог мистецтв у ньому

План

1. Своєрідність відображення в літературному творі діалогу мистецтв.
  2. „Дівчинка на кулі” Ольги Слоньовської: художня полірівневість роману.
    - 2.1. Світ героїв і герої у світі: історична і художня правда в романі.
    - 2.2. Жанрові маркери в романі: синтез традицій і новаторство.
    - 2.3. Роль композиції в розкритті мистецьких акцентів „Дівчинки на кулі”. Твори О. Слоньовської і П. Пікассо.
- Завдання: Покажіть специфіку міжмистецького перекодування в романі Ольги Слоньовської „Дівчинка на кулі”.

Література

1. Баран Є. Передчуття любові. *Ольга Слоньовська* : персональний сайт. URL : slonowska.pu.if.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=60:2011-06-21-07-22-11&catid=34:2011-06-17-07-27-02&Itemid=56 .
2. Гурдуз А.І. Мова літератури і живопису: „Дівчинка на кулі” Ольги Слоньовської і Пабло Пікассо. *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. Вип. 39. С. 88-92.
3. Свидерская М. И. „Девочка на шаре” и „Девушка с лотосом”. *Марина Ильинична Свидерская* : персональний сайт. URL : <http://sviderskaya.philos.msu.ru/index.php?id=514> .

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Тема: Прозовий експеримент у романах Алли Рогашко

План

1. Поняття літературного експерименту. Український і світовий досвід.
2. Специфіка побудови роману Алли Рогашко „Осіннє Рондо місячної ночі” в міжмистецькій перспективі.
  - 2.1. Рондо в музиці й літературі.
  - 2.2. Специфіка композиції „Осіннього Рондо місячної ночі”, проявлення в тексті рондичної системи.
  - 2.3. Бінарна система образів персонажів роману та її роль у міфопоетичній канві твору,
3. Місце прози А. Рогашко в українському літературно-мистецькому процесі початку ХХІ ст. Художні анаорги й питання унікальності.

Література

1. Герасименко Н. Жіноча література: чи справді «рожева»? *Слово і Час*. 2015. № 3. С. 56–69.
2. Гурдуз А. І. Міфопоетика «жіночого» містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні. *Науковий вісник Миколаївського державного*

університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. сер. О. С. Філатова. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. Вип. 4.13 (104). С. 61–68.

3. Гурдуз А. Структурна домінанта міфопоетики роману Алли Рогашко «Осіннє Рондо місячної ночі». *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер. : Філологічні науки : (літературознавство)* : зб. наук. пр. / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2016. Листопад. Вип. 2 (18). С. 96–101.
4. Рогашко А. Їхній світ удвох. *Львів. Смаколики. Різдво* : зб. / укл. і передм. Н. Нікалео. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. С. 130–165.
5. Рогашко А. Осіннє Рондо місячної ночі : роман / передм. Г. Пагутяк. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2015. 208 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема: Соціально-психологічна фантастика Марини і Сергія Дяченків та їх „школа”

План

1. Соціально-психологічна фантастика як жанровий різновид. Український і світовий досвід явища.
2. Шлях Марини і Сергія Дяченків у велику літературу: від толкінівського впливу до світового визнання оригінального таланту.
3. Адаптація світової моделі протистояння добра і зла в повісті „Брамник”.
4. „Передмова” до „продовження”: українська варіація донкіхотства в повісті „Останній Дон Кіхот”.
5. Трансформація концепту монстра в психологічній повісті „Долина совісті”.
6. Розкриття особистості в апокаліптичній реальності (роман „Армегед-Дім”).
7. Роль творчості М. і С. Дяченків у розвитку сучасної літератури, їх „школа” (зокрема, проза Михайла Назаренка).

Завдання: Відповідаючи на питання плану заняття, окресліть характер творчої еволюції М. і С. Дяченків.

Література

1. Гурдуз А., Косенчук О. Дон Кіхот і донкіхотство: сучасний український погляд і варіація. *Література. Фольклор. Проблеми поетики* : зб. наук. праць / редкол. : А. В. Козлов (відп. ред.) та ін. Київ : Акцент, 2006. Вип. 24. Ч. 1. С. 379-387.
2. Гурдуз А., Косенчук О. Український Дон Кіхот: „передмова” до „продовження” // *Українська література в загальноосвітній школі*. Київ, 2006. № 2. С. 5-7.
3. Гурдуз А., Донцул Л. „Брамник” М. і С. Дяченків та „Володар Перснів” Дж. Р. Р. Толкієна в компаративному висвітленні. *Література. Фольклор. Проблеми поетики* : зб. наук. пр. / редкол. : Г. Ф. Семенюк (гол. ред.), А. В. Козлов (відп. ред.) та ін. Київ : Твім інтер, 2009. Вип. 34. Ч. 1. С. 81-89.

Практичне заняття № 9

Тема: Мешап-проза в Україні

План

1. Поняття альтернативної історії в літературі. Mesh-up.
2. Своєрідність української моделі рецепції мегап-прози: роман Я. Бакалець і Я. Яріша „Із сьомого дна”.
  - 2.1. Композиція роману, система образів, проблемно-тематичний комплекс.
  - 2.2. Історична лінія в романі і роль „мешап-поправки”. Втілення фентезі-концепції в творі.
3. Слов’янська мешап-проза та її специфіка.

Завдання. 1. Дайте визначення комплексу понять альтернативної прози.

1. Поясніть художню природу мешапу і мешапу в літературі.
2. Порівняйте втілення мешап-концепції в літературі і кіно

Література

1. Антоничева М. Роман с зомби. *Знамя*. 2012. № 1. URL : <http://magazines.russ.ru/znamia/2012/1/a20.html> .
2. Бакалець Я., Яріш Я. Із сьомого дна ; передм. Г. Пагутяк. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2011. 400 с. : іл.
3. Быков Д. Другой альтернативы у нас есть! Альтернативная фантастика как наше все. URL : http://www.e-reading-lib.org/chapter.php/147699/29/Bykov_-_Vместo_zhizni.html .
4. Гуларян А. Б. Жанр альтернативной истории как системный индикатор социального дискомфорта. *Самиздат* : журнал. 2006. 29 декабря. URL : http://zhurnal.lib.ru/f/forum_a_i/doclad1.shtml .
5. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. Вип. 4.11 (90). С. 44-48.
6. Гурдуз А.І. Історія, міф і гра в романі Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна”. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка* : зб. наук. пр. Луганськ : Вид-во Державного закладу „Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2013. № 2 (261). Ч. І. Філологічні науки. – С. 101-107.
7. Гурдуз А. Роман Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна” як українська модифікація мешап-прози. *Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова”* : монографія / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв : Іліон, 2014. С. 98-112.
8. Еськов К. Кузница и гвоздь : («альтернативная история» против «криптоистории»). *Консерватор*. 2003. № 18 (30 мая – 5 июня). URL : http://lib.ru/PROZA/ESKOV_K/s_konserwa.txt.
9. Зачем Тимуру вампиры? : Отвечает Петр Гайдар, правнук писателя / Аргументы и факты. 2011. 30 августа. № 33. URL : <http://www.aif.ru/culture/dontknow/6880> .
10. Невский Б. Литературный секонд-хенд. Мэшап – дитя нового века. *Мир фантастики* : журнал. 2011. Декабрь. № 100. URL : <http://www.mirf.ru/Articles/art4953.htm> .
11. Почапська-Красуцька О. Гріх і гріховність у сучасному українському фентезі : (за романом Я. Бакалець та Я. Яріша «Із сьомого дна»). URL : <http://winner.se-ua.net/page13/1/7/> .
12. Рекулак Дж. «Мы вторглись в чопорный мир классической литературы с помощью вопиющего элемента» : интервью креативного директора издательства «Quirk Books», выпустившего «Гордость и предубеждение и зомби» и «Андроид Каренина», о новом литературном жанре «мэшап-романов» ; вёл Т. Дорофеев. *Буквоід*. 2011. 20 червня. URL : <http://bukvoid.com.ua/digest/2011/06/20/085200.html> .
13. Соболев С. В. Альтернативная история : пособие для хронохичхайкеров. Липецк : Крот, 2006. 232 с. URL : <http://www.likebook.ru/books/view/142869/?page=1-2> .

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема: Нова українська поезія початку ХХІ ст.

План

1. Художні координати поетичної творчості дев'ятдесятників. Літературні угруповання «Нова дегенерація», «Червона фіра», ММЮНА ТУГА.
2. Поетична палітра І. Андрусяка, С. Жадана, Маріанни Кіяновської, Мар'яни Савки.

3. Покоління двотисячників як самобутнє мистецьке явище. Поезія Д. Лазуткіна, Катерини Бабкіної.
4. Відеопоезія в Україні: досвід, здобутки, прорахунки.

Завдання: Вивчити напам'ять поезію на вибір.

Література

1. Анісімова Н. Український поетичний авангард кінця ХХ ст. // Дивослово. 2003. № 5.
2. Баран Є. ІБТ: ідеологічне резюме : (Бондар-Терещенко І.) // Березіль. 2002. № 1-2. С. 182-181. – Режим доступу : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=
3. Біла А. Від ломки до ломки : лірика Сергія Жадана // Слово і час. 2002. № 1. С. 35-48.
4. Біла А. Шлях до Ітаки : Рец.: Бондар-Терещенко І. Постебня // Березіль. — 2002. №1-2. С. 177-179. – Режим доступу : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=
5. Голобородько Я. Тембри ліричного вокалу : Про Маріанну Кіяновську та Мар'яну Савку // Кур'єр Кривбасу. 2008. № 9-10. С. 247-256. – Режим доступу : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=
6. Коцарев О. Дмитро Лазуткін : енергійна проза у віршах і романтичні вірші у прозі // Кур'єр Кривбасу. 2008. № 3-4. С. 337-338. – Режим доступу http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=
7. Коцарев О. Енергетичний напій Lazootkin : Рец.: Лазуткін Д. Солодощі для плазунів. *Березіль*. 2006. № 1. С. 169-171. URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=
8. Савка М. Алогізми і парадокси чи шлях чіткої логіки : (Збірка поезій М.Кіяновської «Інкарнація»). *Молода нація* : альманах. 1998. № 9'98. С. 144-147. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORT ERMS=0&S21STR=

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема: Українська драматургія межі ХХ-ХХІ ст.

План

1. Історична зумовленість розвитку драматургії на помежів'ї століть.
2. Гра саркастичної фантазії, домислу, уяви в драматичних текстах О.Ірванця («Прямий ефір», «Маленька п'єса про зраду для однієї актриси»).
3. Абсурдність світу в п'єсах Неди Нежданої «Той, хто відчиняє двері», «Самогубство самотності»

Література

1. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновленні структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ : Четверта хвиля, 2006. 512 с.

2. Голобородько Я. Прозора непраза Олександра Ірванця // Голобородько Я. Артеграудн. Український літературний істеблїшмент. К. : Факт, 2006. С. 93-101.
3. Даниленко В. Театр у шухляді // Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. К. : Академвидав, 2008. С. 317-323.
4. Крикун А. Олександр Іранець : мовлення в прямому ефірі // Українська мова та л-ра. 2007. № 2-4 (498-500).
5. Макаренко Є. Синій автомобіль щастя. *Український театр*. 1999. № 1-2. С. 17-18.
6. Мельник О. «У драматургію я прийшов не одразу...» (Бесіда з драматургом Я.Стельмахом про його твори) // Український театр. 1991. № 5. С. 4-5.
7. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Ю.Скибицька // Укр. література в загальноосвітній школі. 2006. № 1. С. 8-15.
8. Шаповал М. Новітня конфігурація української драми: путівник ілюзорного світу // Страйк ілюзій. Антологія сучасної української драматургії. Київ : Основи, 2004. С. 9-15.

Контрольні завдання до практичних занять, завдання для заліків

I змістова лінія – орієнтаційно-ознайомчий рівень

1. До ознак постмодернізму в художньому творі зараховують:
  - а) прагнення відтворити світ почуттів простої людини й викликати співчуття до героїв у читачів;
  - б) правдиве і всебічне відображення дійсності на основі типізації життєвих явищ;
  - в) тяжіння до стилізації, цитування, переінакшення, ремінісценції, алюзії.
2. Елементи гіпертексту прослідковуються в романі...
  - а) «Електронний пластилін» М.Бриниха;
  - б) «Останній діамант міледі» І.Роздобудько;
  - в) «Ключ» В.Шкляра.
3. У якому творі дія відбувається в селі Мідні Буки?
  - А) «50 хвилин трави» (І.Карпа)
  - б) «Поклоніння ящірці» (Любка Дереш)
  - в) «Екзгумація міста» (С.Поваляєва)
4. Який твір отримав авторське жанрове визначення «молодіжний роман»?
  - а) «Зелена Маргарита» (С.Пиркало)
  - б) «50 хвилин трави» (І.Карпа)
  - в) «Депеш мод» (С.Жадан)
5. Кому з поетів належить збірка «Автогеографія»?
  - а) Дмитро Лазуткін
  - б) Олег Коцарев
  - в) Ігор Бондар-Терещенко
6. Конфедерацію українських драматургів очолює...
  - а) Неда Неждана;
  - б) Ярослав Верещак;
  - в) Нелі Корнієнко.
7. Хто з письменників звертається у своїх творах до молодіжної субкультури?
  - а) В.Шкляр;
  - б) С.Поваляєва;
  - в) Л.Дереш.
8. У якому творі троє друзів шукають свого приятеля Карбюратора?
  - а) «Депеш мод» С.Жадана;
  - б) «Імітація» Є.Кононенко;
  - в) «Культ» Л.Дереша.
9. Хто з письменників входить до літературної групи ММЮННА ТУГА?
  - а) Дмитро Лазуткін;
  - б) Ігор Бондар-Терещенко;
  - в) Маріанна Кіяновська.
10. Заборонена та замовчувана за радянських часів тема боротьби українських повстанців проти більшовиків в 1920-х роках піднімається в романі ...
  - а) «Солодка Даруся» М.Матіос;
  - б) «Чорний ворон» В.Шкляра;
  - в) «Я, зомбі» Л.Кононовича.

II змістова лінія - понятійно-аналітичний рівень

Дайте визначення поняттям: паралітература, кримінальний роман, гіпертекст

1. Назвіть поетів – творців відеопоезії
2. Які фестивалі організує мистецьке об'єднання «ОстаННя барикада»

III змістова лінія - продуктивно-синтетичний рівень

1. Доведіть, що в романі «Імітація» Євгенії Кононенко наявні три складові, а саме: детектив, соціально-психологічний роман, гендерний есей.
2. Розкрийте проблематику повісті «Депеш Мод» Сергія Жадана.

Банк тестів

Тест – як екзаменаційна робота (приклади питань)

1. Основною ознакою масової літератури є...
розрахованість на соціальну еліту
формульність
детективна інтрига
політична складова
зняття табуєваних тем

2. Повість «Долина совісті» С. і М. Дяченків тяжіє до...
наукової фантастики
соціальної фантастики
ретродетективу
еротичної прози
експериментальної прози

3. Відома сучасна українська письменниця, від імені якої в одній із категорій міжнародного літературного конкурсу дається премія...
Алла Рогашко
Оксана Забужко
Людмила Таран
Дара Корній
Мар'яна Савка

Питання до екзаменаційних білетів (/ до заліку), екзаменаційні білети

1. Визначте основні тенденції поступування української літератури поч. ХХІ ст., зважаючи на найголовніші закономірності розвитку світового літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.
2. Розкрийте авторські прийоми художнього моделювання образу головного героя в романі «Я, зомбі» Л.Кононовича.
3. Окресліть доміанти поетичного стилю І.Бондаря-Терещенка.
4. Визначте стан розвитку сучасної української драматургії.
5. Розкрийте своєрідність художнього відображення життя богеми в романі «Зів'ялі квіти викидають» І.Роздобудько.
6. Схарактеризуйте біблійний вимір лірики М.Кіяновської.
7. Визначте ознаки метароману в прозі Дари Корній.
8. Покажіть еволюційні прикмети в творчості Вікторії Гранецької і прокоментуйте їх.
9. Визначте загальні тенденції розвитку української драматургії поч. ХХІ ст.
10. Окресліть, у чому полягає пародійність серії кримінальних романів «Тартар» Л.Кононовича.
11. Розкрийте риси поетичного стилю Д.Лазуткіна.
12. Визначте специфіку розвитку жанрів масової літератури в Україні.
13. Окресліть гіпертекстову основу експериментальної повісті «Електронний пластилін» М.Бриниха.
14. Схарактеризуйте творчість С.Жадана як лідера поетичного покоління 1990-х.
15. Визначте загальні тенденції розвитку сучасної української поезії.
16. Розкрийте своєрідність художнього моделювання проблеми вибору в романі «Пів'яблука» Г.Вдовиченко.
17. Окресліть місце іронії у трагікомедії «Дев'ятий місячний день» О.Погребінської.
18. Визначте специфіку розвитку української відеопоезії як синтезу мистецтв.
19. Схарактеризуйте риси іронічного відображення сьогочасної дійсності в прозових творах І.Карпи.
20. Розкрийте авторську манеру оповіді в романі «Проект «МІССУРІ» Я. Дубинянської.
21. Визначте місце та роль конкурсу «Коронація слова» у формуванні сучасного українського літературного дискурсу.
22. Охарактеризуйте роль А.Кокотюхи в становленні та розвитку сучасного українського детективу.
23. Розкрийте урбаністичність поезій С.Жадана.
24. Визначте стан розвитку сучасної української поезії.
25. Охарактеризуйте особливості мелодраматичного конфлікту роману «Молоко з кров'ю» Люко Дашвар.
26. Розкрийте специфіку сюжетно-композиційної побудови драми «Зніміть з небес офіціанта» О.Миколайчука-Низовця
27. Визначте риси гіпертекстової мережевої літератури та окресліть її роль в сучасному українському літературному процесі.
28. Розкрийте проблематику повісті «Депеш Мод» С.Жадана.
29. Визначте, у чому полягає експериментальний характер драми «На виступцях» К.Демчук.
30. Визначте роль і місце детективу в жанровій системі сучасної української масової літератури.
31. Розкрийте художні засоби характеротворення у п'єсі «Той, хто відчиняє двері» Неди Нежданої.
32. Охарактеризуйте особливості сюжетно-композиційної організації експериментальної повісті «Електронний пластилін» М.Бриниха.
33. Визначте роль і місце мистецького об'єднання «Остання барикада» в сучасному українському літературному процесі.

34. Доведіть, що в романі «Імітація» Є.Кононенко наявні три складові: детектив, соціально-психологічний роман, гендерний есей.
35. Розкрийте сюрреалістичні елементи повісті «Згори вниз» Т.Малярчук.
36. Визначте місце «жіночої» прози в сучасному українському літературному дискурсі.
37. Розкрийте специфіку творення візуальної поезії на поч. ХХІ ст. (М.Сорока, М.Мірошниченко, М.Король).
38. Визначте актуальність проблематики драми «Зніміть з небес офіціанта» О.Миколайчука-Низовця.
39. Визначте характерні риси сучасного українського бестселера. Наведіть приклади сучасного українського бестселера.
40. Розкрийте специфіку реалізації художньої форми щоденника в творі «50 хвилин трави» І.Карпи.
41. Визначте актуальність проблематики п'єси «Той, хто відчиняє двері» Неди Нежданої.
42. Охарактеризуйте сучасний розвиток мережевої літератури в Україні в контексті культури постмодернізму.
43. Розкрийте проблему маргінальності та особливості її реалізації в повісті «Депеш мод» С.Жадана.
44. Визначте доміанти творчості Неди Нежданої.
45. Визначте основні умови розвитку української літератури поч. ХХІ ст.
46. Розкрийте проблематику повісті «Згори вниз» Т.Малярчук.
47. Охарактеризуйте специфіку творення образу ліричного героя в поезіях Д.Лазуткіна.
48. Визначте місце та роль літературно-мистецьких фестивалів у формуванні сучасного українського літературного дискурсу.
49. Схарактеризуйте специфіку сюжетно-композиційної побудови роману «Темна вода» А.Кокотюхи.
50. Розкрийте філософські координати лірики М.Савки.
51. Визначте місце та роль Національної премії імені Тараса Шевченка у формуванні сучасного українського літературного дискурсу.
52. Охарактеризуйте авторські прийоми творення образу «втраченого» покоління 1990-х у повісті «Депеш мод» С.Жадана.
53. Розкрийте особливості мелодраматичного конфлікту роману «Село не люди» Люко Дашвар.
54. Визначте стильові координати сучасної української літератури постмодерного періоду.
55. Розкрийте своєрідність художнього творення образу молодого покоління в романах Л.Дереша («Культ», «Поклоніння ящірці», «Намір!»).
56. Схарактеризуйте багатогранність творчості І.Бондаря-Терещенка.
57. Визначте поетичні координати українського слему як літературного явища поч. ХХІ ст.
58. Охарактеризуйте детективну складову роману «Ключ» В.Шкляра.
59. Розкрийте особливості художнього моделювання життєвих колізій у творі «Забавки з плоті і крові» Л.Денисенко.
60. Визначте риси гіпертекстової літератури в контексті культури постмодернізму.
61. Охарактеризуйте жанрові особливості молодіжного бестселера на прикладі повісті «Колекція пристрастей» Н.Сняданко.
62. Розкрийте взаємозв'язок елементів класичної та масової літератури в романі «Імітація» Є.Кононенко.
63. Визначте риси мультимедійної мережевої літератури та окресліть її роль в сучасному українському літературному процесі.
64. Дайте характеристику образу головного героя роману В.Шкляра «Елементал».
65. Розкрийте авторське моделювання конфлікту молодіжних субкультур у трилогії Л.Дереша («Культ», «Поклоніння ящірці», «Намір!»).
66. Визначте місце кримінального роману в жанровій системі сучасної української масової літератури.

67. Проаналізуйте образи жінок в романі «Зів'ялі квіти викидають» І.Роздобудько.
68. Схарактеризуйте доміанти творчості О.Погребінської.
69. Окресліть місце та роль електронних видань у формуванні цілісності української літератури.
70. Розкрийте специфіку жанру авантюрного детективу в творчості І.Роздобудько.
71. Охарактеризуйте постмодерну спрямованість драматичних текстів І.Бондаря-Терещенка.
72. Визначте особливості діяльності сучасних молодіжних літературних угруповань.
73. Окресліть специфіку зображення тоталітарної дійсності в романі «Я, зомбі» Л.Кононович.
74. Схарактеризуйте доміанти творчості В.Сердюка.
75. Визначте місце роману жахів у жанровій системі сучасної української масової літератури.
76. Розкрийте особливості художнього часопростору в романі «Проект «МІССУРІ» Я.Дубинянської.
77. Визначте, у чому полягає романтизація смерті в субкультурному молодіжному романі «Ексгумація міста» С.Поваляєвої.
78. Визначте місце і роль масової літератури в сучасному українському літературному просторі.
79. Розкрийте постмодерну візію історії в романі «Басаврюк ХХ» Д.Білого.
80. Охарактеризуйте постать ліричного героя в поезіях М.Кіяновської.
81. Визначте жанрову специфіку сучасного українського детективу.
82. Доведіть, що мовно-стильові особливості твору «50 хвилин трави» І.Карпи складають основу авторської концепції.
83. Охарактеризуйте доміанти творчості О.Миколайчука-Низовця.
84. Окресліть місце і роль кримінального роману в жанровій системі сучасної української масової літератури.
85. Визначте особливості індивідуального стилю С.Поваляєвої на прикладі твору «Ексгумація міста».
86. Обґрунтуйте постмодерну спрямованість поезії І. Бондаря-Терещенка.
87. Охарактеризуйте стан розвитку «жіночого» детективу в сучасній українській літературі.
88. Окресліть мовно-стильові особливості повісті «Депеш мод» С.Жадана.
89. Визначте місце жанру медитації в поетичному доробку М.Кіяновської.
90. Визначте світоглядні орієнтири української молодіжної прози поч. ХХІ ст.
91. Розкрийте внесок Марини та Сергія Дяченків у розвиток сучасного українського фентезі.
92. Схарактеризуйте специфіку поетичного синтаксису в поезіях І. Бондаря-Терещенка.

Екзаменаційні білети (приклади)

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр
Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)
Спеціальність: 6.020303 Українська мова і література*. Форма контролю: екзамен
Назва екзамену: Історія української літератури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Визначте основні тенденції розвитку української літератури поч. ХХІ ст. у контексті розгортання світового літературно-мистецького процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.
2. Розкрийте авторські прийоми художнього моделювання образу головного героя в романі «Я, зомбі» Л.Кононовича.
3. Окресліть домінанти поетичного стилю І.Бондаря-Терещенка.

Затверджено на засіданні
кафедри української мови і літератури

Завідувач кафедри _____ проф. Філатова О. С.

Екзаменатор _____ доц. Гурдуз А. І.

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр
Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)
Спеціальність: 6.020303 Українська мова і література*. Форма контролю: екзамен
Назва екзамену: Історія української літератури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

1. Схарактеризуйте стан і тенденції розвитку сучасної української драматургії.
2. Розкрийте своєрідність художнього відображення життя богеми в романі «Зів'ялі квіти викидають» І.Роздобудько.
3. Схарактеризуйте біблійний вимір лірики М.Кіяновської.

Затверджено на засіданні
кафедри української мови і літератури
Протокол № 4 від „18” жовтня 2016 року

Завідувач кафедри _____ проф. Філатова О. С.

Екзаменатор _____ доц. Гурдуз А. І.

Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів (зокрема, теми рефератів, глосарій)

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

САМОСТІЙНА РОБОТА № 1

Тема: Літературні конкурси й мистецькі акції початку ХХІ ст.
(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)

План

1. Спектр літературно-мистецьких конкурсів, форумів та інших аналогічних акцій початку ХХІ ст. в Україні.
2. Міжнародний конкурс «Коронація слова» та його переможці.
3. Лауреати Національної премії імені Тараса Шевченка в галузі літератури та публіцистики поч. ХХІ ст.

Завдання 1. Здійсніть аналітичний огляд визначених питань і подайте письмові відповіді.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 2

Тема: Сучасний літературний процес: віддзеркалення в вітчизняній і зарубіжній періодиці (зокрема, погляд діаспори)
(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді; мультимедіапрезентація, її аналітичний коментар).

План

7. Версія сучасного літературного процесу України в періодиці («Вітчизна», «Київ», «Дніпро», «Березіль», «Дзвін», «Слово і Час», «Кур'єр Кривбасу», «Авжеж», «Вежа»; газета «Літературна Україна»).
8. Висвітлення художньо-естетичних шукань митців на сторінках журналу діаспори «Сучасність».
9. Електронні видання в системі оцінки національного літературно-мистецького процесу.

Завдання 1. Здійсніть аналітичний огляд визначених питань і подайте письмові відповіді, а також запропонуйте результати роботи у вигляді мультимедіапрезентації.

Завдання 2. Зробіть огляд 2-3 періодичних видань 2010-2017 рр. і сформууйте електронний каталог публікацій з проблем розвитку сучасного літературного процесу.

Рекомендована література та web-джерела

Періодичні видання

Лауреати національної премії Т.Шевченка

<http://www.novaproza.com.ua/>

<http://e-litr.com.ua/>

<http://www.krok.te.ua/zvirshi/>

<http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm>

<http://www.zahid-shid.net/>

<http://www.potyah76.org.ua/help/>

<http://chetver.com.ua/22/09.htm>

<http://litakcent.com/>

<http://www/artportal>

<http://www.artvertep.dp.ua>

<http://brama.com>

<http://www.gak.com.ua>

<http://www.ilnan.gov.ua>

<http://www.infostore.org>
<http://www.internetri.net>
<http://www.krytyka.kiev.ua>
<http://www.maysterni.com>
<http://www.mosbul.ru>
<http://www.poetuka.uazone.net>
<http://www.ukr.liter.net>
<http://www.vsesvit-journal.com>
<http://ukrlit.blog.net.ua/>
<http://www.biblioteka.uz.ua>
<http://neabyshcho.blogspot.com/>

САМОСТІЙНА РОБОТА № 3

Тема: Роман Ліни Костенко „Записки українського самашедшого”
як лакмус соціокультурних реалій початку ХХІ ст.
(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)

План

1. Місце „Записок українського самашедшого” у творчості Ліни Костенко.
2. Проблемно-тематичний комплекс роману як проекція соціокультурної ситуації країни початку ХХІ ст. Жанрові специфікації твору.
3. Образи персонажів роману: принципи характеротворення.
4. Риси традиції й новаторства в романі. Інтертекстуальність.

Завдання. Здійснити аналітичний огляд визначених питань (письмові відповіді).

Література

1. Базилевський В. Хроніка перманентного абсурду. Погляд із мезозою. *Літературна Україна*. 2011. № 4. 27 січня. С. 6-7.
2. Наєнко М. Локус Гоголя в «Записках українського самашедшого». *Літературна Україна*. 2011. № 17. 28 квітня. С. 6-7.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 4

Український детектив початку ХХІ століття

Завдання 1. Підготуйте реферат на одну з запропонованих тем:

«Леонід Кононович – «батько українського кримінального роману».

«Протиріччя художньої оцінки роману Василя Шкляра («Ключ», «Елементал»)».

«Жіночий» детектив в українській літературі. Екзистенційні проблеми в романі «Імітація» Є. Кононенка»

«Авантюрний детектив «Останній діамант міледі» Ірен Роздобудько: жанрові маркери».

Література

1. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру: (романи Євгенії Кононенка). *Слово і Час*. 2003. № 2. С. 48-57. URL: http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
2. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі. *Газ. Українська мова та література*. 2006. №41-43 (листопад). С. 64-70. URL: http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

3. Герасименко Н. Особливості творчої манери Ірен Роздобудько. *Слово і Час*. 2005. № 11. С. 36-40.
URL: http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
4. Гудзь Ю. Прокиньтесь, мешканці штанів! Романи Леоніда Кононовича в контексті української реконкісти. *Кур'єр Кривбасу*. 2001. № 3. С.176-179.
5. Джугастрянська Ю. Ірен Роздобудько: коли жінка – поет. *Дивослово*. 2009. № 1. С. 59–61.
URL: http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
6. Євгенія Кононенко – міс Марпл української літератури. Інтерв'ю з письменницею. *Україна*. 2007. № 10. С. 65.
7. Желєзняк Н. Проза Життя Євгенії Кононенко. *Газ. Українська мова та література*. 2009. № 17-19 (травень). С.13–17.
8. Кокотюха А. У пошуках жіночого детективу. *Літературна Україна*. 2005. №2. С. 23-24
9. Кукса Г.М. Історія розвитку та типологія жанру детективу в контексті світової літератури.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2004/04kgmksl.zip>
10. Неборак В. Літературознавство й кітч. *ЛітАкцент*. Київ : Темпора, 2009. С.52-58.
11. Сокур А. Національна містика Л.Кононовича. *Газ. Українська мова та література*. 2009. № 17-19 (травень). С.54–58.
12. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві. *Вісник Львівського університету. Серія філол.* 2008. Вип. 4. Ч.2. С. 47-55. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vlnu/Fil/.../Taranova_A.pdf
13. Харчук Р. Євгенія Кононенко – три в одному: детектив, соціально-психологічний роман, гендерний есей. *Сучасна українська проза: Постмодерний період*. Київ : Академія, 2008. С. 198–206.
14. Старовойт Л. В. Жанрові модифікації детективу у творчості Ірен Роздобудько. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського. Сер. : Філологічні науки*. Миколаїв : МДУ, 2011. Вип. 7. С.117-124.
15. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. Миколаїв: Іліон, 2014.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 5

Концепція жанру фентезі та його сучасний український варіант.

Молодіжні бестселери Світлани Пиркало і Наталки Сняданко

Завдання 1. Підготувати реферат «Фентезі як масовий жанр в українській літературі»

Завдання 3. Подати цитатну характеристику головної героїні (Павліни Стопудів) роману «Не думай про червоне» Світлани Пиркало.

Завдання 4. Визначити проблематику роману «Колекція пристрастей» Наталки Сняданко. Аргументувати власну відповідь.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 6-7

Жанр альтернативної історії у творчості Д.Білого і В.Кожелянка

„Львівський текст” в українській літературі початку ХХІ ст.

Завдання 1. Подати визначення літературознавчим поняттям: альтернатива, альтернативна історія, містика.

Завдання 2. Скласти план відповіді на питання «У чому виявляється специфіка переосмислення сторінок української історії в романі «Басаврюк ХХ» Д.Білого і «Дефіляда в Москві» В.Кожелянка?»

САМОСТІЙНА РОБОТА № 8

Тема: Синтетична проза Максима Кідрука
(аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)

План

1. Максим Кідрук: особливості синтетичного стилю.
  2. Від наукової фантастики до містики й жахів: „Бот” 2014 р. – „Зазирни у мої сни” 2017 р.
  3. Професія – мандрівник. Сучасна проза „мандрів та екзотики”. „Мексиканські хроніки. Історія однієї мрії”: стиль і проблематика, система образів.
- Завдання.** Здійснити аналітичний огляд визначених питань (письмові відповіді).

САМОСТІЙНА РОБОТА № 9

Тема: Нова енергія українського поетичного слова ХХІ ст.
(поезія напам'ять, письмові відповіді на питання плану)

Завдання 1. Вивчіть напам'ять поезію одного з названих поетів і запропонуйте її літературознавчий аналіз: Д. Лазуткіна, І.Бондаря-Терещенка, Мар'яни Савки, Маріанни Кіяновської, С.Жадана, О.Коцарева, Катерини Бабкіної.

Схема аналізу поетичного твору:

I. Загальні питання:

- 1) назва твору, ім'я автора;
- 2) назва збірки, складовою якої є вірш;
- 3) рік написання та видання;
- 4) поштовх для створення збірки чи вірша;
- 5) кому присвячений;
- 6) наявність епіграфа, його значення.

II. Теоретичні, літературознавчі питання:

- 1) напрям, якого (яких) стосується вірш чи збірка;
- 2) жанр;
- 3) тема;
- 4) ідея;
- 5) мотиви;
- 6) образ ліричного героя;
- 7) строфіка;
- 8) кількість стіп;
- 9) розмір вірша;
- 10) назва стопи;
- 11) рима чи її відсутність;
- 12) вид рими;
- 13) художньо-зображальні мовні засоби*.

САМОСТІЙНА РОБОТА № 10

Тема: Українська драматургія в постмодерному форматі

План

1. Тенденції розвитку української драматургії перших десятиліть ХХІ ст.

2. Вектори творчого пошуку драматургів у контексті мистецтва вітчизняного й світового театру.

Завдання 1. Підготуйте реферат за творчістю одного з драматургів: Творчість Катерини Демчук, Олександри Погребінської, Сергія Щученка, Олега Миколайчука-Низовця, Неди Нежданої, І.Бондаря-Терещенка.

Завдання 2. Здійсніть літературознавчий аналіз сучасної української п'єси на вибір.

Схема аналізу драматичного твору

I. Загальні питання:

- 1) назва твору, ім'я автора;
- 2) рік написання, рік видання;
- 3) історія написання;
- 4) наявність присвяти, епіграфа.

II. Теоретичні, літературознавчі питання:

- 1) жанр;
- 2) тема та ідея;
- 3) проблематика
- 4) система образів;
- 5) сюжет;
- 6) композиція;
- 7) художньо-зображальні засоби словесного мистецтва: діалоги, монологи, репліки як засоби характеристики персонажів; наявність авторської характеристики та коментаря (опис обстановки, поведінки, жестів персонажів, ремарки тощо).

III. Культурологічні питання:

- 1) думки митців, критиків до твору
- 2) власна думка про твір.

ПЕРЕЛІК ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ДЛЯ ПРОЧИТАННЯ

		Наявність твору в періодичних виданнях та електронних бібліотеках
ПРОЗА		
Аренев Володимир	„Бісова душа, або Проклятий скарб”	
Білий Дмитро	«Басаврюк ХХ»	http://www.ukrcenter.com/LIBRARY/read.asp?id=7209
Бриних Михайло	«Електронний пластилін», «Шахмати для дибілів»	
Гранецька Вікторія	„Мантра-омана”, „Тіло ТМ”	
Дубинянська Яна	«Проект «МІССУРІ»	
Дяченки Марина і Сергій	„Брамник”, „Долина совісті”, „АрмагедДім”, „Останній Дон Кіхот”.	
Жадан Сергій	«Депеш мод» «Ворошиловград»	Березіль. — 2004. — № 7—8. — С. 8—89. Кур’єр Кривбасу.— 2010. — №248—249. — С. 56—198; № 150—151. — С. 116—191.
Карпа Ірена	«50 хвилин трави (коли помре твоя краса)»	
Кідрук Максим	„Бот”, „Зазирни у мої сни”, „Мексиканські хроніки. Історія однієї мрії”, „Бот”, „Зазирни у мох сни”.	
Кожелянко Василь	«Дефіляда в Москві»	// Сучасність. — 1998. — № 11. — С.9–56.
Кокотюха Андрій	«Темна вода»	
Кононенко Євгенія	«Імітація»	
Кононович Леонід	«Я, зомбі!»	Сучасність. — 1993.— № 4.— С. 18–52; № 5. —С. 13–42.
Корній Дара	„Гонимарник”, „Щоденник Мавки” (також на вибір: „Крила кольору хмар” і „Зозулята зими” (у співавторстві з Талою Владмировою), цикл романів „Безсмертні” (Зворотний бік світла”, „Зворотний бік темряви”, „Зворотний бік сутіні”, „Зворотний бік світів”).	
Любко Дереш	«Поклоніння ящірці»	
Люко Дашвар	«Село не люди», «Молоко з кров’ю»	
Забужко Оксана	«Музей покинутих секретів»	Березіль. — 2005. — № 7/8. — С. 18–53; № 9. — С. 17–52; № 10. — С. 16–85.
Пиркало Світлана	«Зелена Маргарита»	
Роздобудько Ірен	«Останній діамант міледі»	
Слоньовська Ольга	„Дівчинка на кулі”	
Сняданко Наталка	«Колекція пристрастей або пригоди молодої українки»	http://sovremennik.ws/
Таран Людмила	„Дзеркало єдиного рога”	
Шкляр Василь	«Ключ», «Чорний ворон»	
Матіос Марія	«Солодка Даруся»	Трояка ружа (Солодка Даруся) // Сучасність. — 2002. — № 11. — С. 8–21; 2003. — № 5. — С. 10–27; 2003. — № 10. — С. 6–49.
ДРАМАТУРГІЯ		
Ірванець О.	«Маленька п’єса про зраду для однієї актриси», «Прямий ефір»	
Миколайчук-Низовець Олег	«Знімійте з небес офіціанта»	http://www.kurbas.org.ua
Неждана Неда	«Самогубство самотності», «Той, хто відчиняє двері»	
Погребінська Олександра	«Дев’ятий місячний день»	
Сердюк Володимир	«Сестра милосердя»	
Щученко Сергій	«Шляхетний дон»	
ПОЕЗІЯ		
Багряна Анна	Збірки поезій «Суцвіття слів», «Поміж бузкових снів», «Між богами і нами»	
Бондар-Терещенко Іго	Збірки поезій «Лірень», «Ulaskava», «Фібруарій», «Постебня», «Коза-Дерида», «Сорока-бароко», драматична поема «Повернення Менелая», вибрані поезії «Автогеографія»	
Жадан Сергій	Збірки поезій: «Цитатник», «Генерал Юда», «Пепсі», «Вибрані поезії. 1992-2000», «Балади про війну і відбудову», «Історія культури початку століття» «Цитатник», «Марадона», «Ефіопія». Зібрання творів: «Капітал»	
Кіяновська Маріанна	Збірки поезій «Інкарнація», «Вінки сонетів», «Міфотворення», «Кохання і війна» (у	

	співавторстві з Мар'яною Савкою), «Книга Адама», «Звичайна мова», «Дещо щоденне».
Коцарев Олег	Збірка поезій «Мій перший ніж»
Лазуткін Дмитро	Збірки поезій «Дахи», «Солодощі для плазунів», «Паприка грез», «набиті травною священні корови», «Бензин»
Савка Мар'яна	Збірки поезій «Малюнки на камені», «Тінь риби»
Скиба Роман	Збірки поезій «Мене назовуть листопадом» «Осінь на місяці, або Усміх дракона», «Тінь сови», «Хвороба росту», «Одіссея-2000», «П'ятизнак, або Життя і нежить»

Тематика рефератів

1. Концепція радянської ментальності в романі «Ворошиловград» С.Жадана
2. Трагедія людини в романі «Салодка Даруся» Марії Матіос
3. Постмодерна парадигма в повісті «Брухт» П.Загребельного
4. Деміфологізація образу Т.Шевченка в творах письменників-постмодерністів (Ю.Андрухович, С.Жадан, А.Курков, С.Ушкалов).
5. Дихотомія модерного та постмодерного в романі «Щоденний жезл» Є.Пашковського
6. Неомодерна та неонародницька парадигми в творчості Романа Іваничука (на матеріалі трилогії «Хресна проща»)
7. Постмодерна патопоетика роману «Острів Сильвестар» Володимира Лиса
8. Постать Г.Сковороди в постмодерній рецепції В.Єшкілева (на матеріалі роману «Всі кути трикутника»)
9. Есхатологічна модель світу в повісті «Записки Білого Пташка» Галини Патутяк
10. Жанрові особливі особливості роману «Червоний» А.Кокотюхи.
11. Прикмети фентезійного жанру в романі Марії Ряполової „Бурецьвіт”.
12. Провідні риси метагероїні романів Дари Корній.
13. Комбінаторність міфопоетики роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана”.
14. Сутність деміфологізації чоловічого образу в жіночому романі України початку ХХІ ст.
15. Ознаки мешап-прози в романі Я. Бакалець і Я. Яріша „Із сьомого дна”.
16. Принцип консервативності масової літератури.

ГЛОСАРІЙ

Алегорія (грецьк. allegoria, від allos – інший і agoreo – говорю) – інакомовлення, в якому конкретний образ є формою розкриття абстрактного уявлення, судження, поняття. Суть алегорії становить внутрішнє порівняння певного явища з іншим. Вона постала на межі понятійного образно-художнього мислення з розкладом культової міфології, звідки взято багато алегоричних образів. Складніший вид алегорії – наділення істот, предметів рисами людського характеру.

Бароко (від італ. вагоссо – дивний, химерний) – напрям у мистецтві та літературі XVII-XVIII ст., який посідає важливе місце у розвитку європейської культури. Його художня система надзвичайно складна: їй властиві мінливість, поліфонічність, ускладнена форма. Література бароко поєднує релігійні та світські мотиви й образи, тяжіє до різних контрастів, складної метафоричності, алегорій, прагне вразити читача пишним, барвистим стилем та риторичним оздобленням твору. Видатними ліриками бароко були італійський поет Джамбаттіста Маріно (1569-1625) та іспанський поет Луїс де Гонгора-і-Арготе (1561-16270), виразником філософських і художніх принципів бароко у жанрі драми – іспанський драматург Педро Кальдерон де ла Барка (1600-1681).

Драма (грецьк. drama – дія) – один з літературних родів, який змальовує світ у формі дії. Здебільшого призначений для сценічного втілення. Для драматичних творів притаманна фабульна побудова з необхідними для цього атрибутами: зав'язкою, розвитком дії, кульмінацією та розв'язкою. Започаткували цей вид літератури античні письменники (Есхіл, Софокл, Еврипід), подальшого розвитку він набув за доби класицизму (П.Корнель, Ж.Расін), в епоху Просвітництва (Ф.Шиллер, Г.Е.Лессінг), в літературі XIX ст. (В.Гюго, Дж.Байрон та ін.) і XX ст. (Б.Шоу, Б.Брехт та ін.). Відповідно до змісту і форми, характеру конфлікту драматичні твори поділяються на окремі види і жанри (трагедія, комедія, драма, фарс, водевіль, мелодрама, трагікомедія). У минулому існували також містерії, міраклі, мораліте, шкільні драми, інтермедії. Драма як жанр драматичних творів – п'єса соціального або побутового характеру з гострим конфліктом, який розвивається у постійній напрузі. Дійові особи драми – переважно звичайні, рядові люди, і автор прагне розкрити їх психологію, дослідити еволюцію характерів, мотивацію вчинків і дій.

Жанр ліро-епічний – своєрідний літературний жанр, в якому гармонійно поєднуються зображальні засоби виразності, притаманні ліриці та епосу, внаслідок чого витворюються якісно нові сполуки (вірш у прозі, ліро-епічна поема, роман у віршах та ін.). Зародження ліро-епічних творів простежується у добу романтизму, коли ліричні тенденції розповсюджувалися на інші роди літератури.

Інтерпретація (лат. «тлумачення», «роз'яснення») – дослідницька діяльність, пов'язана з тлумаченням змістового, смислового боку літературного твору на різних його структурних рівнях через співвіднесення з цілістю вищого порядку.

Класицизм (лат. classicus – взірцевий, зразковий) – художній стиль і напрям в європейській літературі та мистецтві XVII – XVIII ст. Зберігав свої позиції аж до першої чверті XIX ст. Характерна орієнтація на художню творчість Стародавньої Греції та Стародавнього Риму, що проголошувалось ідеальною, класичною (зразковою), гідною наслідування. Теоретичним підґрунтям класицизму була антична теорія поетики («Поетика» Аристотеля), основні положення якої втілювала французька «Плеяда» (XVI ст.). Найповнішим, найґрунтовнішим був теоретичний трактат Н.Буало «Мистецтво поетичне» (1674), написаний після того, як класицизм у літературі Франції сформувався. Н.Буало встановив суворі вимоги до кожного жанру, узаконив жанрову специфіку та ієрархію жанрів. Автори класицизму брали сюжети з античної міфології та історії. Для драматургії проголошується закон трьох єдностей: єдність дії

(головна дія не може перериватися не пов'язаними з нею подіями чи епізодами); єдність часу (події мають відбуватися протягом однієї доби); єдність місця (місце дії не змінювалося). Героями класицистичних творів були переважно люди високого походження. Найвизначнішими письменниками-класицистами у Франції були Ф. де Малерб, П.Корнель, Ж.Расін, Ж.Б.Мольєр, Ж. де Лафонтен та ін. Під впливом французької літератури класицизм поширювався в інших країнах Європи: Німеччині (І.Готшед); Росії (В.Тредіаковський, М. Ломоносов, Г.Державін та ін.).

Контекст – частина твору (фраза, строфа, глава, розділ), яка допомагає зрозуміти точний смисл аналізованого епізоду.

Літературний процес – поступальний розвиток світової літератури.

Метод художній (творчий) (грецьк. methodos – шлях дослідження) – сукупність засобів творення художньої дійсності в літературі, що ґрунтується на певному, притаманному лише даному митцеві розумінні світу, суспільства і людини у ньому. Він включає в себе принципи добору життєвих фактів і явищ, засоби художнього узагальнення і побудови образів. Основними художніми (творчими) методами у літературі XVIII-XIX ст. були бароко, класицизм, сентименталізм, романтизм, реалізм та ін.).

Напрямок літературний – сукупність художньо-змістовних та естетичних принципів і тенденцій, що характерні для творчості багатьох письменників певного періоду розвитку літературного процесу. Так, у XVII-XVIII ст. це – класицизм, бароко, сентименталізм, у XIX ст. – романтизм, реалізм, натуралізм тощо. Представників кожного літературного напрямку об'єднують однаковий підхід до зображення дійсності, місця людини у суспільстві та Всесвіті; використання системи нормативних правил на рівні стилю, композиції, жанрових форм, сукупності художніх засобів; спільність мотивів, тем, ідей, образів, сюжетних схем, які є характерними для конкретно літературного напрямку.

Просвітництво – доба в історії європейської культури, XVIII ст., “Вік Просвітництва”. У цей час формуються нові уявлення про світ, людину суспільство, про смисл життя тощо. Письменники, філософи, вчені того часу вважали, що вони несуть людям світло нової істини, тому їх називали просвітниками, а всю добу – Просвітництвом. Просвітники стверджували, що з усіх цінностей людини найбільшою є розум, що у Всесвіті діють однакові універсальні закони і людина буде щасливою тоді, коли пізнає їх і влаштує власне життя за цими законами, найвищим з яких є закон Розуму. Класичні зразки просвітницької художньої літератури у Франції створили Вольтер, Дідро Руссо. В Англії рух просвітництва започаткували письменники Дефо, Свіфт, Філдінг. Німецька література доби Просвітництва досягла розквіту у другій половині XVIII ст. (Лессінг, Гете, Шилер).

Реалізм (лат. «realis» - речовий, дійсний) – один з ідейно-художніх напрямів у літературі й мистецтві XIX ст. Основоположна проблема взаємин людини і середовища, впливу соціально-історичних обставин на формування духовного світу (характеру) особистості. Замість інтуїтивно-чуттєвого світосприймання на перше місце висувається пізнавально-аналітичне начало, а типізація дійсності стверджується як універсальний спосіб художнього узагальнення. Література стає засобом пізнання людиною себе і навколишнього світу, набуває аксіологічного (ідеологічного) звучання. Принцип вірності реальній дійсності усвідомлюється як критерій художності, як сама художність. Тут важливі об'єктивність, мім етичні принципи, переорієнтація (після романтизму) з минулого на сучасність, конкретно-історичний підхід до явищ дійсності, розуміння історії як поступального розвитку (прогресу), гуманізм та ін.

Романтизм (франц. romantisme) – літературний напрям, який сформувався на протидію класицизму. Виник він наприкінці XVIII ст. у Німеччині, Англії та Франції, на початку XIX ст.

поширився у Польщі, Росії, Австрії, згодом охопив інші країни Європи, Північної і Південної Америки. У XVIIIст. романтичним називали усе незвичайне, фантастичне, дивне, таке, що зустрічається лише у романах, а не в житті. На межі XVIII-XIXст. термін “романтизм” означав новий літературний напрям, протилежний класицизму. Визначальними для нього стали такі риси, як заперечення раціоналізму доби Просвітництва, відмова від реалістичного зображення дійсності, неприйняття буденності і звеличення “життя духу”, культ почуттів, заглибленість у внутрішній світ людини, захоплення фольклором, інтерес до фантастики, екзотичних картин природи тощо. Романтизм відкидає нормативність, понад усе цінується творча свобода, фантазія. Заслуга романтиків полягає у розвитку жанрів історичного роману і драми, фантастичної повісті, ліро-епічної поеми, балади, романсу.

Сентименталізм (франц. sentimentalisme, від лат. sentiment – почуття, чуттєвість, чутливість) – течія в європейській літературі другої половини XVIIIст. – початку XIXст., яка виникла і розвинулася на протигагу жорстоким, раціоналістичним нормативам класицизму та властивому добі Просвітництва культу абсолютизованого розуму і проголосив “культ почуттів”. Отримала свою назву за твором англійського письменника Л.Стерна “Сентиментальна подорож” (1768). Тогочасне суспільство відкрило здатність простої людини, не зіпсованої цивілізацією, до тонких чуттєвих переживань. Найпоширенішими жанрами сентименталізму були елегія, послання, епістолярний роман, повість, дорожні нотатки, щоденники. Улюблені персонажі й теми письменників-сентименталістів (Руссо, Річардсон, Карамзін) – люди простого звання, діти, прості явища природи, кохання тощо.

Стиль – сукупність ознак, які характеризують твори певного часу, напряму, індивідуальну манеру письменника. Мистецтвознавство під стилем розуміє те спільне, що об’єднує творчість ряду митців, споріднену тематикою, способом творення художнього світу. Тут стиль збігається з мистецьким напрямом, течією. Оскільки літературно-стильову течію започатковує оригінальний митець з яскраво вираженим світобаченням, неповторним письмом, то найбільш вживаним і окресленим поняттям є «авторський, або індивідуальний, стиль». Світовідчуття, світобачення письменника зумовлюють оригінальність стилю його творів. Стиль письменника – це система особливостей його творчості, якими його твори відрізняються від творів інших митців. Сукупність зображально-виражальних засобів письменника дає ефект стилю, коли закономірно поєднується в художньо мотивовану систему, зумовлену індивідуальністю митця.

Тема (грецьк. thema – “те, що лежить в основі”) – коло подій, життєвих явищ, представлених у художньому творі, у тісному зв’язку з проблемами, які з них постають і потребують осмислення.

Цикл – ряд пов’язаних між собою явищ, які творять певну замкнуту цілість. У літературі – сукупність художніх творів одного жанру, об’єднаних задумом автора в естетичну цілість.

КОНЦЕПЦІЯ КУРСУ

1. Мета вивчення дисципліни.
  2. Завдання курсу.
  3. Методи і прийоми навчання.
  4. Дидактичні засоби навчання.
- **Метою** викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури (Сучасний літературний процес)» є ознайомлення студентів із своєрідною складовою літературного процесу – сучасним українським письменством, його характерними рисами та тенденціями розвитку.
  - Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія української літератури» є
    - ознайомити з умовами розвитку української літератури поч. ХХІ ст., беручи до уваги закономірності поступування світового літературного процесу;
    - сформувати вміння самостійної навчально-дослідної діяльності та здатності орієнтуватися в багатожанровому масиві творів сучасної української літератури;
    - удосконалити вміння аналізувати художні тексти;
    - навчити опрацьовувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал;
    - спрямувати на осмислення української літератури як цілісності;
    - сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.
  - Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі; Прийоми навчання: словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (повідомлення, реферати).
  - Дидактичні засоби навчання: опорні схеми, таблиці, ілюстративні матеріали (зокрема відеоматеріали), комп'ютерні презентації в Power Point.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс „Сучасний літературний процес”. – URL до електронного варіанта : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Підопригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підопригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с.
3. Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С.В.Підопригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с.
4. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Р.Б. Харчук. – К. : Академія, 2008. – 248 с.

Рекомендована література

Базова

1. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблшмент / Ярослав Голобородько. – К. : Факт, 2006. – 160 с.
2. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми / Тамара Гундорова. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
3. Гундорова Т. Український літературний постмодерн: післячорнобильська бібліотека / Гундорова Т. – К. : Критика, 2005. – 264 с.
4. Даниленко В. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес / В. Даниленко. – К. : Академвидав, 2008. – 352 с.
5. Зборовська Н. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків / Зборовська Н. – Львів : Літопис, 1999. – 336 с.
6. Поліщук Я. Література як геокультурний проект / Я. Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – 304 с.
7. Якубовська М. С. У дзеркалі слова: Есеї про сучасну українську літературу / М. С. Якубовська. – Львів : Каменяр, 2005. – 752 с.

Допоміжна

1. Агеєва В. Апологія модерну : обрис ХХ віку: статті та есеї / В.Агеєва. – К. : Грані – Т, 2011. – 408 с.
2. Баран Є. ІБТ: ідеологічне резюме : (Бондар-Терещенко І.) / Баран Є. // Березіль. – 2002. – № 1–2. – С. 182–183 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
3. Битько В. Сергій Жадан як прозаїк / Валентина Битько // Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 22–24.
4. Біла А. Шлях до Ітаки : Рец.: Бондар-Терещенко І. Постебня / Біла А. // Березіль. – 2002. – № 1–2. – С. 177–179 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
5. Бойченко О. Любко Дереш? Є такий! / О. Бойченко О. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=133>
6. Бойчук Б. Троїсті музиканти (Жадан-Карпа-Андрухович) / Б.Бойчук // Кур’єр Кривбасу. – 2005. – Ч. 183. – С. 124–130.
7. Брайко О. Екзистенційні проблеми крізь призму детективного жанру (романи Євгенії Кононенко) / О. Брайко. // Слово і час. – 2003. – № 2. – С. 48–57 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
8. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі / О.Веретільник // Українська мова та література. – 2006. – № 41–43 (листопад). – С. 24–30 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklіb.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?

Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S
&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

9. Герасименко Н. Особливості творчої манери Ірен Роздобудько / Н. Герасименко. // Слово і час. – 2005. – № 11. – С. 36–40 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
10. Голобородько Я. Знизу вгору, згори вниз. Рефлексії над текстами Тані Мальярчук / Ярослав Голобородько. // Березіль. – 2008. – № 5–6.
11. Голобородько Я. Тембри ліричного вокалу : Про Маріанну Кіяновську та Мар'яну Савку / Я. Голобородько // Кур'єр Кривбасу. – 2008. – № 9–10. – С. 247–256 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
12. Гундорова Т. Кітч і література / Т.Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с.
13. Гурдуз А. Дон Кіхот і донкіхотство: сучасний український погляд і варіація / А. Гурдуз, О. Косенчук // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / редкол. : А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Акцент, 2006. – Вип. 24. – Ч. 1. – С. 379-387.
14. Гурдуз А. Український Дон Кіхот: „передмова” до „продовження” / А. Гурдуз, О. Косенчук // Українська література в загальноосвітній школі. – К., 2006. - № 2. – С. 5-7.
15. Гурдуз А., Донцул Л. „Брамник” М. і С. Дяченків та „Володар Перснів” Дж. Р. Р. Толкієна в компаративному висвітленні // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / редкол. : Г.Ф.Семенюк (гол. ред.), А.В.Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Твім інтер, 2009. – Вип. 34. Ч. 1. – С. 81-89.
16. Гурдуз А. Романи Людмили Таран „Дзеркало Єдинорога” і Стела Павлоу „Троянський кінь” // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. праць / редкол. : Г. Ф. Семенюк (гол. ред.), А. В. Козлов (відп. ред.) та ін. – Київ : Твім інтер, 2010. – Вип. 29. Ч. 1. – С. 151-162.
17. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з поглядом традиції й новаторства // Українознавчий альманах / ред. кол. : М. І. Обушний (відп. ред.) та ін. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235.
18. Гурдуз А.І., Сорокіна М.О. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62.
19. Гурдуз А.І., Чорна О.Б. Нава Володимира Арєнєва: свосрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54.
20. Гурдуз А.І. Історія, міф і гра в романі Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна” // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка : зб. наук. праць. – Луганськ : Вид-во Державного закладу „Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2013. – № 2 (261). Ч. І. Філологічні науки. – С. 101-107.
21. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампіріада другої половини ХХ - першого десятиліття ХХІ століть: інтрига переосмислення // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. праць. Серія : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 64-72.
22. Гурдуз А.І. Мешап-проза: історія гри з історією // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. –

Вип. 4.11 (90). – С. 44-48.

23. Гурдуз А.І. Комбінаторна міфопоетика роману Вікторії Гранецької „Мантра-омана” // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. — Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 38. – С. 138-144.
24. Гурдуз А.І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття // *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. сер. О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.14 (111). – С. 63-69.
25. Гурдуз А.І. Міфопоетика „жіночого” містичного любовного роману першого десятиліття ХХІ століття в Україні // *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / гол. ред. В. Д. Будак, гол. ред. серії О. С. Філатова. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. – Вип. 4.13 (104). – С. 61-68.
26. Гурдуз А.І. Мова літератури і живопису: „Дівчинка на кулі” Ольги Слоньовської і Пабло Пікассо // *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – Вип. 39. – С. 88-92.
27. Гурдуз А. І., Барковська К. Б. Мотив сходження в романі Олени Печорної „Гршниця” // *Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2014. – Вип. 36. – С. 50-53.
28. Гурдуз А. І. Ізоморфізм легендарно-міфологічних образів у літературі: системне вивчення // *Скарынаўскія традыцыі: гісторыя і сучаснасць* : зб. навук. артыкулаў : у 2 ч. Ч. 2 / рэдкал. : А. М. Ермакова (гал. рэд.) [і інш.] ; Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны. – Гомель : ГДУ імя Ф. Скарыны, 2015. – С. 161-168.
29. Гурдуз А.І. Концепт води в романі Олени Печорної „Кола на воді” // *Наукові праці Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський : Аксіома, 2015. – Вип. 39. – С. 72-75.
30. Гурдуз А.І. „Крила кольору хмар” Дари Корній і Тали Владимірової: проблеми традиції й новаторства в романі // *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність* : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 6. – С. 19-28.
31. Гурдуз А.І. Метагероїня романів Дари Корній // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки* : (літературознавство) : зб. наук. пр. / за ред. О.С.Філатової. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Жовтень. – Вип. 2 (16). – С. 61-67.
32. Гурдуз А.І. Міфопоетика роману Дари Корній „Щоденник Мавки” // *Studia methodologica* : зб. наук. праць пам’яті д-ра філол. наук, проф., акад. Академії вищої школи України Романа Гром’яка (1937-2014) / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В. Гнатюка. – Тернопіль : Наук.-ред. відділ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2015. – Вип. 40. – С. 307-312.
33. Гурдуз А. І., Кедик В. В. Логіка кольору в романах Дари Корній „Гонихмарник” і Марії Ряполової „Бурецьвіт” // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського* : зб. наук. пр. Сер. : Філологічні науки (літературознавство) / за ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2015. – Вип. 1 (15). – Квітень. – С. 52-57.
34. Гурдуз А. І., Хохлова А. М. Фактор кольору в „жіночому” містичному любовному романі України початку ХХІ століття // *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність* : зб. наук. пр. ; гол. ред. С. І. Ковпик. – Кривий Ріг : Держ. вищий навч. заклад „Криворізький національний університет”, 2015. – Вип. 5. – С. 31-41.
35. Гурдуз А.І., Шитік М.О. Цикл романів Дари Корній про Мальву в компаративному висвітленні // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету* : наук. збірник. Сер. : Філологія / гол. ред. серії І.В.Ступак. – Одеса : Вид. дім „Гельветика”, 2016. – Вип. 20. – Т. 1. – С. 82–84.
36. Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонихмарник”: місце в мистецькому контексті з погляду

- традиції й новаторства : (підрозділ 2.1) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С.В.Підопригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – С. 81-97.
37. Гурдуз А. Роман Ярослави Бакалець і Ярослава Яріша „Із сьомого дна” як українська модифікація мешап-прози : (підрозділ 2.2) // Сучасна українська белетристика: координати „Коронації слова” : моногр. / Миколаївський нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С. В. Підопригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – С. 98-112.
38. Джугастрянська Ю. Ірен Роздобудько: коли жінка – поет / Юлія Джугастрянська. // Дивослово. – 2009. – № 1. – С. 59–61 [Електроний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
39. Доманська Є. Історія та сучасна гуманітаристика / Єва Доманська. – К. : Ніка-Центр, 2012. – 264 с.
40. Желєзняк Н. Проза Життя Євгенії Кононенко / Надія Желєзняк // Українська мова та література. – 2009. – № 17–19 (травень). – С. 13–17.
41. Завадський Ю. Типологія і поетика мережевої літератури і сучасне західне мистецтво : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю.Р. Завадський. – Тернопіль, 2006. – 21 с. – URL до автореф. : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2006/06zyrszl.zip>
42. Захарченко А. Мережева література : досвід мімікрії / Артем Захарченко. // ЛітАкцент. – 2009. – URL : <http://litakcent.com/2009/03/20/merezheva-literatura-dosvid-mimikriji.html>
43. Зборовська Н. Криза жіночності на українському порубіжні (Роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» (коли помре твоя краса)) / Ніла Зборовська // Сучасність. – 2004. – № 3. – С. 126–131.
44. Кокотюха А. У пошуках жіночого детективу / А. Кокотюха // Літературна Україна. – 2005. – № 2. – С. 23–24.
45. Коцарев О. Дмитро Лазуткін : енергійна проза у віршах і романтичні вірші у прозі / О. Коцарев. // Кур’єр Кривбасу. – 2008. – № 3–4. – С. 337–338 [Електроний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
46. Коцарев О. Енергетичний напій Lazootkin : Рец.: Лазуткін Д. Солодоші для плазунів / О. Коцарев. // Березіль. – 2006. – № 1. – С. 169–171 [Електроний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
47. Крупка М. Художні версії любовних драм у сучасному прозовому дискурсі (романи О.Забужко, І.Карпи, С.Пиркало) / Мирослава Крупка // Слово і час. – 2007. – № 7. – С. 73–79.
48. Кукса Г. М. Історія розвитку та типологія жанру детективу в контексті світової літератури / Г. М. Кукса. – URL : <http://www.nbu.gov.ua/articles/2004/04kgmksl.zip>
49. Лихина Н.Е. Актуальные проблемы современной русской литературы. Постмодернизм. – Калининград, 1997. – 59 с.
50. Мамчин О. Карпати, вбивство і Любка Дереш / О. Мамчин. – URL : <http://www.review.kiev.ua/arcr.shtm?id=801>
51. Романенко О. Семіосфера української літератури / О.Романенко. – К. : Приватний видавець Якубець А.В., 2014. – 364 с.
52. Савка М. Алогізми і парадокси чи шлях чіткої логіки : (Збірка поезій М.Кіяновської «Інкарнація») / Савка М. // Молода нація: Альманах. 1998. –№ 9. – С. 144–147 [Електроний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=

KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=

53. Свято Р. Про новітню «чоловічу» прозу, або Де схований культ Любка Дереша / Р.Свято // Кур'єр Кривбасу. – 2003. – № 164 (липень). – Вклейка «Література плюс». – № 6.
54. Семенюта А. Чи є у нас драматургія?: [Про збірку українського письменника Валерія Герасимчука «П'єси про великих»] // Київ. – 2004. – № 3. – С. 162–164.
55. Семків Р. Пошуки м'якого і страшного : Рец.: Кіяновська М., Савка М. Кохання і війна / Семків Р. // Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 12. – Вклейка «Література плюс». – С. 26–29 [Електронний ресурс]. – URL : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
56. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Скибицька Ю. // Укр. л-ра в загальноосвітній шк. – 2006. – № 1. – С. 8–15.
57. Слапчук В. Маленькі вогнища осінніх інквізицій : Рец.: Бондар-Терещенко І. «Ulaskava» / В. Слапчук // Кур'єр Кривбасу. – 1998. – № 10. – С. 165–168 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://hklib.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_71/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=KST&P21DBN=KST&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=
58. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура / Джон Сторі. – К. : Акта, 2005. – 367 с.
59. Сучасна українська література кінця ХХ – початку ХХІ століття / упоряд. І.М.Андрусак. – К. : Школа, 2006. – 464 с.
60. Таранова А. Стратегії сприйняття масової літератури в сучасному літературознавстві / Анна Таранова. // Вісник Львівського університету. Сер. : філол. – 2008. – Вип. 4. – Ч. 2. – С. 47–55. – URL: www.nbu.gov.ua/portal/natural/vlnu/Fil/.../Taranova_A.pdf
61. Трофименко Т. Електронний пластилін: треш культура покликана вивести читача за рамки звичного / Тетяна Трофименко. – URL: <http://artvertep.dp.ua/news/4694.html>
62. Фесенко В.І. Література і живопис : інтермедіальний дискурс. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – 398 с.
63. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс – гендер – жанр/ С. Філоненко. – Донецьк : ЛАНДОН – ХХІ, 2011. – 432 с.
64. Шаповал М. Новітня конфігурація української драми: путівник ілюзорного світу. Передмова / Мар'яна Шаповал // Страйк ілюзій. Антологія сучасної української драматургії. – К. : Основи, 2004. – С. 9–15.
65. Шаповал М. Час без героя / Мар'яна Шаповал. // Українська мова та література. – 2004. – Ч. 39. – С. 29–32.
66. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії / О.Юрчук. – К. : Академія, 2013. – 224 с.

Довідкова література

7. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Енkvіста, В. Е. Тейлора]. — пер. з англ. — К. : Основи, 2003. — 504 с.
8. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — 636 с.
9. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. — К. : Академія, 2007. — 608 с.

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайти викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Посібники:
  1. Підпригора С. В. Сучасний літературний процес : навч. посіб. / С.В.Підпригора. – Миколаїв : Іліон, 2013. – 128 с. (8 прим. у бібл.).
  2. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» / за заг. ред. С.В.Підпригори. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 282 с. (3 прим. у бібл.).

3. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період / Харчук Р.Б. – К. : Академія, 2008. – 248 с. (36 прим. у бібл.).
3. Електронні статті:
- Гурдуз А. Традиційні структури в літературі : навч.-метод. рекомендації до вивчення курсу „Літературна компаративістика” / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – 68 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=265>.
  - Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст. / А. Гурдуз. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с. . – URL : <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=9&b=20>.
  - Гурдуз А.І. Нава Володимира Арєнєва: своєрідність інтерпретації в повісті „Бісова душа, або Заклятий скарб” / А. І. Гурдуз, О. Б. Чорна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстрєнко. – Миколаїв, 2012. – Т. 4. Вип. 4.9. – С. 48-54. – URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_9/11.htm.
  - Гурдуз А.І. Образ і комплекс Франкенштейна в романах Брайана Олдїсса і Юрія Смолича / А.І.Гурдуз, К.І.Здорєнко // URL: http://www.bdpu.org/scientific_published/ukr_lit_2008/Gurduz_Zdorenko/document_view.
  - Гурдуз А. Під знаком Ф.Шиллера: доля однієї української драми // Матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. Інтернет-конфер. “Діалог мов – діалог культур. Україна і світ” (Ludwig-Maximilians-Universität, Fakultät für Sprach- und Literaturwissenschaften Department II Slavische Philologie, München, 1-4 листопада 2012 р.). – URL : <http://www.ukrainistik-konferenz.slavistik.lmu.de/wp-content/uploads/Andrij-Gurduz.pdf>.
  - Гурдуз А.І. Поема Вікторії Шуліко „Атлантида”: традиція і новаторство у звертанні до легендарно-міфологічної структури / А. І. Гурдуз, М. О. Сорокіна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського : зб. наук. праць. Сер. : Філологічні науки / за ред. В.Д.Будака, М.І.Майстрєнко. – Миколаїв : МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2012. – Т. 4. Вип. 4.10. – С. 59-62 . – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Fil/2012_10/13.htm.
  - Гурдуз А. Роман Дари Корній „Гонимарник”: місце в мистецькому контексті з погляду традиції й новаторста // Українознавчий альманах. – К. ; Мелітополь. – 2012. – Вип. 9. – С. 229-235 . – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Ukralm/2012_9/hurduz_a.pdf.
  - Гурдуз А.І. Типологія міфопоетичних технік в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - I третини XX ст.: аспект рецепції біблійного матеріалу // Наукові праці / Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П.Могили. – Т. 59. Вип. 46. Філологія. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2006. – С. 126-129. – URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/FL/2006_46/46-25.pdf.

Інтернет-джерела

1. <http://chetver.com.ua/22/09.htm> / – Електронна скорочена версія журналу «Четвер», де друкуються уривки з творів сучасних письменників.
2. <http://chtyvo.org.ua> / – електронна бібліотека «Чтиво» – це книгозбірня україномовної літератури.
3. <http://e-litr.com.ua/> – сайту проекту e-LITr (електронна літературна спільнота), де містяться уривки творів сучасних українських молодих авторів.
4. <http://lib.aldebaran.ru> – електронна бібліотека.
5. <http://litakcent.com/> – електронний альманах «ЛітАкцент», який пропонує неупереджений погляд на проблеми розвитку сучасної літератури (української та зарубіжної), критичні відгуки на книжкові новинки, а також серію інтерв'ю з популярними письменниками.
6. <http://ukrlit.blog.net.ua/> – сайт української літератури ХХІ ст.: бібліотека, рецензії, презентації, огляди.
7. <http://vsiknygy.net.ua> – електронна версія газети «Друг читача»
8. <http://www.artvertep.dp.ua> – сайт «АртВертепу». Де розміщується коротка інформація про новинку українського книжкового ринку.

9. <http://www.exlibris.org.ua> – сайт української електронної бібліотеки «**EXLIBRIS**»
10. <http://www.gak.com.ua> – сайт «Гоголівської академія», де міститься бібліотека української літератури.
11. <http://www.ilnan.gov.ua> – сайт Інституту літератури імені Т.Шевченка НАН України
12. <http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm> – сайт незалежного культурологічного часопису «**Ї**», де розміщуються уривки творів сучасних українських письменників та критична інформація, що стосується сучасного літературного процесу.
13. <http://www.krok.te.ua/zvirshi/> – сайт Тернопільського молодіжного літутгрупування «**ZBIRSHI**»
14. <http://www.krytyka.kiev.ua>
15. <http://www.lib.ru/SU/UKRAINA> – електронна бібліотека української класики та сучасної української літератури.
16. <http://www.maysterni.com> – сайт «Поетичні майстерні», який присвячений актуальним проблемам сучасної української поезії.
17. <http://www.mosbul.ru> – електронна бібліотека української літератури.
18. <http://www.nbu.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського, де розміщений електронний фонд літературознавчих матеріалів.
19. <http://www.novaproza.com.ua/> – сайт альманаху сучасної української літератури «**Нова проза**»
20. <http://www.poetryclub.com.ua> – сайт «**Клубу поезії**», який містить бібліотеку класиків поезії всіх країн.
21. <http://www.poetuka.uazone.net>
22. <http://www.poezia.org> – сайт інтернет-порталу «**Поезія та авторська пісня України**»
23. <http://www.potyah76.org.ua/help/> – сайт центральноєвропейського часопису «**Потяг 76**», який присвячений передусім новій та найновішій літературі країн Центрально-Східної Європи.
24. <http://www.ukrcenter.com> – сайт «**Українського центру**», де розміщена велика бібліотека української літератури.
25. <http://www.vesna.org.ua> – електронна бібліотека «**Весна**»
26. <http://www.vsesvit-journal.com> – сайт журналу «**Всесвіт**»
27. <http://www.zahid-shid.net/> – сайт літературно-мистецького порталу «**Захід-Схід**», де розміщуються аналітичні статті на літературні та мистецькі теми. рецензії на книги сучасних українських і зарубіжних авторів. Подаються твори коротких прозових форм.
28. <http://www.zsu.zp.ua/99/> – сайт Запорізького літературно клубу – 99.
29. <http://kyivskarus.com/> – сайт літературного журналу «**Київська Русь**», де розміщуються літературно-критичні матеріали та електронні версії сучасних українських художніх творів.